

A FELSŐBORSODI REF. EGYHÁZMEGVE

1914 ÉVI MÁJUS HÓ 5—6. NAPJAIN SAJÓSZENT-
PÉTEREN TARTOTT TAVASZI KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:

SZUHAY BENEDEK
EGYHÁZMEGVEI PAPI FŐJEGYZŐ.

• Sajószentpéter,
Nyomatott Sütő István könyvnyomdájában
1914.

A FELSŐBORSODI REF. EGYHÁZMEGYE

1914 ÉVI MÁJUS HÓ 5—6. NAPJAIN SAJÓSZENT-
PÉTEREN TARTOTT TAVASZI KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:

SZUHAY BENEDEK
EGYHÁZMEGYEI PAPI FŐJEGYZŐ.

Sajószentpéter,
Nyomatott Sütő István könyvnyomdájában
1914.

A FELSŐBORSODI REF. EGYHÁZMEGYE 1914. MÁJUS 5—6-ÁN
SAJÓSZENTPÉTEREN TARTOTT TAVASZI KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak :

VADÁSZY PÁL esperes

RAGÁLYI BÉLA egyházmegyei gondnok
elnöklete alatt :

BOTOS JÓZSEF

ZSÓRY GYÖRGY

BARTHA MIHÁLY

BÓNIS ALADÁR

DÁVID JÓZSEF

Dr. ORBÁN BARNA

ELEK JÓZSEF

Ifj. SZATMÁRY KIRÁLY PÁL

BARNA GYULA

Dr. KOVÁCS LÓRÁNT

papi

világi

tanácsbírák.

SZUHAY BENEDEK papi főjegyző

Dr. NAGY BARNA világi főjegyző

SZENTMÁRTONI DÁNIEL papi aljegyző

BENŐCS ZSIGMOND világi aljegyző

SVINGOR JÓZSEF egyházmegyei dékán

Dr. AMBRUZS ISTVÁN egyházmegyei ügyész

Balogh István, Bartha Gyula, Batta József, Bodolay Miklós, Bálint János, Csapó János, Dakó Lajos, Demeter Bertalan, Hubay Mihály, Kazay Géza, Kerekes János, Lőkös Sándor, Molnár József, Nagy Barna, Nagy Ferenc, Osváth Zoltán, Pataky János, E. Tóth József, Tussay János, Varga Imre, Vladár József, lelkészek; Molnár Sámuel, Cseh József, Svingor Jenő, Szepessy Pál, Tóth Lajos s. lelkészek.

Gööz Ferenc, Szügyi László tanítótestületi képviselők.

Ezeken kívül egyházak küldöttei, tanítók s nagyszámu érdeklődő közönség.

1. A sajszentpéteri ref. templomban tartott isteni tisztelet után — sajszentpéter városházának nagytermében, miután esperesünk a közgyűlés működésére buzgó imában Isten megáldó kegyelmét és segédelmét kérte: egyházmegyei gondnokunk a jelen voltakat szívesen üdvözölvén

a közgyűlést megnyitotta.

2. Esperesünk felolvasta az 1913. évről szóló jelentését, mely így hangzik:

Nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés!

Mielőtt jelentésemet megtenném szívem mélyéből üdvözlöm egyházmegyém közönségét szeretett egyházam nevében még pedig az üdvözlésnek nem azon rideg hangján, melynek mint az északi fénynek csak fénye van, de melege nincs: — hanem üdvözlöm a tiszteletteljes szeretet azon édes melegével, mely keblemet iránta elfoglalja, s fogva tartja szívem utolsó dobbanásaig: Hiszem e találkozás még gyakoribb, még bensőbb lesz ha a gyűlés állandósítás ügyében kiküldött bizottság javaslata elfogadtatik.

Nagy t. e. m. közgyűlés! Korunk a forrongás, az átalakulás korszaka midőn a népek a nemzetek úgy egyházi mint polgári társadalmi téren újabb irányokat újabb vezérelveket tűznek ki haladások zászlóira, melyeknek mint egy központja a hitetlenség, a vallással nem gondoló materializmus. Ma minden elsőbb mint az Isten, ma csak az fő, hogy minél több kincsünk legyen abból, ami földi, a mennyei kincsek után még a vágy is kevés, az eget az Istent sokan csak jelszónak használják fel, hogy a veszélyek idején legyen kihez fel-fel sóhajtani! Ma már sok szülő a gyermeket is egészen a reáliák megkedveltetésében kezdi nevelni, mintha a vallásos érzés ápolására szükség sem volna. Ezen irány mohó szeretetének ferde következménye aztán az a nézet, hogy a vallás tanítást ki kell kapcsolni az iskolában a tanítani kötelezett tantárgyak közül ami még jobban lesüllyesztené annak a már most is a gimnasztika fokára leszállt tekintélyét, aminek mi is közösen okai vagyunk mint egységalkotó szervek, mert a tantervek készítésénél lágy melegek vagyunk.

Ezen ferde irány aztán igen sok kárt okoz egyháztársadalmi életünk mezején, mert tápláló forrása lesz az ateizmus terjedésének. Igaz, hogy-e baj a többi egyházakkal közös baj, de inkább értetető ez ott hol a szabadvizsgálgódás, a szellem szabad működése béklyók alatt nyög mint a mi egyházunkban, hol azon alapon, hogy „mindeneket megvizsgáljatok még az Istennek mélységét is“

— a legnagyobb vizsgálódási szabadság elve van kimondva, már pedig ez legszélesebb kiterjesztésében sem juthat — álbölcseleti érvek felhasználása nélkül — az atheistikus irányzat jogos terjesztésének kimondására, mert ez megölője lenne az igaz bensőségteljes morális erőnek is, ami nélkül pedig teljesen ép egészséges erkölcsi élet nem is képzelhető. — Igazsága van Berzsenyinek midőn azt mondja, hogy „minden ország támasza, talpköve a tiszta erkölcs.“ Vajha eszökbe vennék ez arany igazság eszmei tartalmát a világ polgárok vallás erkölcs ellenes akna munkáik között!

Nagytitst. egyházm. közgyűlés! Midőn a világfolyása felett így merengünk: szívünk hurjain a sulyos, nagy veszteségek fájdalmas jajszava is végig rezdül. Óh mert leesett egyházkerületünk egyh. elnökének fejéről a korona, mely ragyogó fényvel övezte homlokát. 1913. nov. 30-án kiesett kezeiből a főpásztori bot, melyet, csak rövid ideig hordozott. Bár rég emészté drága életét a testébe befuródott kóros betegség: még is megrendített bennünket, midőn Decemb. 3-án a kormány, az egyházkerületek, intézetek küldöttjeivel össze olvadt családtagok és egyházkerületünk képviselői együttesen ráborultak a megsirathatatlan koporsóra, mely alatt a családfőn kívül az egyházkerület, a főiskola az irodalom a muzsa felkölt lelkü apostola pihent. Hogy mi volt Fejes István nekünk: azt illetékesebb helyről fogjuk meghallani, micsak azt mondhatjuk, hű volt mind halálig. Vegye el hűsége jutalmát. Siri álma pedig legyen csendes az anyaföld édes anyai kebelében! Emléke pedig legyen áldott közöttünk!

De alig száradtak fel könyeink, midőn egyetemes egyházunkat egy újabb csapás érte, midőn Antal Gábor a dunántúli egyházkerület püspöke, az egyetemes ref. konvent egyházi elnöke f. évi Jan 14-én hagyott itt bennünket. Midőn elhunyt püspökünk fejére az egyetemes ref. egyház koszoruját lelkes hozsana kiáltások közt feltevé: ki hitte volna, hogy ők ily korán, és közvetlen egymásután dőlnek ki nagyjaink sorából! Ők a kik, mint az elsők között is legerősebb támaszaink — oly nagy lelkesedéssel szolgálták fent és alant egyetemes érdekeinket mint az isteni mester tanteríthatatlan lelkü követői.

Dr. Antal Gábor egy kiváló tipikus kifejezője volt a magyar

ref. egyháznak, ki fáradságot nem ismerő szorgalommal állott ugy e. kerülete mint egyetemes egyházunk élén, nem ezen jelszóval „előre, hanem utánam“! Ha a főrendi házban, a konvent ülésén, kerülete gyűlésein, a prot. irodalmi társaság, vagy a tanügyi bizottság ülésein vagy szakbizottságokban felszólalt, mindig vezető volt nézete, oly egyszerű, de meggyőző hangon, hogy épen egyszerűségében volt nagyszerűsége. Mindenre kiterjedő figyelme, sokféle ágazó munkaköre, s mindezeket betöltő nagy lelki ereje öszhangzólag mind arra mutatnak azt igazolják, hogy ő nagy Isten áldása, a munkás közéletnek valódi mintaképe volt, kinek élete ajándék, elhalálózása pedig szinte irégség, kiméletlen büntetés vala. Boruljunk hát mi is a távolból is e nagy oszlop emberünk sirhalmára és míg lelkünk az ő multját képzelete erejével bejárja: addig szivünk dobbanjon össze ezen imaszerű hő óhaj-tásunk kifejezése mellett, legyen élő és munkás közöttünk az ő áldott emlékezete!

Történeti sorrend szerint előbb a Lesko László berentei volt lelkésznek 1913. nov. 15-én történt elhalálózását kellett volna fel-
emliteni, de szándékosan hagytam későbbre, hogy életéhez illő szerénységével nyugodjék a nagyok árnyékában, a magas cédrusok mellett hadd nyugodjék a bibliai kiseded izsóp. Hiszen épen róla lehetett elmondani a költővel „az ő vágya nem sziklára fészkel, megalégszik kis bokor tövével.“

Számos éveken át tartott betegségét mégjobban növelte az özvegyi gyászfátyol, melynek terheit kinok közt hordozá, ugy, hogy méltán elmondhatta „itten nincsen ki segítsen, bárkihez folyamodjam!“ Ilyen nehéz körülmények között megunta az életet melyet ifjabb korában munkakedvvel folytatott nem kereste a világhiu dicsőségét, mely az árnyékból is fényt követel, hanem megérte sorsával, helyzetével, a hová a gondviselés rendelé. Temetése is egyszerű volt, amit ő maga és egyháza, a holsokévig hirdeté a már oly sok sziv sebet bekötött Istenigét. Most már ott fekszik kint egyháza temetőjében nyugvó hiveivel. Sok szenvedése után legyen csendes siri nyugodalma s áldott emlékezete.

Folyó évi ápril. 14-én ismét egy gyászos hirrel lettünk gazdagabbak. Ugyanis Kis János a varbói ref. egyház nyugalmazott iskola tanítója Miskolcon elhunyt váratlanul, a hová 40 éves fá-

radságos munkája után a jól megérdemelt nyugalomba vonult. Ily sok időig szolgálni a tanügyet azzal az éhséget csak csillapító, de meg nem szüntető fizetéssel, amivel még az ő szolgálati idejében a tanítóság honorálva volt: nem kis dolog de annál nagyobb sajnálkozás tárgya volt, de azért ő tanított, — és tanult is — tünni, nélkülözni, míg végre szorgalmas rendszerető hű neje munkás szeretete mellett családi hajlékot szerezhetett, hogy ott mint madár a fészében — nyugodtan hallhasson meg. Mint a népnevelés ügyének kifáradt munkása megérdemli, hogy nevét jegyzőkönyvünkben felemlítsük azon hű kívánatunk mellett, hogy találjon csendes nyugalmat a földben, emléke pedig legyen áldott közöttünk!

Midőn már azt hittük hogy a halál angyala a maga áldozataival ki van elégítve a sötét szárnyu hir a gömöri egyházmegye nagyérdemü esperesének halálát hirdeté. Miként egyházmegyéje könnyes szemekkel tesz bizonyoságot ravatala felett arról, hogy hű volt mind halálig, hogy proféta volt szóban és cselekedetben, hogy az egész egyházmegye az árvaság fájdalmát érzi koporsója felett: ugy mi is fájdalmas részvéttel állunk meg az érdemekben megöszült 44 éves lelki pásztor és szeretett egyházmegyéjének érdekeit 8 évig szolgált esperes sirhalma felett, és amidőn a gyászoló családdal és koronáját vesztett gömöri egyházmegyével a fájdalom hatása alatt összeolvadunk; egyszersmind a vigasztalás lelkét kérjük a fej nélkül marad családra és a profétáját vesztett egyházmegyére.

De miként a sötét éjszakából a hasadó hajnal; úgy derült ki felettünk — Isten bölcs végzése folytán — a sötét föllegektől megtisztított égbolt, midőn a megüresült püspöki hivatal Dr. Tüdős István alsóborsodi esperes urral az egyházak illetve presbyteriumok szavazatának nagy többségével egyházkerületünk betöltötte és f. évi márcz. 10-én nagy ünnepélyességgel hivatalába beiktatta. Szinte jól esett látni azt a lelkesedést, mely ugy a helybeli mint a messze vidékekről jött küldöttek szivét vallásfellekezetiség nélkül elfoglalta. Illő dolog, hogy mi is szivünkben üdvözöljük uj főpásztorunkat azon imaszerü hű óhajtással, hogy sokáig tartsa őt meg az ég legközvetlenebbül kedves családjának szeretett egyházának egyházkerületünknek, főiskolánknak általában az

egyetemes hazai kulturális érdekek szolgálatára lelki testi erejének teljességében mindnyájunk méltó örömére, hogy nagy és magasztos tervét megvalósíthassa, s áldásnak ígérkező élete valóban az legyen hazai ref. egyházunk egyetemére nézve!

A dunántuli ref. egyházkerület püspök nélküli árvasága sem tartott sokáig, mert Németh István egyházkerületi papi főjegyzőjében megtalálta nagy elődje méltó utódját, ki f. évi március 31-én Pápán tartott rendkívüli egyházkerületi közgyűlésében a nagyszámú helybeli és vidéki intelligencia részvételével hivatalába be is iktatta. Üdvözljük ez új főpásztort is, ki mint ifju, de nagy lelki erő szintén egy hűmunkása lesz egyház egyetemünkben a nagy és szent eszmék ígért földjére jutásának. Lelki, testi erővel, nagy sikerekkel áldja meg munkálkodását a titkos, de bölcs célok szerint működő isteni gondviselés!

Jól eső érzések hatása alatt vehetjük tudomásul, hogy Dr. Baltazár Dezső tiszántuli püspök ur a főrendi ház tagjai közé behivatott, hogy a nagy nevű Dr. Antal Gábor helyett képviselje és munkálja egyetemes ref. egyházunk nagy érdekeit, melyek védelmezésénél oly nagy szükségünk van az ő nagy tudására, fellépési bátorságára és kitartására, Üdvözljük őt ez alkalomból és kívánjuk, hogy magas állásában kifejtendő munkáját, hozzá méltó nagy sikerek kövessék, úgy egyházi, mint nemzeti életünk mezején!

A mai napnak is van egy öröme épen a szomszéd egyházmegyében, mely reánk is kellemesen hat, t. i. az alsóborsodi egyházmegye a főtiszt. Dr. Tüdős István ur utódjául Bodolay István csáti lelkészt egyházmegyei papi tanácsbíróvá választván esperesének, épen ma iktatja be hivatalába. Szives szeretettel, bizalommal üdvözljük őt új állásában s kívánjuk, hogy magasabb fokú új munka körében ereje egészsége mellett boldogító siker és áldás kísérje minden munkájában!

E subjectio érzelmek részletezése után áttérek azon fontosabb tárgyak előadására, melyek bennünket közelebb érdekelnek. Jól esőleg vettük tudomásul az egyetemes Konventnek 42. és 127. sz. a. hozott határozatát, melyből kifolyólag egyházmegyénk ajánlatára egyházkerületünk — részint a tőkekamat segélyekre fordítandó 100,000 kor. részint az 1914—1918. évek közötti 5 évek

cyklus alatt kiosztandó közalapi rendes tőke-kamat segélyekért beadott kérvényekre vonatkozólag egyházmegyénkből a következő egyházakat ajánlotta segélyezésre:

a 100,000 koronára:

1. Abod	. . .	8000 korona.
2. Radostyán	. . .	6000 „
3. Ziliz	. . .	8000 „
4. Felsőnyárád	. . .	5000 „
5. Szendrőlád	. . .	5000 „
6. Sajókaza	. . .	4000 „
7. Berente	. . .	5000 „ vagyis
Összesen		41000 koronára.

Rendes tőkesegélyre:

I. sorozat.

1. Ládbessenyő	. . .	5000 kor.
2. Nyomár	. . .	4000 „
3. Rakaccaszend	. . .	3000 „
4. Nekézsen	. . .	4000 „
Összesen		16000 kor.

II. sorozat.

1. Szuhogy	. . .	2000 kor.
2. Tardona	. . .	2000 „
3. Sajóvelezd	. . .	2000 „
Összesen		6000 kor.

Jóleső reményt ébresztőleg vehettük tudomásul a Konvent azon intézkedését is, hogy „Kérdő-iveket“ bocsátott ki az egyházak szükségletének az 1848. évi XX. t.-c. végrehajtása iránt megkezdett tárgyalások céljára, a mely intézkedés — ha távol van is még a megvalósulástól — de legalább egyházaink helyzete iránti komolyabb érdeklődésre vall.

A főtiszt. püspöki hivatal 1178/1913. sz. felhívja az esperesi hivatalt, hogy az elemi ifj. könyvtárak beszerzéséről, a beiratási

dijaknak e célra fordításáról — bekérve a lelkészektől a kívánt adatokat — jelentést tegyen.

A nyugdíj int. „pótlap“-ok a lelkészeknek szétküldettek s beérkezésük után a konventi irodába 803/1913. sz. a. a kérdő-ívek beküldettek a püspöki irodába.

Az egyházak felhivatnak, hogy tüzkárbiztosításaikat 25% emeljék fel.

A Zombori Gedő halálával megüresedett e. ker. papi t. birói állásra a szavazás 864/1913. sz. a. elrendeltetett.

Özv. Katona Dénesné, Ujlaki Vilma, Sáfrány Mihályné, özv. Nagy Sándorné és Csiki József segélykérvénye a Gelléri Szabó János-féle alapítvány kamataira a püspöki hivatalba elküldettek.

1913. okt. 18-án 5432/1913. sz. a. Baksa Lajos konv. előadó a pótlapok másod példányát szétosztás végett megküldi.

1913. okt. 26-án a disznóshorváti egyházban tartott harangszentelési ünnepélyen szerepeltem.

A püspöki hivatal 1604/1913. sz. a. értesít, hogy az e. megyéket illető segélyek az 1903. tav. j. k. 23. sz. egyházker. határozata szerint osztandó szét s a nyugtákkal ellátott számadás dec. 31-ig hozzá beadandó.

A kondói egyházban Botos József és dr. Orbán Barna az egyházi adó-ügyi elintézésére 936—37/1913. sz. a. kiküldettek.

942. sz. a. a lelkészek felhivatnak, hogy a „Vagyonleltárat adják be dec. 31-ig.

1003/1913. sz. a. az e. m. vil. t. bíróságra a szavazás elrendeltetik.

1061/1913. sz. a. a püspöki állásra beadott szavazatok Radácsy György e. ker. papi főjegyzőhöz elküldettek.

4265/1910. sz. a. a konv. előadó értesít, hogy az egyet. adó-alapból adandó segélykérvények f. 1914. évi márc. 31-ig beadandó.

294/1914. sz. a. a missió utasításból kapott 6 példányból kettő Ózdra és Abod helyett a meszesi mint anyaegyház lelkészéhez elküldtetet.

38/1914. sz. a. a berentei egyháznak a lelkész meghívási engedély, a lelkész választási jkőnyvvvel együtt elküldetett vét-iv mellett

A korpótlékokról szóló nyugták a kongrua nyugtákkal együtt szétküldettek.

97/1914. sz. a. a vallás- és közokt. min. értesít, hogy — miután a tardonai egyház iskolaszéke 100600/1910. sz. a. körrendeletben jelzett határidő (1910. dec. 31.) letelt: a dologi tandíj kárpótlás iránti kérvényével elkésett.

156/1914. sz. a. jelentést kér a konv. előadó útján a konvent a tőkeamat segélyek mikénti felhasználásáról.

612/1914. a nyugdíj int. végrehajtó bizottság értesít, hogy a nyugdíjazáshoz a „tagsági-iv“ a „pótlap“ kell és esperesi bizonyítvány arról, hogy az illető ellen nincs-e fegyelmi eljárás folyamatban?

250/1914. esp. sz. a. levél küldetett Tussay J., Almásy L. és Pataki János lelkészeknek az I. és II. korpótlék élvezetébe lépésre vonatkozólag.

A nagyvisnyói, damaki, varbói, szilvásvárad, ládbesenyői bir. ügyek az előadónak elküldettek a tárgyalásra idéző végzések vétiveivel.

296/1914. sz. a. a püspök értesítettik, hogy a jubileumi Kálvin alapra egyházmegyénk 1909. május 27-én 216 k. 25 fill. küldött a földhitelintézethez, a mit az 14511. sz. értesítésében el is ismert.

Ezeken kívül számos levelezést folytattam az egyházakkal, lelkészekkel, tanítókkal, egyházi és polgári hatóságokkal. Mult évi leveleim száma 1062. ez évi 375.

I. Adakozások:

Balajt: Az urasztalára kenyeret és bort minden alkalommal Ragályi Béla, ugyanő a parochiális könyvtár részére több könyvet és füzetet adományozott.

Bánfalva: Kenyeret és bort Vladár Ervin főgondnok két izben, Antal Lajos egy izben kenyeret, ifj. Zsuponyó András, Pogány István egy-egy izben kenyeret és bort adományoztak.

Bánhorvát: A v. és közokt. ügyi minister az egyháznak isk. építési költség fedezésére 1500 kor; Póczik Julianua és Varga Istvánné 1—1 kor; Bakos János 6 kor. értékű kölépcsöt; urvacsorához kenyeret minden alkalommal a presbytérium adott. Egy alkalommal: a konfirmándus gyermekek urvacsorázásakor: kenyeret Gyüre Irma, bort Berentés Lajos adományozott.

Berente: Urvacsorai kenyeret és bort adtak: Hanko János 2 ízben Köntös József, Czakó József, özv. Boczki Józsefné és Pap Lajosné egy-egy alkalommal. Isten dicsőségére Király Péter h: lelkész 30 koronát, Köntös József 15 koronát adományozott. Lukács Anna egy fehér kendőt egyházi használatra, özv. Kopcsik Istvánné a papszékre plüss takarót ajándékozott. Borzi Barnabás orgonaalpra 1.76 K. adott.

Boldva: Az úrasztalára egy-egy alkalommal bort adományoztak: Bizony Miklós, Bay Lajos és Komjáthy András.

Borsod: Isten dicsőségére: Domokos Zsuzsánna Amerikából 50. koronát. Dakó Lajos lelkész és Szabó János 1—1 alkalommal kenyeret és bort adtak az úrasztalára.

Borsodszakácsi: Urasztalára kenyeret és bort 1—1 alkalommal: Fűzy Gábor, Kis Miklós; Somogyi János lelkész kétszer bort s egyszer kenyeret, Kis József egyszer bort, Szarka Istvánné egyszer kenyeret adott. — Isten dicsőségére: Somogyi Jánosné 20 k-t, Bene István 2 k., Nagy Lajos 2 k., Almási Miklósné 1 k., Somogyi János lelkész 3 k-t. adományozott.

Damak: Az úrasztalára kenyeret a presbytérium tagjai adnak sorban.

Dédes: Egyesek Isten dicsőségére adakoztak 43 k. 30 f-t: az úrasztalára kenyeret minden alkalommal a hivek adományoztak.

Bántapolcsány: Isten dicsőségére egyesek 12 k-t, urvacsorához bort adtak egy-egy ízben özv, Latkóczy Kálmánné és B. Kasza Gábor; kenyérrrel mindenkor a hivek látták el az urasztalát.

Disznóshorvát: Az urasztalára kenyeret a presbyterium tagjai szolgáltatnak, Isten dicsőségére: Hubay Lajosné 5 k., Szini Fodor Józsefné 5 kor.

Edelény: Isten dicsőségére özv. Tóth Pálné 4 k., özv. Csapó Istvánné 4 k. Demjén Eszter Amerikából 10 k., özv. Farkas Istvánné 2 k; urvacsorai kenyeret és bort: Lőkös István, Berki Pál, Kelemen István, Apáti Anna és Gizella, Fazekas János és Demeter Pál.

Finke: Isten dicsőségére: id. Varnay Gyula 2 k., Bencze János 1 k.; urasztalára kenyeret és bort adtak: Bencze János, Marton Ferenc és özv. Molnár Józsefné.

Felsőkelecsény: Isten dicsőségére H. Andó István 4 kor.; P. Ando István 3 kor.; Gál Péterné 2 kor.; Veres János 2 kor.; id. Gál Péter 1 kor.; P. Andó József 2 kor.

Felsőnyárad: Görgey Lidia urasztali kendőt 25 k. értékben

Dövény: Isten dicsőségére Sztari Miklós 3 kor.

Hangács: Az urasztalát kenyérrrel és borral ellátták: özv. Kerekes Jánosné, Kriston Andrásné, özv. Kopecz Józsefné, Román Mihály, Kopcsó Juliánna Amerikából, Garsó Lajos, Kopcsó József gondnok, — Kerekes András és neje Fazekas Mária az urasztalára egy diszes terítőt ajándékoztak 52 k. értékben.

Nyomár: Az urasztalára kenyeret és bort adtak: Hunyadi János

Molnár András, Magyar Sámuel, ifj. Petus István, özv. Kis Jánosné, Gajdos István, ifj. Kulcsár István, Birinyi Lajos, Bacso István, ifj. Gyöngyösi István, Hegy meg : Urvacsorai kenyeret és bort adományoztak : Csontó Ferenc. Györgydeák János, ifj. Molnár Dániel, Pap Károly, Pásztor István és Farakas József lelkész.

Kondó : M. Kis János egy alkalommal bort adott az úrasztalára. Isten dicsőségére admányok 4·20 kor.

Lak : Kenyeret az urasztalára a presbyterium adományoz.

Ládbessenő : Tóth István presbyter 2 izben, Nagy Ferenc, Tóth József, Szabó Gyula, Füleki Sámuel 1—1 izben kenyeret adtak az urasztalára.

Martonyi : Isten dicsőségére adakoztak : P. Nagy István Amerikából 5 k., Kertész István és neje 50 k., Bak Ferenc 25 k., Bak Mihály 25., k Bak András, 20 k., amerikai gyűjtéséből 150 k., — Nehai Tahy Károlyné hagyatéka 50 k., konfirmándus növendékek 8 k., Balog András, 2., k., Juhász Borbála 2 k., id. Kovács István, 3 k., Ambrus Istvánné 2 k., Egyházi ének-kar 2 darab urv. ezüst poharat és egy kenyérosztó tányért 130 k. értékben, Urvacsorai kenyeret és bort : Szakal József egy izben, Kis Katalin 2 izben. Kis Mária 1 izben ; kenyeret : Kiss Miklós és Gyarmathy Ferenc 1—1 izben, Kovács András bort 1 izben. Dobozy Mihály ur az egyház szőlőjébe 1000. drb. karónak való faanyagot.

Mályinka : Borbély Lajos 200 k., Pál M. Zsigmond 10 k., Mihály Sámuelné 3 k., Mihály M. Istvánné, Varró Jánosné, Debreceni István, V. Kulcsár Béni 2—2 kor.; az Egyházmegye 30 k.; úrasztalára kenyeret és bort adtak egy-egy izben : Pataky János lelkész neje, Cserney Károly, A. Kulcsár József, Anga András ; kenyeret Kis P. József, László István egy-egy izben.

Meszes : Urasztalára kenyeret adtak : Czidor Terézia, Nagy Mihály, Porcs István, Nagy Lajos, Csabai János, Csabai Margit. Bort adtak : Zsóry István 2 izben, Nagy Lajos, Csabai János és Csabai Margit 1—1 izben.

Abod : Urvacsorához bort adtak : Kiss Lajos gondnok 4 alkalommal, Zsarnai Sámuel és Puskás Ignác 1—1 izben ; kenyeret : Kiss Lajos, Kiss János, Kiss György, Kiss József, Zsarnai Sámuel és Boza András 1—1 izben. A templom alap javára egy ifjusági bál tiszta jövedelme : 85 k. 21 f.; ugyancsak templom alapra hivatott adomány : 128 k.

Nagybarcza : Az urasztalára özv. Klómer Jánosné és Bazsó Borbála, 1—1 izben kenyeret adott más alkalmakkor a presbyterium tagjai.

Nagyvisnyó : N. N. 15 k. 98 f., Susan Julianna 2 k., Csehes F. Mihály és neje 1 k., Sturmán Lénárd 20 k., örgróf Pallavicziny Alfonz az iskolák fűtésére 16 m. fat adományozott.

Nekézseny : M. Tózsza Zsigmondné, f. Szabó Zsigmond, Varró István, Négyessy Miklós 1—1 izben urvacsorai kenyeret ; Rigó Tózsza Gábor 1—1 izben kenyeret és bort adott az urasztalára. Öszes adakozás : 21 k.

Ózd : Luczák Dezső, 10 k., Vajner József, 5 k., Lakatos József 2 k.

Knittel Jakab 2 k., az Énekkar által rendezett előadás tiszta jövedelme, 460 k. 52 f. a Rimamurányi Vasmű Vezérigazgató által adományozott építési anyagértéke : 1314 kor.

Parasznya: Az urasztalára kenyeret a presbyt. adott, bort pedig egy ízben Balogh György, Botos József lelkész épít. javításokra 50. k-t., az Énekkar az iskola részére 10 k. 80 f-t. Adakozások összege 89 k. 60 f.

Radostyán: Urvacsorai kenyeret a presbyterium, bort pedig Vladár József lelkész adott minden alkalommal. Szabó Józsefné Kiss Klára Isten dicsőségére gyűjtött és küldött Amerikából 361 koronát.

Rakaccaszend: Isten dicsőségére és templom alapra adakoztak, Bak István 10 k. Kuberkó Józsefné 4 k. Jakab András 2 k. egyesek 8 k. 82 f.

Tornaszentjakab: Isten dicsőségére a hivek 18 k.-t.

Rudabánya: Isten dicsőségére a hivek 164 k. 28 f. Dr. Székely József öt alkalmi urvacsorai kenyér és bor árában 43 k. 82 f. — Kolos Jenő és neje egy alkalommal kenyeret és bort. Polgári községtől regále jutalék címen 121 kor. 25 fill.

Sajóbábony: Az urasztalára kenyeret és bort adományoztak: özv. Vadnay Józsefné, ifj. Tóth Ferencz, özv. Tékes Ferencné, özv. Király Janosné, g. Tóth János, Szemere István, Önkéntes adományok a hivektől orgonára: 2063 korona.

Sajóecseg: Urvacsorai kenyeret és bort adományoztak: P. Vattay János, Vattay Lajos, Katona Imre, id. Katona Ferenc, ifj. Katona Ferenc, Nagy Ferenc. — Isten dicsőségére a Sajóecsegi Hitelszövetkezet: 200 k., Vályi Kovács Sámuel 100 k., K. Papszász József és neje Kazinczy Nagy Piroska 200 k. Zsirka János 10 k. és a konfirmándusok 3 k. 20. f-t adományoztak. Összes adakozás 513 k. 20 f.

Sajóivánka: Urvacsorai kenyeret a presbyterium tagjai sorban, bort pedig minden alkalommal özv. Radvánszky Béláné ő kegyelmessége ad.

Sajókápolna: Urvacsorai kenyeret és bort adtak 1—1 alkalommal. Szuhay Benedekné, Soós Lajos, Szabó Bálint, Vas Mihály. Isten dicsőségére Szuhay Benedek lelkész 16 koronát adományozott.

Sajókaza: Urvacsorai kenyeret: Simon Pál, Sáfrány István, Török János, Sáfrány András, Bukó János és Diószeghy Zoltán 1—1 ízben, bort minden alkalommal a báró Radvánszky család. Isten dicsőségére Palcsó Margitka 5 kor., Putnoki Hitelbank 25 k., Sajókazai Hitelszövetkezet 40 k., Török András és neje 20 k., Dócs József 1 korona.

Sajókazinc: Urasztalára kenyeret adtak 1—1 ízben: Kuttor Lajos és Kuttor István. A Hitelszövetkezet iskolai szükségletre 50 k. adományozott.

Sajólászlófalva: Madarász József, Madarász István 1—1 alkalommal bort, Veres Sámuel kenyeret és bort adtak az urasztalára. Csapó Józsefné szül. Kolozsi Juliánna egy fehér pamut abroszt; Benes Ferenc és neje Benes Amália egy diszes üveg tányért és egy merkelt kendőt; Oltvány

Eszter evang. urnő 6 drb. portöröltöt adományozott. Tardi András Isten dicsőségére 3 kor. adott.

Sajószentpéter: Urvacsorai kenyeret adtak: H. Egri Jánosné, Csitkó József, Szabó György, Lossonczy Jenő. Isten dicsőségére adott; Szabó Pál 5 k., Czako Sámuel 5 k., Tóth Józsefné 5 k. Kőrössy Juliánna 5 k., Juhász József Amerikából 50 k., Csontos István Amerikából 10 k., özv. Eperjessy Gáborné 20 k., Lévay József 20 k., Sajószentpéteri Takarékpénztár 50 k. — Összesen: 170 k.

Sajóvamos: Urvacsorai kenyeret egy-egy alkalommal Bartha Mihály lelkész és Demeter Jánosné; bort pedig öt ízben herceg Odeschalchy Gyuláné urnő.

Sajóvelezd: Néh. Kövér Erzsébet 50 k., özv. Deme Józsefné 8 k., Országh József 5 k., Sári Istvánné 5 k., özv. Tamók Józsefné 5 k., özv. Csiszár Károlyné 4 k., Miskolczy Pál 4 k., Tenki József 2 k., id. Tóth József 2., k. A. Jobbágy Mihály és neje 4 k., Bogó Lászlóné 2 k. özv. G. Jobbágy Andrásné 2 k., Pogány Józsefné 2 k., özv. Varga Péterné 2 k., özv. Garan Istvánné 1 k., özv. B. Garan Jánosné 1 k., Valkó Pál 1 k. 40 f. a konfirmándusok 49 k.; urvacsorához kenyeret és bort a presbyterium 38 k. 50 f. értékben szolgáltatott; az urasztalára egy terítőt vett nyolc leány 8 k. értékben; a „Hangya“ szövetkezet és Kóth Ábrahám putnoki kereskedő 90 k. értékű folyton égő kályhát adományoztak.

Szalonna: Isten dicsőségére Tóth Ferencné 10 k., Lukács József és neje 5 k., Gyenes Zsuzsanna 20 k., Diczházi Zsuzsanna 8 k.; Orgona alapra özv. Kocsis Istvánné 10 k., P. Kovács János 1 k., D. Kurucz Józsefné 2 k., Tóth Ferencné 30 k.; az urasztalát kenyérral és borral a hivek látták el.

Szendrő: Urvacsorához kenyeret és bort Vattay György, kenyeret Josvai Istvánné, Ivanics Bálint, Beregszászi Jánosné. Toboz Dániel 1 k.

Szendrőlád: Urasztalára G. Nagy János és G. Nagy István 1—1 ízben kenyeret és bort, B. Rőcsei János 1 ízben kenyeret és bort, Bodnár János áll. előljáró az iskola céljaira 20 k-t. adományozott.

Szilvásvár: Brassó András, Boros Juhos István 1—1 alkalommal kenyeret és bort; Poczik Lajos, Bak János, Hubay Mihály lelkész, Tóth Gyula és neje, kenyeret; Orbán Károly bort, Grünbaum Ábrahám 3 alkalommal bort adományoztak az urasztalára; iskolafűtésre örgróf Pallaviciny Alfonz 16 m. fát adományozott. Összes adakozás 76 kor.

Tardona: Kulcsár Eszter 2 k., urasztalára kenyeret adtak: Lovass Mihály, Tóth József, A. Lovass István, A. Lovass Mihály, Görcsöny Mihály, Tóth Pál, M. Górné Istvánné.

Vadna: Svingor József neje Papp Róza egy diszes urasztali korsót, Svingor Józsefné, Válint György, H. Szabó Pál, K. Márton István kenyeret, özv. Szabon Andrásné és Szabon György 1—1 ízben kenyeret és bort.

Varbó: Urasztalára kenyeret a presbyt. adományoz. Isten dicsőségére Gergely Pál 2 k-t. adott.

Ziliz: Urasztali kenyeret és bort 1 ízben Kolláth Tamás s a többi alkalmakkor a hivek sorban adományoztak. Isten dicsőségére özv. Kalas Pálné 10 k., Orgona alapra Énekkar 100 k., Lipták Lajosné Sajóárnótról 2 k., Gerges István Sajóbesenyőből 2 k. adományozott. Összesen 114 kor.
Az egyházmegyében összes adakozás: 8959.64 korona.

II. Építkezések

Alacska	117.50	kor.
Bánfalva, lelkészlakra	600.—	”
Berente	216.66	”
Boldva	54.82	”
Borsodszakácsi	142.36	”
Damak, templom, orgona	19786.91	”
Disznóshorvát (Renoválás, 2 uj harang)	3762.30	”
Edelény	276.61	”
Finke (iskola)	931.60	”
Felsőkelecsény	150.—	”
Felsőnyárád, uj iskola, renoválás	6866.—	”
Dövény, uj iskola	10400.—	”
Hangács	1400.—	”
Hegymeg	251.16	”
Kondó	37.70	”
Lak	550.53	”
Nagyvisnyó, malomra	600.—	”
Nekézsen	949.—	”
Ózd, lelkészlak bővítés	6800.—	”
Parasznya	172.17	”
Radostyán	60.22	”
Rakaccaszend	536.40	”
Rudabánya	114.—	”
Sajóbábony, templom javítás	2734.28	”
Sajóecseg	9.—	”
Sajóivánka, uj lelkészlak	8600.—	”
Sajókápolna	822.—	”
Sajókaza, templ. lelkészl. jav.	1203.—	”
Sajókazinc, templ. egyh. épület. jav.	1511.—	”
Sajólászlófalva	200.—	”
Sajószentpéter	495.70	”
Sajóvamos, egyh. épületek jav.	1846.49	”
Tardona, iskola, tanítói lak.	10000.—	”
Vadna	460.—	”
Varbó	134.60	”
Ziliz	408.33	”

Összesen : 83200.34 kor.

III. Pénztári állás.

Egyházak	Bevétel		Kiadás		Maradvány		Hiány	
	K	f	K	f	K	f	K	f
Alacska . . .	6273	—	2854	34	3418	66		
Balajt . . .	4213	30	3572	85	640	45		
Barczika . . .	3830	22	3688	07	142	15		
Bánfalva . . .	5167	32	5167	32	—	—		
Bánhorvát . . .	9717	47	9252	21	465	26		
Berente . . .	6634	71	5673	92	960	79		
Boldva . . .	3796	—	3716	62	79	38		
Borsod . . .	9924	66	8310	03	1614	63		
Borsodszakácsi	1769	28	1637	52	131	76		
Damak . . .	24850	41	23883	80	966	61		
Dédes . . .	2737	11	1760	23	976	88		
Bántapolcsány	3519	55	2856	06	663	49		
Disznóshorvát	10714	13	10714	13	—	—		
Edelény . . .	5897	40	5073	78	823	62		
Finke . . .	2291	65	2104	03	187	62		
F.-kelecsény . . .	2699	52	2009	94	689	58		
F.-nyárád . . .	11214	37	11150	38	63	93		
Dövény . . .	12468	38	11336	30	1132	08		
Hangács . . .	4595	85	3748	49	847	36		
Nyomár . . .	2871	26	2065	34	805	92		
Hegymeg . . .	3757	46	3172	79	584	67		
Kondó . . .	6538	92	6051	16	487	76		
Lak . . .	7366	99	5198	84	2168	15		
Ládbessenyő . . .	5448	31	5202	91	245	40		
Martonyi . . .	3903	95	3800	64	103	31		
Mályinka . . .	5039	82	4984	76	55	06		
Meszes . . .	2073	47	2000	89	72	58		
Abod . . .	1953	06	1259	76	693	30		
Nagybarca . . .	5959	34	4508	04	1451	30		
Nagyvisnyó . . .	7763	97	6650	57	1113	40		
Nekézseny . . .	13786	87	13026	18	760	69		
Ózd . . .	12074	81	11343	84	730	97		
Parasznya . . .	4141	44	4097	89	43	55		
Radostyán . . .	4422	38	3613	52	808	86		
Rakaccaszend	4077	93	3952	75	125	18		
Tornaszentjakab	1120	85	938	30	182	55		
Rudabánya . . .	3727	50	3153	58	573	92		

Egyházak	Bevétel		Kiadás		Maradvány		Hiány	
	K	f	K	f	K	f	K	f
Szuhogy . . .	2856	31	1978	02	878	29		
Sajóbábony . .	8411	49	7434	58	976	91		
Sajóecseg . . .	7063	42	5240	87	1822	55		
Sajóivánka . .	12628	20	11700	39	927	81		
Sajókápolna . .	5397	58	4961	37	436	21		
Sajókaza . . .	8581	49	8581	49	—	—		
Sajókazinc . .	8629	18	7475	—	1154	18		
Sajólászlófalva	3753	10	3322	33	430	77		
Sajószentpéter	10055	76	9304	36	751	40		
Sajóvamos . . .	9384	28	8778	68	605	60		
Sajóvelezd . . .	8780	40	8492	94	287	46		
Szalonna . . .	5775	26	5348	68	426	58		
Szendrő	6017	71	4997	12	1020	59		
Szendrőlád . .	3837	44	3954	23	—	—	116	79
Szilvásvárad . .	4792	—	4472	33	319	67		
Tardona	11890	27	9997	20	1893	07		
Vadna	4987	29	4311	68	675	61		
Varbó	7510	10	5906	89	1603	21		
Ziliz	5437	01	4800	35	636	66		
Összesen	364130	95	324590	29	39657	39	116	79

IV. Tőkepénzek.

Balajt	1402·43	K.
Barcika	240·—	„
Bánfalva	985·02	„
„ alapítvány	7620·—	„
Bánhorvát	1981·28	„
„ alapítvány	617·72	„
Berente	743·76	„
Boldva	3301·66	„
„ Kecskés—Komjáthy-alap	130·69	„
Borsod	12919·73	„
Borsodszakácsi	1070·—	„
Dédes	1269·17	„
Bántapolcsány	2662·14	„
Disznóshorvát	42·—	„
Edelény	6597·73	„

Felsőkelecsény	900.—	K.
Felsőnyárád	7774.—	„
Hangács (Fekete Miklós-alap)	1600.—	„
„ (eladott földára)	1028.85	„
Nyomár	917.78	„
„ (Fekete Miklós-alap)	420.22	„
Hegymeg (Regále kárt. tőke)	120.—	„
„ (Egyh. fenntart.-alap)	620.—	„
„ (Torony-alap)	244.58	„
„ (Urasztali-alap)	46.—	„
„ (Adósság törlesztésre tőke)	1200.—	„
Lak	20.—	„
Ládbessenyő	2358.16	„
Mályinka	1294.28	„
Meszes	143.—	„
Abod	3655.44	„
Nagybarca	1244.52	„
„ alapítvány	321.58	„
Nagyvisnyó	4359.76	„
„ alapítvány	3649.54	„
Ózd	1331.40	„
Parasznya egyh. tőke	2000.—	„
„ építk. „	7000.—	„
„ egyh. fentart. alap	708.73	„
Radostyán	3657.63	„
Tornaszentjakab	1220.11	„
Rudabánya	1771.84	„
Szuhogy	637.68	„
Sajóbáony	1676.—	„
Sajóecseg	2216.70	„
„ egyh. fent. alap.	4754.04	„
„ domestikai „	2000.—	„
„ templom „	3754.59	„
Sajóivanka	1058.40	„
Sajókápolna egyh. fent. alap	1286.35	„
„ Juhász-Vattay „	224.98	„
„ Csőgér Andrásné „	100.—	„
Sajókaza	1255.26	„
Sajókazincz	1080.—	„
Sajólászlófalva egyh. fent. alap	1713.80	„
„ Rózsa Istvánné Bencs Zsuzs. alap	90.—	„
„ Spisák Andrásné egyh. fent. alap	20.—	„
Sajószentpéter egyh. fent. alap	7000.—	„

Sajószentpéter Lévay József alap	100.—	K.
„ Antoni János „	100.—	„
„ Kis József „	100.—	„
Sajóvámos	1375·88	„
„ lel. lak épít. és fent alap	2543·72	„
„ tőke	834·50	„
„ Máriássy Tivadar alap	1000.—	„
„ Nagy Péter—Kiss Julianna alap	100.—	„
Szalonna	8557·67	„
Szendrő	12485·31	„
Szendrőlád	13000.—	„
Szilvásvár	4012·20	„
„ alapítvány	20·34	„
Tardona	9497·39	„
Vadna	4211·32	„
Varbó Apostol alap	200.—	„
Ziliz	1636·76	„
„ templom épít. tőke	679·30	„
„ konfirm. alap	33·22	„
„ urasztali „	140·50	„
<hr/>		
Összesen:		187017·63 K.

V. Adósságok.

Alacska	3905.—	K.
Barczika	6068.—	„
Bánfalva	1000.—	„
Bánhorvát	3500.—	„
Borsodszakácsi	4000.—	„
Damak	14000.—	„
Dédes	1840.—	„
Bántapolcsány	2300.—	„
Disznóshorvát	3000.—	„
Edelény	2166.—	„
Finke	2800.—	„
F.-kelecsény	700.—	„
F.-nyárád	14555.—	„
Dövény	10900.—	„
Hangács	7150.—	„
Nyomár	4000.—	„
Hegymeg	6000.—	„
Kondó	3700.—	„
Lak	11000.—	„

Ládbessenyő . . .	5567.—	”
Martonyi . . .	3765.—	”
Mályinka . . .	6780.—	”
Meszes . . .	5000.—	”
Nagybarca . . .	21177·72	”
Nekézseny . . .	10930.—	”
Ózd . . .	11000.—	”
Rakaccaszend . . .	2357.—	”
Tornaszentjakab . . .	250.—	”
Rudabánya . . .	8000.—	”
Szuhogy . . .	1800.—	”
Sajóbabony . . .	5000.—	”
Sajóivánka . . .	3000.—	”
Sajókaza . . .	16200.—	”
Sajólászlófalva . . .	5000.—	”
Sajóvámos . . .	5696.—	”
Sajóvelezd . . .	4200.—	”
Szendrő . . .	4320.—	”
Szendrőlád . . .	13000.—	”
Szilvásvárads . . .	1000.—	”
Tardona . . .	8000.—	”
Vadna . . .	5635.—	”
Ziliz . . .	800.—	”
Összesen: 250861·72 K.		

VI. Lelkészi alap.

Barczika . . .	918·90 K.	
Berente . . .	1189.—	”
Boldva . . .	2272.—	”
Lak . . .	253·32	”
Ládbessenyő . . .	735·38	”
Parasznya . . .	8112.—	”
” Botos József alap	1000.—	”
Radostyán . . .	4142.—	”
Sajóbabony . . .	1800.—	”
Sajóecseg . . .	380.—	”
Sajóivánka . . .	1382.—	”
Sajókápolna . . .	1680.—	”
Sajókaza . . .	1829·47	”
Sajókazincz . . .	460.—	”
Sajólászlófalva . . .	924.—	”
Sajószentpéter, lelkészi	14738.—	”

Sajószentpéter, kápláni	1270.— K.
Vadna	1667.— „
Varbó	2612.— „
Ziliz	475.— „
Összesen:	<u>47840.07 K.</u>

VII. Tanítói alap.

Berente	432.— K.
Boldva	416.80 „
Kondó	203.46 „
Lak	174.44 „
Ládbesenyő	198.— „
Parasznya	4040.— „
Radostyán	2620.— „
Sajóecseg	45.— „
Sajókápolna	840.— „
Sajókaza	1276.43 „
Sajókazincz	200.— „
Sajólászlófalva	220.— „
Sajószentpéter, tanítói	1560.— „
„ kántori	1345.— „
Szendrőlád	674.— „
Vadna	408.67 „
Varbó	1328.— „
Ziliz	306.— „
Összesen:	<u>15763.80 K.</u>

VIII. Lelkészi és tanítói közös alap.

Boldva 190 K. Sajóvámos 6211.06 K. összesen 6401.06 K.

IX. Iskolák.

Jól megfelelők: Bánhorvát, Borsod, Disznóshorvát, Edelény, Felsőkelecsény, Hangács, Nyomár, Hegymeg, Kondó, Mályinka, Meszes, Abod, Nagybarca, Nagyvisnyó mindkettő, Ózd, Parasznya, Radostyán, Rudabánya, Sajóabony, Sajóecseg, Sajókápolna, Sajókaza mindkettő, Sajókazinc mindkettő, Sajószentpéter mind a három, Sajóvámos, Sajóvelezd, Szilvásvárad, Tardona mindkettő, Varbó, Ziliz, Dövény. Megfelelők: Alacska, Balajt, Barcika, Bántfalva, Berente, Boldva, Borsodszakácsi, Damak, Dédes, Bántalpolcsány, Finke, Felsőnyárad, Lak, Ládbesenyő, Martonyi, Ne-

kézsény, Rakaccaszend, Tornaszentjakab, Szuhogy, Sajóivánka, Sajólászlófalva, Szalonna, Szendrő, Szendrőlád.

X. Énekkar van.

Alacska, Balajt, Barcika, Bánfalva, Bánhorvát, Boldva, Damak, Dédes, Bántapolcsány, Disznóshorvát, Edelény, Felsőnyárád, Dövény, Hangács, Nyomár, Lak, Martonyi, Nagybarcza, Ózd, Parasznya, Radostyán, Sajóbabony, Sajókápolna, Sajókaza, Sajókazincz, Sajószentpéter, Sajóvámos, Sajóvelezd, Szilvásvárád, Tardona, Vadna, Varbó, Ziliz.

XI. Iskolai alap.

Parasznya: 2077·12 K., Sajókápolna: 80 K., Sajókaza: 6262·66 K. Sajókazinc 218·65 K. Sajószentpéter: Kasza alap: 21300·62 K. Összesen: 29939·05 K.

XII. Iskolai könyvtár.

Alacska, Balajt, Barczika, Borsod, Disznóshorvát, Edelény, Finke, Felsőnyárád, Dövény, Hangács, Hegymeg, Kondó, Lak, Ládbessenyő, Martonyi, Abod, Parasznya, Radostyán, Rudabánya, Szuhogy, Sajóecseg, Sajókaza, Sajókazinc, Sajólászlófalva, Sajószentpéter, Sajóvámos, Szalonna, Szendrő, Szendrőlád, Vadna, Ziliz. A bánvölgyi járás adatai hiányzanak.

XIII. Énekkar alap.

Sajókápolna: 795·44 K.

XIV. Orgona alap.

Hangács: 967·06 K., Parasznya: 2027·35 K., Sajószentpéter: 577·74 K. Ziliz: 100 K. — Összesen 3672·15 K.

XV. Ifjusági könyvtári alap.

Sajóecseg: 94·77 K.

XVI. Magtár.

Bánhorvát: 109·60 K. Bántapolcsány: kötvényeken van 48 véka és 39½ itce búza, készletben 14 v. és 5 itce buza, magtári tőkepenz: 945,30 K, Disznóshorvát: 85 véka rozs: Dövény: 179·98 K. Damak: 362·50 K. Edelény: 33 köből, 2½, 15 itce

gabona; Mályinka: kötvényeken 96 hl. készletben 13 hl.; Nekézseny. 835·14 K. Nagybarcza: 7766 lit. rozskötvényen és készletben. Sajóbáony: 39 köb. 2 véka 06 itce. Sajóivánka: 651 lit. rozs; Sajókaza: 4676·04 K. Sajóvámos: 82 hl. 80 lit. gab. 70 hl. 15 lit. zab. 44 hl. 10 lit. árpa. Sajóvelezd: kötvényeken 3577 liter rozs, készlet 121 liter. Szendrő: 2226 lit. gabona.

Nem törvényszerű az iskola: Alacska, Berente, Kondó, Radostyán és Varbó községekben.

Tetemes hátralék van: Alacska, Kondó, Radostyán, Sajólászlófalva, csekély hátralék: Berente és Sajókazincz községekben.

Nagyt. e. m. közgyűlés!

Ezekben kívántam ez alkalommal esperesi jelentésemet megtenni azon tiszteletteljes kérésem kifejezése mellett, hogy engem eddig tapasztalt jó indulatába, kegyes elnézésébe részesíteni méltóztassék.

Esperesünk nagy gonddal és igazi szakértelemmel összeállított jelentése, mely hű tükre egyházmegyénk, múlt évi szellemi és anyagi életének — midőn jegyzőkönyvbe vétel hálás köszönet mellett tudomásul vétetik egybe, kimondja közgyűlésünk hogy úgy a felsorolt gyász esetek mint az örvendetes személyi változások is jegyzőkönyvünk, lapjain megörökítendők.

3. Miklós Ödön vt. tbiró halaszhatlan teendőire való hivatkozással nem jelenhetvén meg közgyűlésönkön:

igazolása tudomásul vétetett.

4. Esperesi jelentés folytán:

Közgyűlésünk a leghálásabb érzéssel teszi le az elismerés virágaiból font koszorút arra a sirra, melyben főt. és mélt. Fejes István volt püspökünk, porrészei pihennek, a sátoralja ujhelyi ref. temető kertben. — Múltja a legerősebb bizonyíték arra nézve, hogy aki Istentől nyert nagy tehetségét az egyház és haza szolgálatára ajánlta fel, aki nemes szívének érzelmeit, indulatait vágyait e sok szenvedéssel fölszentelt küzdő protestan-

tismus jobb jövője érdekében égette el, aki nemes költői műveivel beírta nevét a halhatatlanság könyvébe: az a kimagasló egyházi férfiú nagyon is méltó volt arra, hogy a legmagasabb egyházi méltóságot elnyerte. S most hogy ez a fényes elme kialudt, bűvös ajka elnémult, s az emberiség boldogságaért hevülő szive megszűnt dobogni és mi elveszítettük szeretett főpásztorunkat: mi meghajolván alázattal az örök főbölcsesség akarata előtt: szeretettel zárjuk tettekre intő emlékezetét szivünkbe s kívánjuk hogy porrészeinek adjon csöndes pihenést az anyaföld idvezült lelke pedig éljen örökké s áldó emlékezetben és hatásban viraszson nemcsak egyházmegyénk, de egyetemes egyházunk felett!

5. Esperesi jelentés folytán:

Közgyűlésünk a legfájóbb érzéssel veszi tudomásul, hogy a felettünk örökdő Istennek kitanulhatatlan bölcsessége és intézkedése folytán Főt. Dr. Antal Gábor dunántuli püspök és konventi elnök ur is, mint Libanon erős cédrusa — kettétörtetett. — Ismerve lángoló ügybuzgóságát, alkuvást nem ismerő bátor szókimondását, egyetemes egyházunk érdekében kifejtett önzetlen, fáradhatatlan tevékenységét s minden emberi gyarlóságot eltakaró krisztusi szeretetét: mi veszteségünk fájó érzetében a nagy halott tipikus alakját magunk elé állítva, közhasznú tevékenységének nagy alkotásokkal rakott széles mezejét szemlélve méltán szólhatunk így a siralmak könyvével: *Elesett a mi fejünknek koronája!* „Siralomra fordult a mi örömünk! Jaj most mi nekünk“! — Áldó fohászuk hazai ref. anyaszentegyház és iskola imádságával szálljon ég felé, hogy Isten e kimagasló férfit nekünk adta! Hulló könyeink pedig szenteljék fel mindazon alkotásokat, melyek az ő áldott nevét és halhatatlan érdemeit magasztalják.

Legyen óh legyen örökre áldott az ő emlékezete!

6. Esperes jelentvén, hogy Lesko László berentei lelkész majdnem félszázados papi szolgálata után, hosszan tartó, kinos betegség által gyötörtetve jobblétre szenderült:

Közgyűlésünk fájó érzéssel veszi tudomásul az Ur öreg szolgájának mint szeretett lelkésztársunknak kidörlését. Mert ez újabb halál hir, újabb bizonyágott tesz amaz igazságról, hogy „mindnyájan jövevények és vándorok vagyunk ezen a földön és nincsen itt maradandó városunk!” — De bizonyágott teszünk mi is az ő kötelességteljesítéséről, példás jelleméről, apostoli szelid lelkületéről, ki utolsó lehelletéig övéiért és kis gyülekezete boldogabb jövőjeért türt, szenvedett és imádkozott. Sokat szenvedett teste találjon nyugalmat a sírban; lelke találjon hitünk szerinti boldogságot az egekben!

7. Ugyancsak esperes jelentvén hogy Kiss János varbói nyugalmazott tanító is örök nyugalomra tért:

Közgyűlésünk fájó érzéssel vesz bucsut attól a kötelességtudó, szelid lelkületű, egyházas érzésű tanítótól, ki a népnevelés szent munkájában egészen kifáradva imáron elköltözött oda, hol nincs se hir, de dicsőség, se irigység, se torzsalkodás; de van örökbéke, örök csönnesség. Áldott emlékezete ugy hálás gyülekezete, mint több ezer számra menő tanítványai szívében és közöttünk éljen sokáig!

8. Mivel az esperesi jelentés megemlékezett arról hogy alig pár nappal ezelőtt Ntű: Csabay Pál a szomszéd gömöri egyházmegyének nagyérdemű esperese, igazgató tanácsos és zsinati tag is jobblétre szenderült:

Közgyűlésünk fájó érzéssel veszi tudomásul, hogy e kiváló vezér ember is a reá zuduló testi bajok és szenvedések kinjai alatt összeroskadva imáron elköltözött. De bátor szókimondása, egyházmegyéje szent érdekeiért folytatott küzdelme, közgyűléseinkért lángoló

ügybuzgósága s mindenekfölött nemes szívének szeretetben nyilvánuló isugárzása annyira köztudomásúvá vált, hogy hálátlanság volna részünkről, hogy egy szerény cipruságot ne tennék alig behantolt sirjára. — Sokat szenvedett teste pihenjen a könnyel bőven megáztatott sirban; lelke találjon hitünk szerinti üdvöt, boldogságot a menyországban!

9. Esperesi jelentés kapcsán:

Közgyűlésünk örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy Főt. Dr. Tüdös István új püspökünket első összejöveteléből illendő tisztelettel és igaz szeretettel üdvözölje. Üdvözlésünknek értékét, emelheti azon ismert körülmény is, hogy mi felsőborsodiak csaknem kivétel nélkül a nagy mérkőzés idején az alá a lobogó alá állottunk, melyre az ő általánosan tisztelt nevét írta fel a közbizalom. Ezt a zászlót emeltük, ezt a zászlót tartottuk magasan, ezt a zászlót vittük diadalmas győzelemre. Igen! mert eddigi közhasznú élete a református anyaszentegyház és iskolaért folytatott küzdelemben telt el. Tántorithatlan jellege e küzdelemben acélozódott meg. Lelke itt égett, lángolt, lobogott. — Szíve itt hevült, ha kitartó munkálkodásunk jutalmát látta és itt szomorodott el, ha könnyes szemmel látnia kellett szellemi és anyagi erőtelenségünket, magunk viseletének fogyatékos voltát. — S most, hogy főpásztorunk lett: vezéri állásában nemcsak jó reménységgel üdvözöljük; de Istenre hivatkozással állítjuk, hogy mindaddig míg lelke az igazság és erény diadalmaért küzd, míg a református anyaszentegyház és iskola szellemi és anyagi felvirágzásaért harcol, míg a szentesített egyházi törvény és alkotmány megbecsüléseért fennmaradásaért száll sikra: mi mint hűséges önfeláldozó katonák utolsó lehelletünkig támogatni meg nem szününk.

A minden kegyelemnek Istene áldja meg őt ifjú erővel munkakedvvel, jó egészséggel hosszú élettel, hogy az ő főpásztorságának ideje alatt reményeink válljanak valóságokká, szenvedéseink örömökké!

10. Ugyancsak esperes említi, hogy Főt. és mélt. Dr. Baltazár Dezső tiszántuli református püspök ur a törvény alapján behivatván a főrendi házba, hogy jogait gyakorolhassa :

Közgyűlésünk jóleső érzéssel ragadja meg az alkalmat, hogy ő méltóságát ebből az alkalomból szíve szerint üdvözölje, — mert erősen — él keblében az a hit, sőt tudat, hogy Dr. Baltazár Dezső főrend fényes elméjével, elbűvölő szavával, ember szerető szívével ott is tűz-oszlop, sőt élet adó villágosság lesz a nagy éjszakában és törhetlen akaraterővel fogja kezébe venni azt a lobogót melyre az „Isten és Haza“ szent neve van felírva. Erős a meggyőződésünk, hogy alapos jogi tudásával, bátor föllépésével, nyomós indokainak, láncolatával az 1848 XX. t.-cz.-ben lefektetett szabadságra valló nagy elveket és igazságokat a gyakorlati életben is megvalósítani legszentebb kötelességének ismeri. Biztos föllépését, a református anyaszentegyház és iskola érdekében kifejtendő önzetlen munkálkodását kísérje Istennek, áldása, a protestantismusnak szeretete s az egész magyar társadalomnak osztatlan tisztelete.

Fény nevére, áldás életére !

11. Esperes jelentésében említvén, hogy a dunántuli egyházkerület Ntű. Német István pápai theologiai tanárt és egyházkerületi főjegyzőt választván meg püspökévé :

Közgyűlésünk a legmelegebb érzéssel üdvözli őt a nevezett egyházkerület püspöki állásában, ki akár mint theologiai tanár, akár mint egyházkerületi főjegyző ritka kötelességtudással és lángoló lélekkel végezte magasztos teendőit. S most, hogy a közbizalom kiváló érdemei folytán a legnagyobb kitüntetésre méltatta: mi szivünkől kívánjuk, hogy magas méltóságában kísérje Istennek minden áldása, egyházkerületének pedig osztatlan szeretete, hogy főpásztor és nyáj boldogan tekinthessenek majd vissza a közhasznu tevékenységben eltöltött gazdag élet időre!

12. Olvastatott a szavazatbontó bizottságnak három rendbeli jegyzőkönyve, mely szerint az elrendelt világi tanácsbíróásra már az első szavazásnál ifj. Szathmáry Király Pál t.-beli világi jegyző választatott meg. A papi tanácsbíróásra Batta József felsőkelecsényi lelkészszel szemben Demeter Bertalan bódvai lelkész; a világi tanácsbíróásra ugyancsak a második szavazásnál Dr. Görgey Sándor kuriai bíróval szemben. Dr. Kovács Loránd tiszteletbeli főszolgabíró választatott meg. A jegyzőkönyv feltünteti, hogy Bodva nem szavazott, Szalonna és Szakácsi szavazatát pedig érvénytelennek kellett nyilvánítani. — A szavazás törvényszerűen folyt; a megválasztottak felhivandók eskütételre.

Ezzel kapcsolatban olvastatott Demeter Bertalan levele, melyben megköszönve a kitüntető bizalmat lemond tanácsbírói állásáról.

Közgyűlésünk a szavazás eredményét tudomásul vévén a választást megerősíti s az eskü elhangzása után megválasztott két új világi tanácsbíróját a legnagyobb örömmel üdvözli kívánva, hogy szeretett egyházmegyénk javára egyházunk és iskoláink felvirágzására éljenek sokáig!

Továbbá a lemondást tartalmazó levél értelmében a lemondást elfogadjuk s az így megüresedett papi tanácsbírói állásra július 1-ig való határidővel az új szavazást elrendeljük, a szavazatbontó bizottságot (Elnökségén kívül: Dr. Orbán B. Dr. Ambruzs J. Szuhay B.) pedig megbizzunk, hogy a szükséges teendőkről a saját hatáskörében intézkedjék.

Végre mivel a bódvai, szalonnai, szakácsii egyház részint nem szavazott, részint érvénytelen szavazatot küldött: Demeter Bertalan, Kovács Béla, Somogyi János lelkészek 4—4 korona bírságban gyámtárunk, javára elmarasztaltatnak.

13. Minthogy a közelmúltban gyakran tapasztalta közgyűlésünk, hogy egy némelyek egyházaik szavazatát nem szabályszerűen kiállítva küldték be esperesi hivatalunknak. (Lelkész gondnok, 2 presbyter aláírása, pecsét, a szavazást jelző zárt boríték.)

A jórend érdekében kimondja közgyűlésünk, hogy ha a szabálytalanság ismétlődni fog: nemcsak a bírság emeltetik fel; de esetről-esetre fegyelmi eljárás alá vonandó minden olyan lelkész, ki nem szabályszerűen kiállítva küldi be a presbyterium szavazatát.

14. Ifj. Szathmáry Király Pál vil. tbiró, Barna Gyula papi tbiróval beosztatik a II-dik szakaszba, — melynek egyházai: Alacska, Berente, Sajókazinc, Barczika, Sajóivánka, Vadna, Nagybarcza, Sajóvelezd, Ózd.

15. Dr. Kovács Loránd vil. tbiró, Dávid József papi tbiróval a VI-ik szakaszba, melynek egyházai: Sajóvamos, Bódva, Ziliz, Hangács, Nyomár, Edelény, Finke, Borsod, Balajt, Ládbessenyő.

16. Olvastatott a berentei lelkészválasztásról felvett jegyzőkönyv, mely szerint a nevezett gyülekezet meghívás útján Bálint János nagybarczai s. lelkészt választotta meg lelkipásztorává.

Közgyűlésünk a választás eredményét tudomásul véve azt megerősíti s Bálint János urat a berentei egyház lelki pásztoranak kijelenti őszintén kívánva, hogy vállvetett közreműködéssel, ügybuzgó lelkesedéssel munkálják e jobb sorsra érdemes kis egyháznak szellemi és anyagi ügyeit.

17. Elek József és Dr. Orbán Barna kiküldött tanácsbírók jelentik, hogy Bálint János törvényesen megválasztott lelkészt a berentei egyházban hivatalába ünnepélyesen beiktatták.

Tudomásul vétetett.

18. Tóth Lajos s. lelkész okmányai alapján kéri egyházmegyénkbe való bekebelését.

Közgyűlésünk folyamodó s. lelkész kérelmét teljesíti s midőn a nagybarczai egyházba rendeli kívánja, hogy találjon közöttünk meglegedést és boldogságot.

19. Elek József és Dr. Ambruzs István egyházmegyei kiküldöttek jelentik, hogy Lökös Sándor s.-ecsegi lelkészt hivatalába ünnepélyesen beiktatták.

Tudomásul vétetik.

20. Olvastatott a nekézseni presbyterium kérvénye, mely szerint Borzi Barnabás oklevele alapján a nekézseni egyház tanítójává megválasztatott.

Mivel a választás az E. T. VI. t.-cz. 26. §. értelmében történt: a választás megerősítettik. Nevezett tanító az esküt letévén neki erről a hivatalos bizonyítvány kiadatott.

21. Tavaszi egyházkerületi közgyűlésünkre elnökségen kívül, mint képviselők kiküldetnek:

Botos József, Bartha Mihály, Dávid József papi;
Bónis Aladár, ifj. Szathmáry Király Pál, Dr. Kovács Loránd vil. tanácsbírák.

22. Olvastatott a lelkészértekezletnek 1914. ápril 15-én Sajószentpéteren felvett jegyzőkönyve, melynek közgyűléseink által is megerősítendő javaslatai következők:

a) Almássy Lajos az értekezletről való távolmaradását nem igazolván.

Közgyűlésünk által a szokásos 4 korona birságban elmarasztaltatik, mire értekezleti pénztárnok figyelme felhivatik.

b) Egyházmegyénk egyes egyházaiban végezhető és végzendő belmissioi munkák tárgyában határozottatott:

Közgyűlésünk az egyházlátogatóság által mindenütt meggyőződést szerezvén arról, hogy a belmissioi munka a hely és viszonyok, figyelembe vételével örvendetesen megindult; részint az énekkarok és ifjusági egyesületek szervezése, részint vallásos felolvasások ismeretterjesztő

és gyönyörködtető hangversenyek tartása napi renden vannak: e körülményt, mint kedvező jelenséget egyházmegyénk tisztelettel fölterjeszti a főt. egykázkerületi közgyűléshez.

c) 4-ik jegyzőkönyvi pontjában határozza, hogy a kebelbeli gyámtár alapszabályainak módosítási kérdése vétessék le a napi rendről, — vagyis a nyugalomba menő lelkészek e gyámtárból épügy, mint az özvegyek szabályrendeletileg ne segélyeztessenek. Továbbá kéri, hogy a korpótlék után eddig fizetett 1% járulék sok irányu fizetési kötelezettségeink figyelembe vételével — szüntessék be.

Közgyűlésünk bár jól tudja, hogy a nyugalomba vonuló lelkészek nagy áldozatokkal alapították és tartották fel gyámtárunkat és egy némelyik igazán rá is volna szorulva a segítségre; de tekintve azt, hogy az alapítók szemei előtt a minden támasz és segítség nélkül hátra hagyott özvegyek sorsa lebegett, akiket meg rövidíteni nekünk sem lehet kötelességünk, — akik az országos özvegy árva tárból sem kapnak oly összeget, hogy hátramaradott s neveltetés előtt álló gyermekeikkel együtt szegényesen, de tisztességesen megélhetnének: e kérdést leveszi napirendről. Azt azonban már most hangsulyozza közgyűlésünk, hogy ha valamely lelkész vagy végkielégítéssel, vagy nem teljes nyugdíjjal vonul nyugalomba: kérvénye alapján esetről-esetre segélyezhető.

A korpótlék után fizetendő 1% járulékot pedig bizonytalan időre beszünteti.

d) 7-ik pontjában arra kéri közgyűlésünket, hogy a papi könyvtári díjak (2 K.) szedését egyelőre beszüntetni méltóztassék, mivel a könyvek ki- és behordásával való bajlódás s a hozzájutás nehézségei miatt a könyvtárnok naplója tanúsága szerint oly kevesen olvassák, hogy az évi könyvtári díj jóformán erkölcsi haszon nélküli befektetés.

Közgyűlésünk épen a lelkeszi karnak jól felfogott érdekében a könyvtári díjak szedését továbbra nézve is fenntartja annyival inkább mert az egyházmegyei gyűlésnek Sajószentpéteren való állandósításával, hol a papi könyvtár is van — már a fenti kifogás is önmagától elesik.

e) A jegyzőkönyv többi pontjai :

Tudomásul vétettek.

23. Olvastatott a missiotügyi bizottság előadójának jelentése az ózdi és abodi missiói egyházak szellemi és anyagi életéről, állapotáról, mely szerint úgy különösen az ózdi, mint az abodi egyházban elevenen lángol a hitélet, áldozatos buzgósággal rakják le a hivek filléreiket parochiális épületre, — egyházi énekkar és ifjúsági egyesület alakult, melynek hatása egyházi életünk fejlődésére nézve kiszámíthatatlan. Midőn ez örvendetes hirt jelenti, egyben tisztelettel arra kéri közgyűlésünket, hogy a nagy buzgóságu ózdi lelkész eddigi fizetéséhez 500; az abodi tanító fizetéséhez pedig 200 korona felemelendő missiói segély megadását kieszközölni méltóztassék.

Közgyűlésünk örömmel fogadja e kedvező jelentést s midőn az összes iratokat tisztelettel fölterjeszti a főt. egyházkerületi közgyűléshez; arra kéri fölöttes főhatóságainkat, hogy az ózdi eredményes lelkipásztori missiói munka végzése díjazásaul 500; a sikeres abodi tanítói missiói munka díjazásaul 200 korona összeggel évenként többet adni méltóztassék az eddiginél. Hiszen a 26 évvel ezelőtt szerény keretek közé szorított missiói munka mező ma hatványozott mértékben kiszélesedett, mindkét munkása és mi is nagy eredményekre hivatkozhatunk, ha nem is emlitenénk, hogy az újabb időben megnehezedett életviszonyok egyaránt parancsolják a Krisztus ez igazi apostolainak méltányosabb díjazását.

24. Olvastatott a segélyosztóbizottság 1913. nov. hó 25. napján Sajószentpéteren felvett jegyzőkönyve, mely így hangzik:

JEGYZŐKÖNYV

felvételre Sajószentpéteren 1913 évi november hó 25. napján az esperesi hivatalban tartott segélyosztó-bizottsági ülésről.

Jelen voltak: Vadász Pál esperes, Ragályi Béla gondnok, elnöklete alatt Botos József, Svingor József, Elek József, Dr. Orbán Barna, Bónis Aladár b. tagok s Dr. Ambrus István b. jegyző.

1. Felolvastatott a tiszáninneri ref. egyházkerület pénztári hivatalának átirata, melyben arról értesíti esperesünket, hogy a felsőborsodi egyházmegyéhez 1279 kor. 52 fill. összeget tett át segélyként leendő kiosztás végett. Ezt az összeget a bizottság következőleg osztotta fel:

I. Hollandi és Szükösi tár: 120 kor.

1. Szakácsi egyház	40 kor.
2. Tussay János lelkész	60 „
3. Széchenyi Istvánné, tanító özv.	20 „
Összesen:	120 kor.

II. Tolcsvai Nagy Gedeon alap: 350 kor.

1. Abodi egyház	80 kor.
2. Lábessenyői egyház	80 „
3. Kis Sándor tanító	40 „
4. Bakos János tanító	40 „
5. Fehérvary Miklós tanító	40 „
6. Riczó Ferenczné	20 „
7. Szendrei Józsefné	20 „

Iskolai jutalomkönyvekre kap:

1. Bántapolcsányi egyház	10 „
2. Edelényi egyház	10 „
3. Finkei egyház	10 „
Összesen:	350 kor.

III. Baldácsy alap: 809 kor. 52 fill.

1. Felsőnyárádi egyház	.	.	30 kor.
2. Meszesi	„	.	30 „
3. Dövényi	„	.	30 „
4. Mályinkai	„	.	30 „
5. Hegymegi	„	.	30 „
6. Martonyi	„	.	25 „
7. Csapó János lelkész	.	.	40 „
8. Kerekes János	„	.	40 „
9. Somogyi János	„	.	30 „
10. Lengyel Gyula	„	.	40 „
11. Bárdos István	„	.	40 „
12. Tóth János	„	.	40 „
13. id. Tóth Menyhértné lelkész-özv.			30 „
14. ifj. Tóth Menyhértné	„		30 „
15. Bodnár Istvánné	„		40 „
16. Reho Jánosné	„		30 „
17. Demeter Borbála lelkész-árva			30 „
18. Ujlaki Vilma	„		40 „
19. Simon Irma	„		30 „
20. Urbán Bálintné tanító-özvegy			30 „
21. Nagy Sándorné	„		30 „
22. Fodor Lajosné	„		30 „
23. Ferenczi Istvánné	„		30 „
24. Alacs Dánielné	„		30 „
25. Rácz Zsigmond lelkész-árva			14·52
26. Balog Gyuláné tanító-özvegy			20 „

Összesen: 809·52

A rendelkezésre álló összeg felosztása után a jkv. felolvas-
tatott s aláíratott.

Kelt mint fent.

RAGÁLYI BÉLA

e. m. gondnok.

Dr. ORBÁN BARNA

v. tanácsbíró.

BÓNIS ALADÁR

AMBRUS ISTVÁN

jb. vezető.

VADÁSZY PÁL

esperes.

BOTOS JÓZSEF

SVINGOR JÓZSEF

ELEK JÓZSEF

Közgyűlésünk mivel meggyőződött arról, hogy a segély kiosztása igazságosan történt azt jóváhagyja, megerősíti.

25. Olvastatott Sajószentpéteren 1914. ápril 2-án felvett egyházlátogatási számvevőszéki ülés jegyzőkönyve, mely szóról-szóra így hangzik:

JEGYZŐKÖNYV

felvétellett Sajószentpéteren 1914. ápril 2-án tartott egyházlátogatási számvevőszék ülésében.

Jelen voltak: Vadászy Pál esperes és Ragályi Béla egyházmegyei gondnok elnöklete alatt: Bartha Mihály, Barna Gyula, Dávid József, Elek József, Demeter Bertalan tanácsbírák, mint egyházlátogatók, Tóth József egyházlátogató, Svingor József egyházmegyei dékán, Dr. Ambrus István egyházmegyei ügyész és Szuhay Benedek papi főjegyző.

Tárgy: 1. Az egyházlátogatók által beszédett pénzek számbavétele.

2. Az egyházközségek 1913 évi zárszámadásainak megvizsgálása.

1. Az öt járásba kiküldött egyházlátogatók beszámolnak az egyházak, lelkészek és tanítók által befizetett összegekről, mely 9626 K. 89 fillér.

Ez összeg nyugták ellenében egyházmegyei dékának átadatott.

2. Az egyházak számadásainak, vagyonleltárainak felülvizsgálataival megbizott előadók előadói jelentést tesznek a járásuk területén levő egyházak gondnoki számadásairól, vagyon leltáráról, a hit és erkölcsi életről s valamint a tapasztalt belmissiói munkálkodásról. Ezek szerint:

A) A bánvölgyi járásban: (Előadó: Barna Gy.) Szilvássvár, Nagyvisnyó, Mályinka, Tardona, Dédes, Tapolcsány, Bánfala, Bánhorvát, Nagybarca, Sajóvelezd gondnoki számadása minden megjegyzés nélkül megerősítésre ajánlatik, mint elfogadható nyugtákkal igazolt pontos számadás.

A nekézseni gondnoki számadás nem erősíthető meg, mert a kiadás 6 tétele alatt feltüntetett 339 K. 84 fillérről aláírott nyugta nincs, melyet állítólag volt tanító vett fel. Továbbá a kiadás 8-ik tétele 908 K.-ról van ugyan aláírott nyugta az eltávozott tanítótól; azonban ez összeg lelkész által utalványozva nincs, — sőt az ő tiltakozása ellenére fizetett gondnok tanítónak — habár a presbyterium tudtával és beleegyezésével is.

E kiadási ügy megerősítés előtt föltétlen tisztázandó.

Két példányban kiállított elfogadható vagyon leltára van Szilvásvár, Bánfala, Sajóvelezd, Nagyvisnyó, Tardona, Bánhorvát és Nagybarcának.

Nincs vagyon leltár Nekézsenben, Mályinkán, Dédesben és Tapolcsányban.

A hit és vallás erkölcsi élet elég eleven; a hivek a templomot buzgón látogatják a lelkészek és tanítók kötelességeiket hiven teljesítik.

A legtöbb egyházban jól szervezett virágzó énekkar működik. Bánhorváton, Szilvásváradon, Mályinkán vallásos felolvasások is tartottak s ezáltal és a mindkét nembeli ifjak vasárnap délutáni felmarasztása, tanítása által a belmissiói munka minden egyházban megindult.

Javasolja számvevőszékünk, hogy felettes hatóságunk utasítsa a nekézseni gondnokot és presbyteriumot: miszerint feleljenek be mi jogon állították be a 8. kiadási tétel 908 K. összegét a gondnoki számadásba lelkész tiltakozása ellenére is?

Utasítsa továbbá a nekézseni, mályinkai, dédesi, tapolcsányi lelkészeket a vagyon leltárak mielőbbi elkészítésére és beküldésére.

B) Az edelényi járásban (Előadó: Elek József) a martonyi, szalonnai, rakaccaszendi, szendrőládi, borsodi, balajti, edelényi, finkei, ládbessenyői, abodi, tornaszentjakabi gondnoki számadások minden megjegyzés nélkül megerősítendőek.

A meszesi gondnoki számadás helyesbített minélfogva az 1912 évi pénztári maradvány 451 K. 98 fillér s ezt a megállapítást véve alapul az 1913. évi pénztári maradvány: 112 K. 58 f., — mely-

ből a panaszolt 40 K. Keresztessy Ferenc volt gondnoknál maradt 72 K. 58 f. pedig a jelenlegi számadó gondnoknál Porcs Istvánnál.

Ugyancsak Meszesen a tanítói nyugdíj zavaros. Utasítsák lelkész, hogy e zavaros ügy mikénti állását derítse ki.

Szendrőben a magtári pénztár maradványból 828 K. 97 fillérből csak 290 K. 60 fillér összeg lett felmutatva; a hiányzó 538 K. 37 fillérről Csik Miklós volt gondnok adott magáról kötelezvényt — jótállók nélkül.

A gondnoki számadásban lévő 191 K. 62 fillér maradványból volt gondnok javára a presbyterium jóváhagyásával levonván 54 K. 50 f. így a pénztári maradvány végérvényesen 137 K. 12 fillérben lett megállapítva.

A vagyon leltárak közül jó a martonyii, meszesi, szendrői, szendrőládi, balajti, edelényi, finkei, szalonnai. Rakaccaszend, Torna-szentjakab és Abod nem készített. A borsodi javítást igényel.

A járás összes egyházaiban a hitélet elevenen lángol. Az isteni tiszteletek — hétköznapiakon is megtartatnak. A templomot buzgón látogatják. — A felnőtt ifjak — Ládbessenyőt kivéve — vasárnap délutánonként vallás erkölcsi oktatásban részesülnek.

Tetemes a hátralék: Szendrőn, Szendrőládon, Ládbessenyőn, Szalonnán.

Az egyes egyházközségekben a belmissiói tevékenység abban nyilvánult, hogy a felnőtt ifjak nyári vasárnapokon vallásos oktatásban részesülnek, Martonyiban vallásos esték tartattak. Martonyiban, Edelényben és Balajton jól szervezett énekkar működik.

Az iskolai és tanítói könyvtárak szervezése mindenütt folyamatban van.

Ezek alapján javasolja számvevőszékünk, hogy a meszesi lelkészt utasítsa közgyűlésünk arra, hogy a zavaros tanítói nyugdíj ügyét tisztázva, arról tegyen jelentést.

Csik Miklós volt szendrői gondnokot pedig arra, hogy a nála maradt 538 K. 37 fillért haladéktalanul fizesse be egyház pénztárába.

Ugyancsak szállitassanak fel a rakaccaszendi, torna-

szentjakabi, abodi lelkészek, hogy a vagyon leltárt jun. 1-ig haladéktalanul terjesszék be az esperesi hivatalhoz.

S mivel előadó jelentette, hogy a szendrőládi egyház gondnoki számadásában 52 kiadási tétel alatt a felnőtt fiúk tanításáért 30 K-t. vett fel a lelkész; ezt habár a presbyterium meg is szavazta: jövőbe ily kiadási tétel — nem fordulhat elő

C) A sajoszentpéteri járásban (Előadó: Bartha Mihály) minden megjegyzés nélkül megerősítendő: a sajoszentpéteri, berentei, sajkápolnai, kondói, radostyányi, parasznyai, varbói egyházak gondnoki számadásai.

A sajkazinczi csak úgy erősíthető meg, ha lelkész az egyházlátogatóság ellátásáért a 30 koronán felüli összeget visszafizeti.

Az alacskait azon megjegyzéssel kérem megerősíteni, hogy idáig a lelkész által kezelt és a Miskolci takarékpénztárban kamatoztatott „Lelkészi és tanítói fizetési alap“ tőkéje ezen túl az egyházmegyei pénztárba adassék és arról minden évben a pénzkezelésre jogosult gondnok számoljon el.

A lászlófalusi azon megjegyzéssel erősítendő meg, hogy az „Egressy iskolára“ a Nmélt. miniszteriumtól kapott 500 K-ról a jövő évi egyházlátogatás előtt a már jelzett 130 K. kiadási összegel tartozik elszámolni gondnok.

Tetemes egyházi adó hátralék van: Lászlófalán, Alacskán, Kondón, Radostyánban.

Radostyánban minden egyházi épület, Berentén, Varbón pedig az iskola és tanítói lakás van olyan állapotban, hogy újra építése feltétlenül szükséges.

A vagyon leltár jó: Szentpéteren, Berentén, Sajokápolnán, Lászlófalván, Kondón, Parasznyán, Radostyánban, Varbón. — Viszsaadandó az alacskai, melyből a „Lelkészi és tanítói fizetési alap“ és a sajkazinczi, — melyből a tanítói földek hiányzanak.

Az összes egyházakban a hit és erkölcsi élet virágzó; az isteni tisztelet mindenütt megtartatik, a gyülekezeti békesség sehol sem zavartatott meg.

Ezek alapján javasolja számvevőszékünk hogy uta-

sitta a Ntű. egyházmegyei közgyűlés a s.-kazinci lelkészt a 30 koronán felőli összeg visszafizetésére.

Az alacskait a „Lelkészi és tanítói fizetési“ alap tőke fennt jelzett pénztárában való elhelyezésére.

A sajlólászlófalvi gondnokot az „Egressy alap“-ról való elszámolásra.

Utasítja továbbá közgyűlésünk a radostyáni, varbói, berentei egyházak előljáróit, hogy bomlásnak indult egyházi épületeit, iskoláit minél előbb hozza jókarba, nehogy az államkormány e miatt úgy a tanítói fizetés kiegészítésének, mint a tandijkárpótlási összegnek kiutaltványozását megszüntesse.

Az alacskai és s.-kazinci vagyon leltárak pedig megfelelő pótlás végett adassanak vissza.

E) a sajóvámosi járásban (Előadó: Demeter Bertalan) a borsodszakácsi, hegymegi, laki, damaki, hangácsi, nyomári, zilizi, bódvai, s.-vámosi, s.-ecsegi és s.-bábonyi gondnoki számadások mind megerősítendők, mint a melyek pontosan s nyugtákkal igazolva készítették.

A vagyon leltár mindennik egyházban két példányban kiállítva megvan — Sajóecseg kivételével, hol a s.-lelkész utasított annak mielőbbi beküldésére.

Szakácsi szegénysége miatt eddig sem parochiális szekrényt, sem törzskönyvet nem készítettett. Segélyt kérnek.

E járás egyházaiban mindenütt virágzó egyházi élet van. A lelkipásztorok tanítók és gondnokok lelkiismeretes hűséggel végzik teendőiket.

A felnőtt ifjak nyári vasárnap délutánonként mindenütt részesülnek vállalásos oktatásban. Több helyen virágzó énekkar működik.

Javasolja számvevőszékünk, hogy nagy szegénységére való tekintetből szakácsi segélykérvénye különös figyelembe részesíttessék.

S.-ecsegi h. lelkész pedig utasíttassék, hogy a vagyon leltárát kiigazítva haladéktalanul küldje be az esperesi hivatalnak.

E) A vadnai járásban (Előadó: Dávid József) a rudabányai, szuhogyi, f.-kelecsényi, felsőnyárádi, dövényi, disznóshorváti, sajkazai, sajióivánkai, vadnai, ózdi egyházak gondnoki számadásai, mint nyugtákkal igazolt pontos számadások megerősítendőek.

A F.-Nyárad, Dövény, Rudabánya, Szuhogy, vagyoneleltárt nem készített. Megsürgetendő. A többiekké megerősíthető.

A vallásos élet általában jó. Híveinket a kalvinizmushoz való törhetlen ragaszkodás jellemzi. Hogy a vállásos buzgóságból fakadó áldozatkészség nemcsak névleg él hitsorsosaink szívében, mutatja az, hogy Sajióivánka új paplakot, Nyárad, Dövény új iskolát épített. Ózd pedig lelkész házát bővítette ki.

Az isteni tiszteletet vásár- és ünnepnapokon úgy délelőtt, mint délután mindenütt rendesen megtartatik.

Köznapokon minden reggel harangoznak: Ivánkán, Vadnán, Kazán, Horváton, Nyáradon, Rudabányán (az aratási időszakot kivéve) Kelecsényben (az iskolai év tartama alatt.) Csak szerdán és szombaton reggel harangoznak Ózdon. Barcikán pedig hétfőn csütörtökön és szombaton reggel. — A legtöbb helyen a bűnbánó hét szombatja estére is. Lelkész tanító és gyermekek köznapokon is elmennek a templomba és ha a hívek közül is jön valaki, akkor a szokásos ének után a lelkész imádkozik: ha pedig nem jön senki: két vers eléneklése után az isteni tisztelet véget ér.

Felsőkelecsényben nincs harangozó. — Nemcsak ünnep- és köznapokon de temetések alkalmával is az iskolás gyermekek harangoznak. Itt az a helytelen nézet alakult ki, hogy a harangoztatás terhe és gondja a pap és tanító kötelessége. — Utasítsák presbyterium rendes harangozó fogadásra.

Rudabányán a telepi iskolában a ref. növendékeknek a vallást és éneket Eltscher Károly ág. ev. tanító tanítja — igaz, hogy a legszebb eredménnyel, egyházunk iránti lángoló szeretetből minden tiszteletdíj nélkül; de mert ez az E. T.-nyel ellenkezik: utasítsák a presbyterium, hogy gondoskodják a vallás- és énektanításról református növendékeinknél.

A belmissiói munkálkodásnak feltűnő nyilvánulásai mutatkoztak. Vadnán a s.-lelkész hetenként egyszer tartott vallásos összejöveteleket, melyeket férfiak és nők tömegesen látogattak. Felsőkelecsény-

ben a tanító szindarabot adatott elő az ifjakkal. Ózdon a ref. énekar szépen jövedelmező hangversenyt rendezett.

Az iskolai dologi kiadások megtérítéseért a lelkészek mind az öt járásban folyamodtak a miniszteriumhoz, de minden eredmény nélkül.

Ifjusági könyvtárak alakuló félben vannak mindenütt.

E jelentés alapján javasolja számvevőszék közgyűlésünknek, hogy a hátralékos egyházak vagyonelektárait sürgősen készíttesse el és kérje be.

+ Felsőkelecsényi presbyterium utasittatik, hogy rendes harangozót fogadjon és erről lelkész 30 nap alatt tegyen jelentést esperesi hivatalnak.

A rudabányai presbyterium pedig szólitassék fel, hogy ref. növendékeink vallás- és énektanításáról a bányatelepi iskolában gondoskodják.

Kelt mint fent.

Jegyzette :

SZUHAY BENEDEK
em. papi főjegyző.

Közgyűlésünk midőn a kebelbeli egyházak szellemi és anyagi életét hiven feltűntető jegyzőkönyv pontjait tudomásul veszi, egyben a hibátlan gondnoki számadásokat megerősíti s megbizza papi főjegyzőt, hogy a megerősítő záradékot a számadások II-od példányaira vezesse rá s így küldje szét az összes egyházak lelkészeinek az eredeti gondnoki számadásra való rávezetés céljából. A kifogásolt nekézseni gondnoki számadásban foglalt 8 kiadási tétel alapos felülvizsgálatára, — hogy az ott említett 908 korona lelkész tiltakozása ellenére mi jogon vétetett fel. — Bartha Mihály és Zsóry György szakaszbeli tbirák kiküldetnek, — jelentésük bevéartván. A sajkazinci, alacskai, lászlófalusi számadások lelkészeit, presbyteriumait pedig utasította, hogy a fenti javaslatok értelmében járjanak el.

A mely egyháznak (Nekézsen, Mályinka, Dédes, Bántapolcsány, Rakaccaszend, Tornaszentjakab, Abod, Borsod, Alacska, Sajokazinc, Sajóecseg, Nyárád, Dövény, Ruda-

bánya, Szuhogy) vagyon leltára nincs vagy hiányosnak találtatott: az illető lelkészek július 1-ig kötelesek kijavítva vagy újonnan készítve esperesi hivatalnak megküldeni.

Egyben a számvevőszék összes javaslatai határozati erőre emeltetnek.

26. Esperes jelenti, hogy egyházmegyei és egyházkerületi szabályrendeletünk és a törvény értelmében több lelkész nem teljesíti azon hivatalos kötelességét, hogy úgy a szavazók névsorát és költségvetést, mint a megerősített gondnoki számadások III-ad példányait és a vagyon leltárak II-od példányait a rendelt időben beküldéné esperesi hivatalunknak.

Közgyűlésünk a jörend és a lelkészi tisztesség megóvása érdekében utasítja az összes kebelbeli lelkészeket hogy hivatalos kötelességeiket a legpontosabban teljesítsék, — mert ellenkező esetben a mulasztás fegyelmi vétéséget von maga után.

27. Olvastatott a számvevőszéknek Vadnán 1914. évi április hó 21-ik napján felvett alábbi jegyzőkönyve:

JEGYZŐKÖNYV

felvétel Vadnán 1914 évi április hó 21-ik napján a felsőborsodi ref. egyházmegye számvevőszékének üléséről.

Jelen voltak: Vadászy Pál esperes, Ragályi Béla egyházmegyei gondnok, Dávid József, Elek József és Zsóry György tanácsbírák, Dr. Ambrus István egyházmegyei ügyész.

I.

A számvevőszék a Svingor József egyházmegyei dékán kezelese alatt lévő közigazgatási pénztárról és alapítványokról vezetett számadásokat szabályszerűen megvizsgálván, azoknak 1913. évi december hó 31-iki állása a következőkben állapittatik meg:

A) Közigazgatási pénztár.

Összes bevétel	44376 kor. 03 fill.
Összes kiadás	43706 „ 80 „
						Maradvány 669 kor. 23 fill.

A pénztár saját tőkéje	.	.	.	42158 kor. 19 fill.
A kezelés alatt levő tőkék	.	.	.	183976 „ 63 „
Összes tőke				<u>226134 kor. 82 fill.</u>

B) A közigazgatási pénztár tulajdonát képező tőkék.

Saját tőke állomány 1913. december 31-én				42158 kor. 19 fill.
Készpénz maradvány	.	.	.	669 „ 23 „
Kamat hátrálék	.	.	.	<u>6636 „ 69 „</u>
A tár állása a kezelt tőkéken felül	.	.	.	49464 kor. 11 fill.
1912 december 31-én volt	.	.	.	<u>48300 „ 53 „</u>
Vagyonszaporodás 1913 december 31	.			1163 kor. 58 fill.
A közigazgatási pénztár saját tőkéje volt 1912 dec. 31				43625 kor. 11 fill.
				<u>1913. dec. 31. 42158 „ 19 „</u>
Tőke fogyás tehát	.	.	.	<u>1466 kor. 92 fill.</u>

Ezentőkefogyás magyarázatát a nagymérvű kamathátrálékokban találjuk, a mely hátrálékokból azonban az 1914-ik év első negyedében több mint 3000 korona befolyt s már tőkésítettett ugy, hogy a mai napon már nem tökehiány, hanem tőke szaporodás van.

II.

A felsőborsodi ref. egyházmegyei pénztár által gyümölcsözőleg kezelt egyházi, lelkészi, tanítói hivatalok tőke állománya 1913. december 31-én.

KIMUTATÁS

a felsőborsodi ref. egyházmegye közigazgatási pénztárában kamatozó egyházi, lelkészi és tanítói tőkékről 1913. december 31-ikén.

Sorszám	A tőketulajdonos neve és címe	Tőkeösszeg	
		kor.	fill.
1	Radostyáni tanítói hivatal	2096	—
2	„ lelkészi hivatal	4142	—
3	Hangácsi egyház	1028	85
4	S.-Ivánkai lelkészi hivatal	1382	—
5	Nagyvisnyói egyh. Sturman alapítvány	200	—
6	Boldvai lelkészi hivatal	2272	—

Sorszám	A tőketulajdonos neve és címe	Tőkeösszeg	
		kor.	fill.
7	Bánhorváti lelkészi és tanítói pinceaára	125	—
8	Varbói lelkészi hivatal	2612	—
9	Kápolnai Juhász József és Vattay B. alapítvány	224	98
10	Varbói tanítói hivatal	1328	—
11	F.-kelecsényi tanítói hivatal	6986	—
12	S.-ecsegi egyház	191	33
13	Borsodi tanítói hivatal	798	20
14	F.-kelecsényi lelkészi hivatal	10274	60
15	Borsodi lelkészi hivatal	1240	52
16	F.-Nyárádi Csik Ádámné alapítvány	500	—
17	Abodi tanítói hivatal	2516	—
18	Bánfalvi egyh. énekkar	111	52
19	Vámosi lelkészi és tanítói faalap	6211	06
20	Dédesi ref. egyház	322	90
21	Szakácsi ref. egyház	1070	—
22	Borsodi egyház	1800	—
23	Nagybarcai egyh. szőlőjövédelmi alap	273	26
24	Botos József alapítvány	1046	66
25	Kápolnai lelkészi hivatal	1680	—
26	Parasznyai egyház	2134	09
27	Zilizi egyház orgona alap	104	35
28	Parasznyai tanítói hivatal	4040	—
29	Vámosi paplak építési alap	1043	72
30	Parasznyai lelkészi hivatal	8112	—
31	Vadnai lelkészi hivatal	1667	—
32	Nyomári „Fekete és Miklós alapítvány“	420	22
33	Vadnai tanítói hivatal	408	67
34	Bánhorváti Csizmadia J. „orgona alap“	467	72
35	„ ref. lelkészi hivatal	150	—
36	Vadnai „egyház fenntartási alap“	4211	32
37	„ „orgona alap“	596	71
38	Nagyvisnyói „kenderföld alap“	63	17
39	Szendrői „orgona alap“	201	26
40	Debreczeni Gábor alapítvány	529	53
41	Abodi „templomépítési alap“	1139	44
42	Vámosi „Nagy Péter“ alapítvány	100	—
43	Zilizi lelkészi hivatal	75	—

Sorszám	A tőketulajdonos neve és címe	Tőkeösszeg	
		kor.	fill.
44	Kápolnai tanítói hivatal	840	—
45	Vámosi „Máriássy Tivadar alap“	1032	06
46	Zilizi urasztali alap	150	30
47	Templomépítési alap Zilizen	1066	—
48	S.-szentpéteri egyház	7000	—
49	Zilizi konfirmátiói alap	35	46
50	S.-szentpéteri lelkészi hivatal	10478	—
51	Zilizi „vasuti kisajátítási tőke“	450	30
52	S.-szentpéteri kántori hivatal	1345	—
53	Zilizi Szabó János alapítvány	200	—
54	S.-szentpéteri s.-lelkészi hivatal	1270	—
55	Zilizi egyh. faalap	400	—
56	S.-szentpéteri tanítói hivatal	1560	—
57	Kápolnai egyházfentartási alap	1286	35
58	Varbói Apostol Mihály alapítvány	200	—
59	Bánhorváti egyh. „Serényi alapja“	150	—
60	Lelkészerőkezetlet tőke	803	64
61	Zilizi tanítói hivatal	306	—
62	Bánhorváti „köszén- és magtár-tőke“	58	42
63	Szendrői egyház magtári tőkeje	3568	85
64	Hegymegi egyház „torony alapja“	251	50
65	Bábonyi lelkészi hivatal	1100	—
66	Berentei tanítói hivatal	432	—
67	Boldvai tanítói „	416	80
68	Berentei lelkészi „	1189	—
69	Ládbessenyői egyház	200	—
70	Berentei „	743	76
71	Ládbessenyői lelkészi hivatal	160	—
72	Kondói tantói „	203	46
73	Ládbessenyői tanítói „	100	—
74	Nagybarcai egyház	5067	68
75	Svingor József dékán kaukciója	5000	—
76	Mályinkai énekkar	76	07
77	Kazai egyh. „Herke alapítvány“	4200	—
78	Rudabányai tanítói hivatal	177	10
79	Kazai tanítói hivatal	2000	—
80	Rudabányai lelkészi hivatal	751	60
81	Visnyói Fövenyessy alap	400	—

Sorszám	A tőketulajdonos neve és címe	Tőkeösszeg	
		kor.	fill.
82	D.-horváti „egyh. fentartási alap“	100	50
83	„ egyház	4700	—
84	Balajti „Köcs Pál orgona alapítvány“	53	61
85	Lászlófalvi lelkészi hivatal	924	—
86	Mályinkai egyház	1000	—
87	Lászlófalvi tanítói hivatal	220	—
88	Parasznyai egyház fentartási alap	708	73
89	Lászlófalvi egyház	1713	80
90	Bántapolcsányi egyház	2662	14
91	Visnyói lelkészi alap	284	—
92	Boldvai „Kecskési—Komjáthi alap“	139	79
93	Dédesi ref. egyh. magtártőke	710	50
94	Boldvai lelkészi és tanítói hivatal	100	—
95	Szendrői egyház tőkéje	2289	41
96	Boldvai lelkészi és tanítói faalap	90	—
97	S.-bábonyi ref. egyház	1000	—
98	Radostyáni egyház	3657	63
99	Rudabányai egyház	1477	86
100	Parasznyai énekkar orgona alapja	1927	35
101	Szentjakabi tanítói hivatal	2151	07
102	Felsőbarcikai lelkészi hivatal	918	90
103	Szilvásváradi lelkészi hivatal	2530	—
104	Bánhorváti ref. egyh. „építkezési alapja“	1537	92
105	D.-horváti lelkészi hivatal	3155	—
106	„ tanítói hivatal	1503	—
107	Sajóecsegi egyház orgona alapja	332	41
108	Csizmadia J. alapítvány „árvák jutalmazására“	631	50
109	Boldvai ref. egyház	3301	66
110	Nagybarcai templomépítési tőke	9964	74
111	Parasznyai egyházépítési pénztár	960	10
112	Felsőnyárádi egyház	2155	—
113	Balajti egyház	509	58
Egész összeg:		183976	63

Kiadta: Vadnán, 1914. ápril 20.

SVINGOR JÓZSEF
e. m. pénztárnok.

Helyes: 1914. ápril 21.

RAGÁLYI BÉLA
e. m. gondnok.

III.

Az egyházmegyei számvevőszék a Svingor József dékán által felmutatott számadásokat, kötelezvényeket és betéti könyveket megvizsgálván, mindent a legnagyobb rendben talált, a pénztári maradvány gyanánt jelentkező összeget dékán készpénzben a számvevőszék előtt felmutatta, s így számvevőszék indítványozza az egyházmegyei közgyűlésnek, hogy Svingor József dékán részére az 1913-ik évre a felmentvényt a szokásos fentartással megadni méltóztassék.

IV.

Ezen jegyzőkönyv tudomásul vétel és jóváhagyás végett az egyházmegyei közgyűlés elé terjesztetik.

Kelt mint fent.

VADÁSZY PÁL
esperes.

AMBRUS ISTVÁN
e. m. ügyész.

RAGÁLYI BÉLA
e. m. gondnok.

Közgyűlésünk a jegyzőkönyvben foglaltakat tudomásul veszi s midőn a szokásos fentartás mellett pénztárnoknak a felmentvényt megadja, odaadó, lelkiismeretes működéseért elmismerését és őszinte köszönetét nyilvánítja.

28. Gyámügyi választmány betérjeszti a f. évi április hó 8-án Vadnán felvett következő jegyzőkönyvét:

JEGYZŐKÖNYV

felvétel Vadnán 1914. április 8-án tartott gyámügyi választmányi ülésben.

Jelen vannak: Botos József, Zsóry György elnökle alatt: Vadászy Pál, Szuhay Benedek, Barna Gyula, Dr. Orbán Barna választmányi tagok és Dr. Ambrus István egyh. megyei ügyész.

1. Svingor József egyházmegyei pénztárnok bemutatván az egyházmegyei gyámútról vezetett számadását az 1913 évről kitént:

Évi bevétel	8029 kor. 08 fill.
Kiadás	8015 „ — „
Pénztári maradvány:	14 kor. 08 fill.

mely készpénzben felmutattatott.

A tár állása:

Pénztári maradvány	14 kor. 08 fill.
Kamatozó tőkében	53994 „ 64 „
Kamathátrálék	1322 „ 21 „
Régi és újabb hátrálékokban	359 „ 40 „
Összesen:	55690 kor. 33 fill.

A tőke állomány:

1914 április 5	53994 kor. 64 fill.
1913 március 7-én volt	51734 „ 51 „
Tőkeszaporodás:	2260 kor. 13 fill.

Ezen számadás valamint a tőke bevételi és kiadási napló könyvek megvizsgálatván jóváhagyatott a pénztárnoknak ezzel szemben a felmentvény megadása véleményezettik.

Javasoljuk, hogy egy-egy özvegy 300 háromszáz korona segélyt kapjon.

2. Mult évi közgyűlésünk (Bánfalva őszi 9. jkönyv d. p.) azal bizván meg gyámügyi választmányunkat, hogy az esetleg nyugalmomba menő lelkészeknek a gyámjár jövedelméből való segélyezésére, esetleg azoknak a jogosultak közé való felvételére nézve tegyen javaslatot.

Erre vonatkozólag Barna Gyula jól megokolt indítványban előadja, hogy a gyámjár áldásaiból egy nyugalmazott lelkész se legyen kirekesztve, mert még azon esetben is ha valaki teljes fizetéssel nyugdíjaztatik nagyon ráfér azon segítség különösen, ha még egy házacska sem szerzett magának s neveltetési költségek is rászakadhatnak.

Választmány egyhangulag kimondja, hogy az özvegy-árva tár eredeti rendeltetéséről el nem vonható hanem az összes jövedelem szabályzatunk értelmében az özvegyeknek osztandó ki. — A kor-

pótlékok után esedékes 1%-nyi összeg pedig — javasljuk, hogy szüntettessék be, mely összeget az 1914. évben kézhez vettek egyházlátogatóink.

II. Gyűléstartási alap:

Bevétel	3211 kor. 70 fill.
Kiadás	2578 „ — „
Maradvány:	633 kor. 70 fill.

A tár állása:

Pénztári maradvány	633 kor. 70 fill.
Tökében	25500 „ — „
Kamathátralékban	844 „ 18 „
Összesen:	26977 kor. 88 fill.

A tőke állomány:

1913 dec. 31-én	25500 kor. — fill.
1912 dec. 31-én	25438 „ 73 „
Tőkeszaporodás:	61 kor. 27 fill.

III. Bárczay alapítvány:

Bevétel	241 kor. 71 fill.
Kiadás	212 „ 44 „
Pénztári maradvány:	29 kor. 27 fill.

A tár állása:

Készpénzben	29 kor. 27 fill.
Tökében	2750 „ 67 „
Kamathátralékban	108 „ 20 „
Összesen:	2888 kor. 14 fill.

Tőke állomány:

1913 dec. 31-én	2750 kor. 67 fill.
1912 dec. 31-én volt	2670 „ 67 „
Tőkeszaporodás:	80 kor. — fill.

IV. Somossy alap:

Bevétel	. . .	95 kor. 84 fill.
Kiadás	. . .	92 „ 50 „
Pénztári maradvány:		3 kor. 34 fill.

A tár állása:

Készpénzben	. . .	3 kor. 34 fill.
Tökében	. . .	578 „ — „
Kamathátralékban	. . .	32 „ 48 „
Összesen:		613 kor. 82 fill.

Tőke állomány:

1913 dec. 31-én.	. . .	578 kor. — fill.
1912 dec. 31-én volt	. . .	488 „ — „
Tőkeszaporodás:		90 kor. — fill.

V. Szakall alapítvány:

Bevétel	. . .	308 kor. — fill.
Kiadás	. . .	305 „ 20 „
Maradvány:		2 kor. 80 fill.

A tár állása:

Készpénzben	. . .	2 kor. 80 fill.
Tökében	. . .	2026 „ — „
Kamathátralékban	. . .	116 „ 32 „
Összesen:		2145 kor. 10 fill.

Tőke állomány:

1913. dec. 31	. . .	2026 kor. — fill.
1912. dec. 31-én volt	. . .	1976 „ — „
Tőkeszaporodás:		50 kor. — fill.

VI. Iskolai könyvek alapja:

Bevétel	. . .	186 kor. 99 fill.
Kiadás	. . .	182 „ 50 „
Maradvány:		4 kor. 49 fill.

A tár állása:

Készpénzben	4 kor. 49 fill.
Tőkében	1050 „ — „
Kamathátralék	16 „ 80 „
Összesen:	1071 kor. 29 fill.

Tőke állomány:

1913 dec. 31-én	1050 kor. — fill.
1912 dec. 31-én volt	970 „ — „
Tőkeszaporodás:	80 kor. — fill.

A fenti pénztárnak minden tétele átvizsgáltatván a számadás ugy bevételi, mint kiadási tételeiben általunk elfogadtatván: pénztárnoknak a felmentvény véleményeztetik.

3. A gyámügyi számadásnál kitűnően, hogy Csiky József 59 kor. 40 fillér 10% belépési járulékmal még mindig hátralékban van; Pataky Sándor rakaccaszendi lelkész pedig a nyugdíj összegéről el nem fogadható kötelezvényt adott magáról: javasoljuk hogy

Csiky József tartozása korpótlékából vonassék le; Pataky Sándor pedig vagy elfogadható kötvényt adjon magáról vagy 4 év alatt fizesse ki nyugdíj tartozását.

4. Gyámügyi választmányunk javasolja, hogy ugy a parasznyai, mint a radostyáni egyház és lelkész a nyugdíjba évi járulékul 1600 korona után fizessenek ezentul.

Kelt mint fent.

BOTOS JÓZSEF
ZSÓRY GYÖRGY

BARNA GYULA
Dr. ORBÁN BARNA

SZUHAY BENEDEK.

Közgyűlésünk a jegyzőkönyvben foglaltakat tudomásul véve, dékának a felmentvényt — a szokásos fenntartással — megadja s a gyámügyi választmány javaslataira a következőket határozza:

a) az özvegyek 300—300 kor. évi segélyben részesítendőik ;

b) felhatalmazza esperest, hogy Csiky Józsefnek 59 kor. 40 fillér belépési járulékát nevezett korpótlékából vonja le ;

c) Pataky Sándort kötelezi, hogy vagy elfogadható kötelezvényt adjon magáról, vagy 3 év alatt fizesse ki nyugdíj tartozását ;

d) a parasznyai és radostyáni egyházak és lelkészekre vonatkozólag az évi nyugdíj járulékot 1600 korona után megállapítja.

29. Olvastatott egyházkerületünk mult évi őszi közgyűlésének 87. jkvi. pontja, mely szerint egyházkerületünk az egyházmegyét espereseik útján felhívja, hogy — amennyiben ez még meg nem történt — a Kálvinium nemes céljaira az egyes egyházmegyék némi segélyt ajánljanak illetve szavazzanak meg.

Közgyűlésünk — bár a legmelegebb érdeklődéssel és rokonérzéssel van eltelve a Kálvineum nemes célu működése iránt — a segély összegének megállapítása előtt saját anyagi erejével vet számot s annak figyelembe vételével javaslattételre hívja fel a számvevőszéket közgyűlésünk elé.

30. Olvastatott a borsodi egyházi előljáráóság kérvénye, melyben panaszolja, hogy az új adózási rendszer behozatala óta az egyház rendes bevételei a rendes szükségletek fedezésére — az adósegélynek az összeírásnál jóval alacsonyabban történt megállapítása miatt — elégtelenek annyira, hogy állandóan évi 900 koronát meghaladó rendkívüli egyházi adó kivetésével kell — az egyházi építkezések által ugyis fokozottan megadóztatott — egyháztagokat tulterhelni. Ez okból, miután a folytonos és az egyháztagok teher bíró képességét kimerítően igénybevevő rendkívüli adóztatással célt érni s az egyházi háztartás egyensúlyát állandóan biztosítani szinte lehetetlen, — az adósegély alacsony megállapítása miatt s annak évenként 1200 koronával leendő állandó felemelése iránt a borsodi egyház újabb fellebbezést illetve kérvényt nyújtott

be a Főtiszteletű és Méltóságos Konventhez. Mindezekre tekintettel arra kéri a borsodi egyház közgyűlésünket, hogy illetékes helyen kérelme kedvező elintézését hathatós pártfogásával segítse előre.

Közgyűlésünk teljes bizalommal van az iránt, hogy az ez ügyben döntésre illetékes egyházi főhatóságunk a borsodi egyház indokolt és törvényesen teljesíthető kérelmét méltányolni fogja. Miután pedig — a tényleges viszonyok ismerete mellett — a borsodi egyház panaszát és kérését indokoltnak látja, — a maga részéről is a legmelegebb erkölcsi támogatással ajánlja egyházkerületünk útján a borsodi egyház kérelmét a Főtiszteletű és Méltóságos Konvent jóindulatu elintézésébe.

31. Esperes jelenti, hogy a radostyáni egyház előljárósága a múlt évi őszi közgyűlésünk 19-ik jegyzőkönyvi pontjában foglalt utasításnak eleget tett s az iskola és tanítói lak építési s a templom renoválási ügyben beterjesztette egyházmegyei elnökségünkhöz a vonatkozó presbyteri és közgyűlési határozatokat tartalmazó jegyzőkönyveket, a szabályszerű és az államépítészeti hivatal által felülvizsgált tervrajzot, költségvetést és az azok alapján — nyilvános versenytárgyalás után — Hegedüs János nemesmartonfalvai lakos építésszel — egyházmegyei ügyészünk közreműködés mellett — 18510 korona együttes vállalati összegben megkötött építkezési szerződést s ugyszintén ez építkezések céljaira szükségessé vált rendkívüli adókivetés szabályszerű lajstromát. Jelenti, hogy a közgyűlés felhatalmazása alapján az elnökség a tervrajzot, a költségvetést, az építkezési szerződés és a törvényes kivánalmaknak megfelelő rendkívüli adókivetés lajstromát jóváhagyólag megerősítette és hogy a radostyáni egyház előljáróságának jelentése szerint az építkezések már serényen folynak s biztatón haladnak előre.

Örvendetes tudomásul szolgál.

32. Esperes jelenti, hogy a meszesi lelkész az 1913. évi tavaszi közgyűlésünk 36. sz. jegyzőkönyvi pontjában foglalt s múlt évi őszi közgyűlésünk 36. jkvi pontjában megsürgetett egyházmegyei határozatnak — az egyházlátogatóság jelentése szerint —

eleget tett és a színépitési ügyben a tulajdonjogra és a beruházási költségekre nézve egyházával a szerződést megkötötte.

Tudomásul vétetik.

33. Esperes jelenti, hogy a múlt évi őszi közgyűlésünk 17-ik jegyzőkönyvi pontjában foglalt felhívás folytán az egyházlátogatók az egyes egyházakban ellenőrzés és vizsgálat tárgyává tették, hogy a presbyteri gyűlés mellőzésével eszközöltetett-e szabálytalan szavazatleadás, — de ez egyházlátogatók törvényellenes eljárást sehol sem észleltek.

Tudomásul és megnyugvásul szolgál s egyben közgyűlésünk továbbra is az egyházlátogatók éber figyelmében ajánlja az egyház-szavazatok szabályszerű gyakorlásának ellenőrzését.

34. Esperes jelenti, hogy a tornaszentjakabi egyház az 1911. évi őszi közgyűlésünk 47. pontjában megállapított s azóta ismételten megsürgetett kötelezettségének — az egyházlátogatóság jelentése szerint — végre eleget tett.

Megnyugvással vétetik tudomásul.

35. Olvastatott az egyh. m. papi könyvtár-bizottság jelentése, melyből kitűnik, hogy a könyvtár pénzkészlete: 291 K. 16 f. javasolja bizottság, hogy az összegből 180 K. mint könyvtári tőkepénz kezeltessék, 111 K. 16 f. pedig a még hátralevő könyvvásárlási részletek kiegyenlítésére az értékeesebb füzetek és kötetlen könyvek bekötésére, valamint a fontosabb művek megvételére fordíttassék.

Bizottság jelentése szerint mintegy 28 kötet könyv hiányzik a könyvtárból, összesen 58 korona értékben. Egyben javasolja bizottság, hogy a hiányzó könyvekért a volt könyvtárnokok vonandók felelősségre oly módon, hogy vagy küldjék be a náluk levő könyveket, vagy vegyék meg, vagy a bizottság által megállapított könyvárat fizessék le. Ez utóbbi esetben: Kun Józseftől, 27 K. Fóris Jánostól 17 K., Nagy Lajostól 2 K. Sólyom Ferencről 12 K. lenne beszédendő.

Közgyűlésünk a bizottság javaslatát elfogadja s annak megfelelően kimondja, hogy

1., a könyvtári pénzkészletből 180 K., mint tőkepénz kezeltesék, 111 K. 16 f. pedig a jelzett célokra fordíttassék,

2., annak megállapításával, hogy a bizottság által megjelölt könyvek (28 kötet) a volt könyvtárnokok kezelése alatt tűntek el, közgyűlésünk őket teszi felelőssé a hiányzó könyvekért s utasítja a könyvtár bizottságot, hogy az elveszett könyvek visszaadása, vagy megtérítése végett a nevezettekkel szemben tegyék meg a szükséges lépéseket.

36. Olvastatott a „Felsőborsodi Ref. Tanító-egylet“ 1914 évi április hó 15-én tartott igazgató-választmányi ülésének jegyzőkönyve, melynek közgyűlésünket közelebbről érdeklő pontjai a következők:

A 2-ik pont szerint az egylet mult évi bevétele	917 K. 01 f.
Kiadása	784 K. 36 f.
Maradvány	132 K. 65 f.

A 4-ik pont szerint az egylet alaptőkéje 7561 K. 48 f. mely összeg takaréknak betétkönyvön van elhelyezve.

A 14-ik pont szerint 250 korona hátrálék van künn a tagoknál s e tetemes hátrálék az egyesület jövőjét veszélyeztetvén, választmány megbizta az elnököt, hogy az adósokkal szemben erélyesen járjon el s esetleg peres uton is hajtsa be az egylet követelését.

Közgyűlésünk mindezeket tudomásul veszi és megerősíti.

37. Mult tavaszi gyűlésünk 24-ik jegyzőkönyvi pontjára vonatkozólag egyházmegyei elnökség jelenti, hogy f. évi április hó 19-én a szendrői egyházközségben személyesen megjelentek s ott presbyteri és egyházi közgyűlést tartva, jóakaratu tanácsaik és komoly intelmeik alapján az egyház javára szolgáló következő határozatok hozattak meg:

1., az eddigi nehézkes és sok kellemetlenséget okozó egy-

házi adózás helyébe a törvényben előirt 10%-os vagyoni és a megfelelő személyi adókulcsot léptetik életbe már ez évtől kezdődőleg;

2., az új iskolát és tanítói lakot a bemutatott tervek közül a Dvorzsák féle tervrajz szerint ez évben felépítik; az építkezésre 12 ezer koronát vesznek fel az egyházkerülettől s a hivekre adó alapon és osztályba sorozás útján kivetendő rendkívüli adóból 12 év alatt fogják azt letörleszteni; az építkezésnél előforduló összes fuvart a szekeres gazdák teljesítik, a gyalogok pedig a régi épületek elbontásánál s a talaj elegyenlítésénél segédkeznek; amennyiben az egyház pénztárában évi felesleg mutatkoznék, azt az építkezési kölcsöntörlesztésére felhasználják; tekintettel a hivek megterheltetésére a lelkészlak újra építését bizonytalan időre elhalasztják, de a szükségesnek mutatózó apróbb javításokat itt is eszközölni fogják.

Közgyűlésünk úgy az elnökség jelentéséből, mint a beterjesztett presbyteri és közgyűlési jegyzőkönyvekből örömmel látja, hogy a szendrői egyház előjárói és hivei belátva az eddigi helyzet tarthatatlanságát, egy hatalmas lépéssel közeledtek a méltányos egyházi adózás életbe léptetéséhez, valamint az egyháznak külső kiépítéséhez. Az új adózásra s az iskola és tanítói lak felépítésére vonatkozó presbyteri és közgyűlési határozatokat készséggel jóváhagyja közgyűlésünk, azonban utasítja nevezett egyház előjáróit, hogy a Dvorzsák féle 23 ezer koronás tervet mellőzzék, mert 12 ezer koronából azt keresztül vinni szinte lehetetlenség s a sokkal jutányosabb Grenyo féle terv szerint építkezzenek s ezt a tervet — az államépítészeti hivatal által jóváhagyatva — a rendkívüli adókivetési ívvel együtt utólagos megerősítés végett az egyházmegyei elnökséghez terjeszték be.

Elnökségnek a szendrői egyházban teljesített odaadó munkásságáért s a szives fáradozásuk folytán elért szép eredményért közgyűlésünk őszinte köszönetét nyilváníttja.

Végül kimondja közgyűlésünk, hogy az ügyiratokat végleges megerősítés végett a főt. egyházkerületre felterjeszti.

38. Olvastatott a vándorgyűlések megszüntetése tárgyában küldött bizottság következő munkálata:

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

A mult őszi gyűlés alólirottakat azzal bizott meg, hogy tegyük komoly megfontolás és tanulmányozás tárgyává azt a kérdést: vajjon az őszi vándorgyűlések továbbra meghagyassanak-e? Vagy pedig ezek is egy helyen állandósítsanak oly módon, hogy a gyűléstartó hely egyházközsége az állandó ott gyűlésezéssel járó — eddigi szokásszerinti — megterheltetésektől a lehetőségig megkíméltessék.

Erre vonatkozó munkálatunkat és véleményes javaslatunkat van szerencsénk a következőkben előterjeszteni.

A jelzett kérdéssel kapcsolatban különösen három dologra óhajtottuk kiterjeszteni figyelmünket, t. i. a gyűlésezés helyiségére, a financiákra és az elszállásolásra. S miután a tavaszi gyűléseinknek Sajószentpéteren leendő állandósítása már kimondatott, az őszi gyűlések tervbe vett állandósításával kapcsolatban is e helyre kellett irányítanunk vizsgálatunkat. És alaposan mérlegelve mindeneket, örömmel győződünk meg arról, hogy Sajószentpéteren ugy a tavaszi, mint az őszi gyűléseink minden legkisebb akadály nélkül állandósíthatók, mert

1., a gyűlésezés számára esetről-esetre lesz ott megfelelő kényelmes helyiségünk;

2., a gyűlés tartási alapból — szolid gazdálkodás mellett a kiadások bizton fedezhetők;

3., a szükséges elszállásolás is mindenkor eszközölhető leendő. Bővebb felvilágosítással szolgálhatunk a következőkben.

A mi elsősorban a tanácskozás helyiségét illeti, erre vonatkozólag tisztelettel betérjesztjük Sajószentpéter nagyközség képviselő-testületének 1914. évi március hó 22-én hozott következő határozatát:

Közgyűlésünk örömmel veszi tudomásul, hogy a Felsőborsodi ref. egyházmegye gyűléseit községünkben óhajtja állandóan tartani. Ezen szándék megvalósításának elősegítése céljából egyértelműleg elhatározza, hogy a községháza közgyűlési termét mindenkor díjtalanul át fogja engedni a gyűlések megtartására.

Miről a megkereső ref. esperesi hivatalnak a jegyzőkönyvi kivonat átküldendő.

A kivonat hitelül.

Kelt mint fent.

SZATHMÁRY ELEK
főjegyző.

Ugyancsak betérjesztjük Sajószentpéter nagyközség főjegyzőjének az esperesi hivatalhoz intézett következő átiratát.

Sajószentpéter nagyközség Elöljárósága.

921. szám.
I—1914.

Nagytiszteletü Esperesi Hivatalnak

Sajószentpéter.

A 213/914. számú átirat folytán Sajószentpéter község képviselőtestülete 36. ggy. — 1914. szám alatt elhatározta, hogy a községi tanácsstermet a Felsőborsodi ref. egyházmegye közgyűléseinek megtartására mindenkor készséggel átengedi.

Midőn az erre vonatkozó jegyzőkönyvet van szerencsém átnyujtani, tisztelettel felkérem, hogy a szándék megvalósulását, — községünk érdekében is, — hathatósan munkálni méltóztassék.

Kiváló tisztelettel

Sajószentpéter, 1914. márc. 26.

SZATHMÁRY ELEK
közs. főjegyző.

E hivatalos iratokra az alábbiakban még visszatérünk s azokkal kapcsolatban lesz majd egy tiszteletteljes indítványunk.

A gyűlés tartási költség-előirányzatot a helybeli nagyvendég-

lőssel: történt megegyezésünk alapján következőképpen állítottuk össze:

1. Reggeli (kávé, tea, szilvórium, hideg felvágott) 60 egyén részére á 60 fillér	36 K.
2. Ebéd (leves, főttthús mártással, főzelék 2 féle sült, 2 féle tészta, személyenként $\frac{1}{2}$ liter bor, 1 szóda) 70 egyén részére á 4 kor.	280 K.
3. Vacsora (pörkölt vesepecsenye, $\frac{1}{2}$ liter bor, 1 szóda) csakis a kötelességszerűleg még helybenmaradó tisztikar részére, 20 egyént számítva á 2 K. 50 f.	50 K.
4. Egyházak küldötteinek (gondnokok, presbyterek, kocsisok) reggeli (turó vagy szalonna, pálinka 40 f.) ebéd (leves hus, főzelék $\frac{1}{2}$ liter bor 160) 30 egyént számítva á 2 K.	60 K.
5. Tisztviselők lovainak 2 m/m széna á 6 K.	12 K.
6. „ „ 1 köből zab	8 K.
<u>Összesen: 446 K.</u>	

Ez a költség előirányzat csak 1 napra szól. Ha azonban egy nap alatt a gyűlés semmiképen nem lenne befejezhető, a másnapra visszamaradó hivatalos egyének ugyancsak a jelzett tarifa szerint részesülnének ellátásban s a szokásos gyűléstartási összegben 600 illetve 560 koronában az így felmerülő költség többlet is fedezetet talál.

Mint fennebb jeleztük, az éjjeli elszállásolás sem fog akadályokba ütközni, miután csak a tisztikarnak s mindössze 15—20 egyénnek az elszállásolására lesz esetleg szükség, kiknek egy része a helybeli uri családoknál mindenkor szíves fogadtatásra talál, a többieknek pedig — amint informálva vagyunk — mérsékelt díjért a jobbmódu és csinos lakásokkal [s több szobákkal bíró gazda-embereknél lehet majd szállást keríteni.

Ilyen alapon és berendezkedés mellett bátran állandósíthatnók Sajószentpéteren úgy a tavaszi, mint az őszi gyűléseinket. Igaz, hogy a multhoz képest nagyon szerények lennének a fehér asztal dolgai, mert bizony a gazdag lakomák és nagy traktámentumok teljesen megszűnnének! De megszűnnének azok a szégyenletes kritikák is, melyek a gyűlést tartó egyházak hivei kö-

zött éppen a mi gazdag lakmározásainkból kifolyólag lábra kapva, vándorgyűléseink építő hatását már-már teljesen lerombolták.

Ezek alapján tisztelettel indítványozzuk, mondja ki a nagytt. egyházmegyei közgyűlés, hogy

1., a vándor gyűlések megszüntetésével úgy a tavaszi, mint az őszi gyűléseink jövőben Sajószentpéteren tartassanak;

2., ha valamelyik egyházközségünk maga óhajtja és kérelmezi, hogy egyházmegyei közgyűlésünk ott jöjjön össze, a kérelemnek hely adassék;

3., a gyűlés már 8 órakor rövid isteni tisztelettel megkezdésék a templomban, hol az esperesi jelentés is olvastassék fel, de csak főbb vonásokban;

4., a letárgyalandó ügydarabok kellően előkészítetvén s a tanácskozási szabályzat szigoruan betartatván: a gyűlések lehetőleg 1 nap alatt befejeztessenek;

5., a tárgysorozat úgy állittassék össze, hogy a távol levő egyházakat érintő ügyek már a délelőtti órákban letárgyaltsanak;

6., az esperesi hivatalhoz minden egyház előlegesen jelentse be, hogy hány taggal fogja magát a gyűlésen képviseltetni,

7., Svingor József és Elek József, mint egyházmegyei pénzkezelők bizassanak meg a gyűléstartási költségek financirozásával, valamit a jelenlevők tagsági jogosultságának számontartásával;

8., az egyházmegyei pénztár terhére, a hivatalos egyéneken kívül, csak is az egyházak jogosult képviselői részesüljenek el-látásban s a bírósági ügyben beidézett felek saját költségükön étkezzenek;

9., Sajószentpéter nagyközség képviselőtestületének azon le-kötelező szives határozataért, hogy tanácsstermét gyűléseink időtarta-mára nekünk mindenkor: készséggel átengedi meleg jegyzőkönyvi köszönet szavattassék.

Kelt Sajószentpéter 1914 március hó 30-án.

SVINGOR JÓZSEF

elnök.

ELEK JÓZSEF

Dr. ORBÁN BARNA

SVENTMÁRTONI DÁNIEL

bizottsági előadó.

Közgyűlésünk nagy többsége a bizottság munkálátát, illetve javaslatát egész terjedelmében elfogadja s kimondja hogy a javaslatban elmondottak figyelembe vételével jövőben úgy a tavaszi, mint az őszi gyűléseket Sajószentpéteren állandósítja.

Ugyancsak kimondja közgyűlésünk, hogy Sajószentpéter nagyközség képviselőtestületének azon határozatáért, hogy tanácstermét gyűléseink időtartamára nekünk mindenkor átengedi, jegyzőkönyvi kivonat alakjában hálás köszönetét nyilvánítja.

39. Bárdos István sajlászlófalvai lelkész arra kéri közgyűlésünket, hogy mivel Isten segítségével és az Egressy Gábor halhatatlan szellemének közreműködésével már új iskolájuk teljesen felszerelve készen áll — mely örvendetes eredményt leginkább a színész fejedelem áldott neve hozta létre, — határozná meg közgyűlésünk: mi legyen az új iskolának hivatalos felirata?

Közgyűlésünk bár jól tudja, hogy az iskola címének meghatározása belkörü dolga a helyi presbyteriumnak, — de mert az Egressy szellemétől mintegy belsőleg kényszerítve ügybuzgó lekipásztora e gyülekezetnek csatolva melléklet gyanánt az áldozatkész adakozók névsorát is — közgyűlési határozatot kíván: mi ezt a címet állapítjuk meg, legyen az új iskola felirata: „Református Egressy-emlék iskola“!

S midőn ezt megállapítjuk, egyházmegyénk a legteljesebb elismeréssel adóz Bárdos István lelkésznek azért a soha meg nem hálálható, lángoló ügybuzgóságaért, melylyel e nagy név varázs erejével áthatva mindenütt zörgetett, kért, esedezett, hogy hanyatló életidejében is diszes iskolát emeltessen a sajlászlófalvi gyülekezetnek. Midőn ezt kedves kötelességünk kijelenteni őszintén kívánjuk, hogy állandó jó egészségben az öntudat édes jutalma mellett Istennek úgy szellemi, mint anyagi áldásait még igen sokáig élvezhesse!

40. Olvastatott Bárdos István sajlóslófalvi lelkész kérvénye, melyben arra kéri közgyűlésünket, hogy a mellékelt 1906 máj. 6-án hozott határozatát a presbyteriumnak megerősíteni méltóztassék. E presbyteri határozat pedig az volt, hogy — a 3000 K tőkeösszegből 32 éven keresztül egy és fél százalékot vagyis 45 koronát kellvén évenként fizetni: az egyházkerületi pénztárból felveendő összegből 1000 az az egyezer korona, mint tőke elhelyeztessék és annak kamatjából évenként csak a törlesztésre szükséges összeg használtassék fel, a 45 koronán felül jöhető kamatrész 32 éven keresztül a tőkéhez csatoltassék! — S miután ez elhelyezett 1000 korona, ma járulékaival 1713 K. 80 fill. arra kéri egyházmegyénket, hogy — ez még 32 év elteltével is mint egyházfentartási alap kezeltessék, csak a Nt. egyházmegyei közgyűlés jóváhagyásával legyen felhasználható.

Közgyűlésünk a csatolt presbyteri jegyzőkönyvi határozatot jóváhagyja, megerősíti. Mert dicséretre méltó dolog azon régebbi presbyteri határozat, hogy ez összegből: törvényszerinti „egyházfentartási alapot“ teremtett az egyház, — mely a késő jövőben tekintélyes összegre felszaporodik. A lászófalvi egyház jövője érdekében tehát kimondjuk hogy az ekként felszaporodó tőke, mint egyházfentartási alap kezeltessék még a 32 év elteltével is. S e tőke egyházmegyei közgyűlés engedélye nélkül soha el nem költendő. — Csak ennek a tőkének kamatait lehet egyházi és iskolai szükségletekre felhasználni.

41. Bárdos István sajlóslófalvi lelkész arra kéri közgyűlésünket, hogy a papi stóla kérdésének megoldása tekintetében, — minthogy a temetési stólat némi részben rendezte az 1882-iki nagykaposi egyházkerületi közgyűlés irnánk fel felettes főhatóságunkhoz.

Jelen viszonyaink között a stóla kérdés rendezésével foglalkozni ma nem tartjuk sem célravezetőnek, sem időszerűnek

42. Osváth Zoltán ózdi, Kazay Géza laki lelkészek beterjesztik egyházaik énekkarának alapszabályait 2—2 példányban megerősítés végett.

Közgyűlésünk a bemutatott alapszabályokat megerősíti s azoknak 1 példányát az egyházmegyei levéltárban elhelyeztetni, 1 példányát pedig az illető egyházaknak kiadatni rendeli.

43. Bartha Mihály sajóvámosi lelkész beterjeszti egyháza énekkarának alapszabályait 1 példányban megerősítés végett.

Közgyűlésünk az alapszabályokat megerősíti, egyben utasítja a folyamodó egyházat, hogy az alapszabályok 1 példányát egyházmegyei levéltárunk számára az esperesi hivatalhoz mielőbb terjessze be, mert míg ez meg nem történik, az alapszabályok az egyház részére kiadatni nem fognak.

44. Botos József paraszniai lelkész beterjeszti a paraszniai ref. egyház javára tett 1000 koronás alapítványáról kiállított alapító levelének 4 példányát elbírálás és a főt. egyházkerületre leendő felterjesztés végett.

Közgyűlésünk jóleső örömmel s őszinte elismeréssel fogadja ez érdemes lelkipásztor egyházszeretetének s áldozatkés buzgóságának eme szép megnyilatkozását s alapító leveleit megerősítés végett a főt. egyházkerületre felterjeszti.

45. A mályinkai egyház presbytériuma a tanítói hivatal részére kiállított új díjlevél megerősítését kéri.

A bemutatott díjlevél hiányosan van megszerkesztve, amennyiben a régi díjlevélből eltérően a tanióti lakásról, temetési stolákról és az iskolakert használatáról nincs benne említés, miért is e hiányok pótlása végett közgyűlésünk a beterjesztett iratokat folyamodó egyháznak visszaadja.

46. Olvastatott Bakos János abodi tanító kérvénye, melyben, arra kéri közgyűlésünket, hogy a csatolt „Abodi keresztyén ifjúsági egyesület“ alapszabályait tudomásul venni méltóztassék.

Közgyűlésünk örömmel veszi tudomásul, hogy az abodi lelkes tanító követésre méltó példa képen ifjusági egyesületet alakított. S midőn annak működésére Isten áldását kérjük utasítjuk tanítót, hogy az alapszabályokban megjelölt tisztviselőket legalább 3 évi időtartamra választassa s így kijavítva 4 példányban a főszolgabíróság útján a nmélt. Belügyminiszteriumnak megerősítés végett terjeszse fel.

47. Mult őszi egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyvének 15 pontja értelmében.

a vasárnapi és hétköznapi isteni tiszteletek megtartására vonatkozólag elhatározza a közgyűlés, hogy ennek ellenőrzésére az egyházlátogatók figyelmét újból felhívja és őket jelentés tételre utasítja.

48. Mult őszi egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyvének 32 pontja értelmében

a vagyoneletár kitöltése tárgyában egyházmegyénk az egyházlátogatók által az egyházakat a vagyoneletár kitöltésére már őszi közgyűlésében utasította. Hozott határozatát az érdekeltek figyelmébe ajánlja. Ennek folytán azok már beadattak az esperesi hivatalba.

49. Mult őszi egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyvének 69-ik pontja értelmében

a káplántartásra vonatkozólag egyházmegyei közgyűlésünk a határozatot tudomásul veszi, lelkészek figyelmét arra különösen felhívja.

50. Mult őszi egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyvének 72-ik pontja értelmében.

a tandíj kárpótlás kieszközlés kötelezettsége tárgyában közgyűlésünk a határozatot tudomásul veszi s utasítja az iskola fenntartókat, hogy a dologi kiadásokra vonatkozó tandíj kárpótlás kieszközlése céljából — ha

még eddig nem történt volna — a szükséges intézkedéseket haladéktalanul folyamatba tegyék.

51. Mult őszi egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyvének 82-ik pontja értelmében

az iskola mulasztások meggátlására teendő intézkedések tárgyában hozott határozatot közgyűlésünk tudomásul veszi, szükség esetén megbizza az elnökséget, hogy jelentését a tanfelügyelő útján a vármegyei közigazgatási bizottsághoz megtegye.

52. Botos József és Orbán Barna egyházmegyei tanácsbírák a kondói ref. egyházban lelkészi és tanítói hátralékos fizetések ki-elégítéséről jelentést tesznek.

Az egyházmegyei közgyűlés a jelentésben foglalt megállapodásokat tudomásul veszi s a jegyzőkönyvbe foglaltakat jóváhagyja.

53. Hegyemeg, Ziliz, Tardona-i egyházak segélyt kérnek.

A kérvények kiadatnak a segélyezési bizottságnak.

54. Elek József egyházmegyei közalap és országos lelkészi nyugdíjintézet kezelője 1913 évre vonatkozó jelentését beterjeszti.

Az egész terjedelmében felolvasott részletes jelentést az egyházmegyei közgyűlés helyeslőleg tudomásul veszi.

Egyidejűleg — az előterjesztett jelentés alapján — határozatilag kimondja, miszerint azon egyházak, melyek az országos közalap járulékkal hátralékban vannak, vagy maradtak — azoknak II-ik félévi adócsökkentési segély illetményéből a fennálló hátralékot az egyházkerületi pénztárnál az elnökség letilthatja és a letiltott összeget a hátralék törlesztésére elszámoltathatja.

55. Mindezen jegyzőkönyvi pontok felolvastatván meghitelesítették.

Bírósági ügyek.

I. A varbói templomi szék ügy.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett a Felsőborsodi Ref. Egyházmegye közigazgatási bíróságának Sajószentpéteren 1914 évi május hó 6-ikán tartott ülésében.

Jelen vannak: Vadászy Pál esperes, mint egyházi, Ragályi Béla egyházmegyei gondnok, mint — tárgyalást vezető világi elnök, Botos József, Bartha Mihály, Dávid József, Elek József, Barna Gyula egyházi, Zsóry György, Dr. Orbán Barna, ifj. Szathmáry Király Pál, Dr. Kovács Loránd világi tanácsbírák, Dr. Ambrus István ügyész, Szentmártoni Dániel egyházi aljegyző mint előadó s ügyis, mint jegyzőkönyvvezető.

Felek részéről megjelent: ifj. Szabó Lajos panaszos.

Tárgy: Ifj. Szabó Lajos panasza, illetve felebbezése a varbói egyház presbyteriumának a néhai Üveges János templomi székének öröklése tárgyában hozott határozatai ellen.

Elnök az ülést megnyitja s az ügy megjelölése után a jelenlevő bírósági tagokhoz és panaszos félhez intézett törvényszerű felhívására adott nyilatkozatok alapján megállapítja, hogy a jelenlevő bírák ellen sem hivatalból figyelembe veendő érdekeltégi eset fenn nem forog, sem a megjelent fél részéről érdekeltégi kifogás nem emeltetett, miért is — a bírák kellő számban lévén jelen — a bíróságot szabályszerűen megalakultnak jelenti ki.

Ezek után elnök constatálja, hogy felek szabályszerűen megidézettek s hogy törvényszerű felhívásra a megjelent fél részéről a bíróság illetékessége ellen kifogás nem tétetett. Elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását, mire előadó a következőkben ismertette az ügy állását:

Ifj. Szabó Lajos varbói egyháztág azon kérelemmel járult az ottani presbyteriumhoz, hogy az apósa, néhai Üveges János után üresen maradt templomi ülőhelyt az első rövid székben neki adja át a presbyterium, mivel ő közös háztartásban élt apósával s annak terheit saját keresetéből törleszgette. Ezzel szemben az el-

hunyt fia: ifj. Üveges János — a székrendezési szabályzatra hivatkozva — szintén jogot formált a kérdéses ülőhelyhez s erre vonatkozó kérelmét be is adta a presbytériumhoz.

Az 1913 évi november hó 30-án tartott presbyteri gyűlés a kettős kérelem tárgyában egyhangulag azt határozta, hogy mindkét fél elfoglalhatja az első széket 50—50 korona díj lefizetése ellenében.

Ifj. Szabó Lajos e határozatot sérelmesnek tartva, újból kérelmezte, hogy a presbyterium még egyszer tárgyalja le ügyét és szolgáltatson neki igazságot.

Az 1913 évi december hó 21-én tartott presbyteri gyűlés tényleg letárgyalta újból a kérdéses szék ügyet s azon alapon, hogy az előbbeni presbyteri gyűlésen a tagok nem jelentek meg teljes számban, sőt a megjelentek között is két presbyter — az egyh. törvény I. t. c. 42 §-a szerint — érdekelt fél volt: presbytérium az előbbeni határozatot elvetette s a jó békesség és a templomi rend érdekében kimondotta, hogy a szabályrendelet értelmében egyedül ifj. Üveges Jánosnak, mint atyja egyenes leszármazottjának van joga a kérdéses templomi székhez.

Ifj. Szabó Lajos mindkét presbyteri határozat ellen felebbező kérvényt adott be, melyben igazságtalannak, sőt törvénytelennek mondja a presbyterium rendelkezését, mert néhai apósa: Üveges János vele közös háztartásban élt, öregségében, betegségében és minden bajaiban ő és felesége támogatták s viszonzásul mindezekért szóban és írásban is nekik hagyományozta még életében templomi ülőhelyét. Ifj. Üveges Jánost szerinte semmi képen nem illeti meg a kérdéses templomi szék, mert ő atyjával rosszul bánt, szüleként nem tisztelte, parancsait nem fogadta s az apa, ki mindent fájó szívvvel látta, nagyon megfontolva és komoly okokból végrendekezett úgy, hogy nem fiát, hanem őt nevezte meg a templomi székben örököséül.

Felebbező kérvény az esperesi hivatalhoz beküldetvén, egyházi elnök az 1914 évi április 6-án hozott végzésében ez ügyet közigazgatási bíróság elé utalta s tárgyalását a mai napra tűzte ki. Vizsgálatra nem lévén szükség, panaszló az eljárási költség előlegezése alól felmentetett.

Az ügyállás ismertetése után elnök felhívja a megjelent félt nyilatkozattételre és esetleges bizonyítékainak előterjesztésére.

Felebbező kijelenti, hogy nincs megjegyezni valója.

Ezután elnök a bizonyítási eljárást befejezetnek nyilvánítja és zárt ülésben tartott tanácskozás után nyílt ülésben kihirdeti a bíróság egyhangulag hozott következő

ítéletét:

Az egyházmegyei közigazgatási bíróság a varbói egyház presbytériumának 1913 évi december hó 21-én tartott gyűlésében egyhangulag hozott határozatát, — mely szerint ifju Üveges Jánosnak, mint atyja egyenes leszármazottjának ítélte oda a kérdéses templomi ülőhelyet — jóváhagyja.

Indokok:

A varbói egyház 1901-ben meghozott s egyházhatóságilag megerősített székrendezési szabályzatának 3-ik pontja így szól: „A templomi szék birtoklása — rendes körülmények között apáról fiúra száll. Ha azonban valamely apának fia nincs, csak leánya, az esetben veje is öröklheti templomi székét.“ Ez a pont teljesen megdönti felebbezőnek az apósa utáni székhez való jogosultságát. Megdönti még az esetben is, ha apósa a templomi ülőhelyére vonatkozólag tényleg őt nevezte volna meg örökösül. Ez a végrendelkezés hiteles okmánynyal különben sincs igazolva.

Az ítélet kihirdettetvén, ifj. Szabó Lajos az ellen felebbezést jelentett be.

K. m. f.

VADÁSZY PÁL

esperes, egyházi elnök.

RAGÁLYI BÉLA

e. m. gondnok, világi elnök.

SZENTMÁRTONI DÁNIEL s. k.

egy h. aljegyző, mint jegyzőkönyvvezető.

II. A szilvásvárdi templomi szék ügy.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétellett Sajószentpéteren 1914 évi május hó 6-ik napján a felsőborsodi egyházmegyei bíróságnak mint közigazgatási bíróságnak Bak András és társaival Boros J. István és társai elleni ügyében tartott tárgyalásról.

Jelen voltak:

A bíróság részéről: Vadászy Pál egyházi, Ragályi Béla világi elnökök. A tárgyalást Ragályi Béla elnök vezette. Továbbá: Dávid József, Bartha Mihály, Botos József, Barna Gyula, Dr. Orbán Barna, ifj. Szathmáry Király Pál, Dr. Kovács Loránd tanácsbírák és Benőcs Zsigmond jegyző.

A felek részéről: Bak András társai képviselőjében is. Boros Juhos István és neje társaik képviselőjében is — szilvásvárdi lakosok és Ambrus István egyházmegyei ügyész.

Tárgyalás alatt van Bak András és társai szilvásvárdi lakosoknak Boros Juhos István és társai ellen székperből folyó közigazgatási bírósági ügy.

Elnök az ülést megnyitja az V. t.-c. 54 §-a értelmében felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozásra, hogy tudomásuk szerint nem forog e fenn valamelyikükre nézve a 49 §-ban felsorolt hivatalból figyelembe veendő érdekeltségi eset?

Barna Gyula tanácsbíró mint vizsgáló bíró érdekeltséget jelent be egyidejűleg vissza vonul s a tanácskozásban részt nem vesz.

Felhívja elnök a feleket és képviselőket, hogy nincsen a bíróság valamelyik ellen törvényen alapuló érdekeltségi kifogásuk?

Felek a feltett kérdésre egyhangulag nemmel felelnek.

Erre az elnök megállapítja, hogy a bíróság érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen és hogy az szabályszerűen megalkult.

A bíróság elnöke ugyancsak megállapítja, hogy a felek és tanuk szabályszerűen megidézettek.

A bíróság elnöke felhívja a feleket, hogy a bíróság illetékesége tekintetében van-e előadni valójuk?

Felek a feltett kérdésre nemmel felelnek.

A bíróság elnöke azután elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását Dávid József előadó ismerteti az ügy állását a következőkben:

Bak András és társai szilvásváradai egyháztagek azon kérelemmel fordultak egyházuk presbyteriuma elé, hogy Boros Juhos István és társai szilvásváradai egyház tagok azon templomi széktől, melyet most közösen használnak a panaszlottak valamenyien kitiltassanak. Indokul előadják, hogy ezen székekhez való tulajdonjog kizárólag a Bak és Boros családot illeti. Egyház presbyteriuma 1914 jan. 20 tartott ülésében meghozott határozatával panaszosokat panaszukkal elutasította. Panaszosok felebbeztek.

Az ügy megvizsgálására vizsgáló biztos küldetvén ki, megállapítatott felek előadása s tanuk kihallgatásával, hogy panaszlottak az általuk használt székeket több mint félszázadon át háborítlanul — birtokolják.

Elnök felhívja a feleket, hogy az ügyre vonatkozó állításait és bizonyítékaikat terjesszék elő.

Felek kölcsönösen kinyilatkoztatják, hogy az eddig előterjesztett kérelemhez ragaszkodnak új bizonyítékok előterjesztésével élni nem kívánnak, kérik kölcsönösen a beszerzett bizonyítékok alapján az igazságos ítéletet.

Tanuk ezúttal nem hallgattak ki.

A bizonyító eljárás befejeztetvén, elnök felszólítja jelenlévő ügyészt kíván előterjesztést tenni.

Ügyész magán érdekről levén szó nemmel felel.

Ezek után elnök a tárgyalást berekeszti és zárt tanácskozmány után nyílt ülésben kihirdeti a bíróság egyhangulag hozott következő határozatát illető ítéletet.

Ítélet.

Az egyházmegyei közigazgatási bíróság a szilvásváradai egyház presbyteriumának 1914 január 20-án Bak András és társainak templomi szék használati jogosultságuk tárgyában hozott s

felebbezéssel megtámadott határozatát a felebbezés elutasításával helyben hagyja s felebbezőket egyetemlegesen 30 korona eljárási költség megfizetésére kötelezi.

Indokok:

Panaszkodók a vizsgálat során felebbezésükben hangoztatott azon állításukat, hogy nekik az első székhez kizárólagos jogosultságuk van és hogy ezen jogosultságot a templom építkezőjétől nyerték: elfogadható adatokkal bizonyítani nem tudták. Valamint nem tudták megdönteni panaszlott Boros J. Istvánnak azon állítását sem, hogy neki már a nagyapja is abba a székbe járt, sőt elődei még a templom építése előtti imaházban is az első helyet használták. Nem tudták megdönteni Boros L. András azon állítását sem hogy az ő elődei is már a kérdéses székbe jártak. Ellenben beigazolást nyert, hogy a templomi ülőhelyeket nem az egyház osztja ki, hanem a hívek elődeik után, mint jog utódok önkényesen foglalják el veszik birtokukba. Panaszlottak elődei éppen úgy használták a jelzett székeket, mint panaszosok elődei. Panaszlottak is saját személyükben 23—24—54 év óta használják háborítlanul a panaszolt üléseket. Ezeknél fogva nincs ok arra hogy panaszlottak az általuk eddig zavartalanul használt székekből kitiltassanak s ez által a gyülekezet belbékéje is felzavartassék.

A költségekben az E. T. V. t. cz. 98 §-a alapján volt panaszlottak marasztalandók.

Az ítélet kihirdetése után elnök megállapítja, hogy az érdekelt felek valamenyien jelen vannak.

Ezután elnök felhívta a feleket az iránt való nyilatkozat tételre, hogy megnyugszanak-e az ítéletben vagy felebbeznek.

Felek valamenyien az ítéletbe való megnyugvásukat bejelentették.

Kelt Sajószentpéteren, 1914 év május hó 6-án.

A felsőborsodi egyházmegyei közigazgatási bíróság:

VADÁSZY PÁL
egyházi elnök.

RAGÁLYI BÉLA
világi elnök.

BENŐCS ZSIGMOND
jegyzőkönyvvezető.

III. Lengyel Gyula ügye a ládbessenyői egyházzal.

A felsőborsodi egyházmegyei bíróság, mint közigazgatási bíróság Lengyel Gyula szendrői lakos volt ládbessenyői helyettes lelkész panaszosnak, a ládbessenyői ref. egyház panaszlott elleni közigazgatási bírósági ügyében alólirott napon és helyen megtartott tárgyalás után a következőképen ítelt:

Ítélet:

Lengyel Gyula lelkész szendrői lakos köteleztetik, hogy a ládbessenyői ref. egyháznak 100 korona tartozását jelen ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt — végrehajtás terhével megfizesse.

Indokok:

A ládbessenyői egyházba Lengyel Gyula helyettes lelkésznek minden különösebb feltétel nélkül lett berendelve, tehát a Congrua nélküli 616 koronára értékelt egész lelkészi jövedelemhez teljes joga volt. Az egyház kérelmére helyettes lelkész felajánlott az egyháznak évi 100 koronát 1904 évben, ezt azonban csak 1904 évre értette saját beismerése szerint. Sem az egyháznál, sem az egyházmegyei iratokban fel nem található ennek ellenkezője.

A helyettes lelkész által beszámíttatni kész erdő jövedelem újból való felvétele eszközölhető nem volt, mert ez ügyben az egyházkerületi közigazgatási bíróság 1908 szept. 22—23-án Miskolcon tartott ülésében jogerős ítélettel döntött.

A 100 korona megfizetésére kötelezendő volt Lengyel Gyula, lelkész mert azt saját beismerése szerint kötelezőleg megajánlotta.

Kelt Sajószentpéteren 1914 május hó 6-án.

A felsőborsodi egyházmegyei közigazgatási bíróság.

VADÁSZY PÁL

egyházi elnök.

RAGÁLYI BÉLA

világi elnök.

BENŐCS ZSIGMOND

jegyzőkönyvvezető.

IV. A damaki székügy.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett a felsőborsodi Ref. Egyházmegye közigazgatási bíróságának Sajószentpéteren 1914. évi május hó 6. napján tartott ülésében.

Jelen vannak: Vadászy Pál esperes, mint egyházi, — Ragályi Béla egyházmegyei gondnok, mint — tárgyalástvezető — világi elnök; Bartha, Mihály, Botos József, (előadó) Dávid József, Elek József, Barna Gyula egyházi, — Zsóry György, Dr. Orbán Barna, Dr. Kovács Loránt, ifj. Szathmáry Király Pál világi tanácsbírák, Dr. Ambrus István ügyész, Dr. Nagy Barna világi főjegyző, mint jegyzőkönyvvezető.

Felek részéről megjelentek: Nagy Ferenc lelkész, Veres József gondnok, Tóth István és tsai presbyterek, továbbá a panaszosok illetve felebbezők részéről ifj. Szilva Dániel, id. Ujj József és tsai egyháztagok.

Tárgy: ifj. Szilva Dániel és tsai felebbezése a damaki egyház presbyteriumának és közgyűlésének a templomi székek új rendezése tárgyában hozott határozatai ellen.

Elnök az ülést megnyitja s az ügy megjelölése után a jelen lévő bírósági tagokhoz és a felekhez intézet törvényszerű felhívására adott nyilatkozatok alapján megállapítja, hogy a jelenlévő bírák közül Barna Gyula egyházi tanácsbíró, mint ez ügyben eljáró kiküldött vizsgálóbíró — ez okból érdekelt s így az ügy tárgyalásában és eldöntésében részt nem vesz; — megállapítja egyébként, hogy a többi jelenlévő bírák ellen sem hivatalból figyelembe veendő érdekeltségi eset fenn nem forog, sem a felek részéről érdekeltségi kifogás nem emeltetett, miért is — az érdektelen bírák kellő számban lévén jelen — a bíróságot szabályszerűen megalakultnak jelenti ki. Ezek után a bíróság elnöke konstatálja, hogy a felek szabályszerűen megidézettek s hogy törvényszerű felhívásra a megjelent felek részéről a bíróság illetékessége ellen kifogás nem tétetett. Ezek után elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását, mire előadó a következőkben ismertette az ügy állását:

A damaki egyház az 1913 év folyamán régi templomát nagy

áldozatokkal — a régi falak alig $\frac{1}{4}$ részének meghagyása mellett — lebontatta, s kibővítve s átalakítva teljesen újraépíttette. A külső átalakításokkal együtt belső átalakítások s ujitások is végeztek. Az ujitó és átalakító építkezések végeztével a presbyterium szükségét látta annak, hogy a bekövetkezett változások folytán a templomi székek használatára nézve a viszonyok változása által indokolt új rend szabályoztassék és megállapitassék. E tárgyban az 1913 évi szeptember 7-én tartott a presbyterium első ízben gyűlést. E gyűlésben a lelkész azt indítványozta, hogy a székrendezés vagy az egyházi adózás mértékéhez arányosított beosztással vagy családi székek osztásával vitessék keresztül. Ez indítványra a presbyterium azt határozta, hogy érdemleges intézkedés előtt az e célból összehívandó közgyűlésen óhajt tájékozódni és kísérletet tenni a gyülekezet által óhajtott megoldási mód felől. Az összehívott közgyűlésen óhajt tájékozódni és kísérletet tenni a gyülekezet által óhajtott megoldási mód felől. Az összehívott közgyűlésen a lelkész indítványában érintett módokat felett a gyülekezet egyetértő és békés megoldásra s megállapodásra jutni nem tudott. Ezeket mérlegelve a presbyterium szeptember 20-án tartott gyűlésében a székhasználat gyakorlása kérdésében úgy döntött egyhangu határozattal, hogy fentart és kijelöl a presbyterek részére két férfi első széket „presbyteri széknek“, továbbá a lelkész és tanító családja részére a templom nyugati hájójában két női széket, — és ezeken kívül az összes férfi és női templomi székek használatát — székjogok osztásának és megállapításának mellőzésével — teljesen szabaddá teszi a gyülekezet minden tagja számára. Ez a presbyteri határozat a szeptember 21-én tartott közgyűlés elé vitetvén, azt a határozatképes számban jelenlévő egyháztagok — egy szavazati joggal nem bíró egyháztag felszólalásával szemben — egyhangulag és örömmel fogadták el — a közgyűlés hitelesített jegyzőkönyv szerint.

Az 1913 évi szeptember 20-án hozott presbyteri és szeptember 21-én hozott közgyűlési határozatok ellen október 2-án ifj. Sziva Dániel és három társa — többek megbizását is hangoztatva — felebbezésnek tekintendő beadványt adtak be az esperesi hivatalhoz hová az október 4-én érkezett be s erről a napról is van iktatva.

E kérvénynek nevezett, de az ügy vonatkozásainál fogva fe-

lebbezésnek vett beadványban panaszosok világosan és kifejezetten meg sem említik, szóvá sem teszik a szabad székhasználatra vonatkozó presbyteri és közgyűlési határozatokat. Tartalmilag és lényegileg azonban e határozatok ellen irányzottnak kell tekinteni. Azi panaszolják ugyanis, hogy a templom középterének nagyobbítása miatt az asszonyok székéből négy „családi szék“ elbontatott; — a férfiak széke öttel szaporítottatott s a templom jobb-oldali hajójában is három új szék készítettett — s most a helyett, hogy ez utóbb említett három szék azoknak a nőknek használatára adatnék, a kiknek családi széke elbontatott: — a lelkész és presbyterium egyetértve e székekbe tetszésük szerint akarnak egyeseket a többség akarata ellenére belehelelyezni. Ez pedig sérelmes mert a damaki templomban mindezideig „családi székek“ voltak s ezzel az eljárással lelkész és presbyterium szerzett jogokat akarnak megsemmisíteni. Ez okokból a gyülekezetben zavar van s az ügy megvizsgálására küldöttséget kérnek.

A damaki egyház presbyteriuma 1913. október 4-én — tehát ugyanazon a napon, a melyen ifj. Szilva Dániel és társainak most ismertetett beadványa az esperesi hivatalhoz beérkezett — gyűlést tartott, melyen a lelkész felszólította a presbyteriumot, hogy esperesünk felhívása folytán a presbyterium határozzon a székrendezés ügyében s arról esperesünket értesitse. A presbyterium kiemelte, hogy a székrendezés kérdésében már a presbyterium is, a közgyűlés is határozott akkor, a mikor egyhangu határozattal a székhasználatot minden egyháztagra nézve egyenlővé és szabaddá tette s a székjogok osztogatását mellőzte. Ha azonban kénytelen székjogokat osztani, — úgy egyhangulag határozza, hogy azok vagyoni, illetve egyházi adó alapon osztassanak ki, mert — bár a székhasználat megkülönböztetés nélküli szabaddá tételét tartja leghelyesebb és legcélosabb megoldásnak éppen a székperек jövőbeni elkerülése érdekében most is — igazságos és méltányos is, hogy ha már megkülönböztetés tételük: — az, a ki az egyház terheiből a több adózás által mindenkoron többet visel — több jogra méltattassék a kisebb kötelességet teljesítővel szemben annyival is inkább, mert a damaki egyház által a legközelebb lefolyt hét év alatt — a tanítólak kivételével — teljesen újjá alakított és épített összes egyházi fő- és melléképületek építési költségeihez és a rá-

fordított természetbeni szolgáltatásokhoz az egyháztagok mindenkoron vagyoni, illetve egyházi adó arányában járultak s így történik — ez alapon — a nagy összegű törlesztés kölcsön fedezéséről való gondoskodás is. A székhasználat kérdésének a régitől eltérő s új alapon való rendezését a presbyterium szükségesnek tartja azért is, mert a templom az újjáépítés folytán három hajóval nagyobbodott; a székek száma is szaporított és azok új elhelyezést is nyertek az újjáépített templomban. Az adózás alapulvételeivel lelkész javaslatára a presbyterium egyhangulag azt határozza, hogy az egyháztagok a székhasználat tekintetében öt osztályban soroztassanak: I. a kik 40 koronán felül II. a kik 30 koronán felül III. a kik 20 koronán felül IV. a kik 10 koronán felül V. a kik 10 koronán alul fizetnek egyházi adót, — azzal a hozzáadással mégis, hogy minden adófizető egyházzal a vele egyház-tartásban élő családos gyermekei közül — egy: ugyanazon székbe ülhet. Ezért tizenöt ülőhely csak tiznek vétetik a beosztásnál. Határozza továbbá, hogy tizenhat hosszabb szék férfiak székének — huszonöt nagyobb-kisebb szék pedig női székeknek jelöltetik ki.

Ez a határozat a közgyűlés elé nem került s így azzal nem foglalkozott az iratok szerint.

Esperesünk az előzőekben ismertetett iratokat közölte az ügyész-szel, aki a közérdeket nem érintő ügyben képviselőt nem vállalt, de indítványozta az ügy tisztázása végett a vizsgálat elrendelését, amelyet 844/1913. szám alatt az elnökség tényleg is rendelt s annak a helyszínén leendő fogantatásával Barna Gyula egyházi tanácsbíró bizta meg.

A vizsgálat által felderítendő főbb kérdések voltak, hogy 1., régi székek megszüntetését és új székek felállítását mely körülmény tette szükségessé? 2., hány régi szék szűnt meg s hány új állított fel? 3., a régi szék használói hányan voltak s hol helyezték el; az új székekben kik kaptak helyet és mely jogon s alapon történt az új székek kiosztása? 4., a régi székek használói mely jogon használták azokat; családi székek voltak-e s mely időtől; — s ha a régi székek használói új helyet kaptak, megfelel-e ez a réginek — t. i. van-e az olyan helyen, mint a régi s megfelel-e az illető társadalmi állásának s végül: 5., a presbyteri ülések és a közgyűlések az egyházi törvények értelmében hivatnak-e össze és tartatnak-e meg?

Az elrendelt vizsgálatot a vizsgáló biztos 1913 november 22-én és 23-án a helyszínén következő eredménnyel fogatosította:

Ad. 1. Régi székek megszüntetését és új székek felállítását a régi templom újraépítése, kibővítése s a belső berendezés átalakítása és eltérő elhelyezése tette szükségessé; — mindezeket pedig az a körülmény, hogy a régi templom már szűk volt a megszorodott gyülekezet befogadására. Teljesen új székek felállítása mellett — a régi székek is át illetve kijavítottak a használható részek meghagyása mellett s régi helyeikről új rendezéssel áthelyeztettek, mert ezt az egész templom földjének kipadlózása és kibetonizozása s a templomi középtér megnagyobbítása mulhatatlanul szükségessé tette, — úgy hogy mozdítatlanul semmi sem maradt a régi berendezésből a régi helyén.

Ad. 2., Szilva Dániel és tsai állítása szerint négy régi szék szűnt meg és tizenhét új szék állítottatott fel.

Ad. 3., A megszüntetett régi székek közül kettő a jobb oldalon s kettő a bal oldalon volt. A jobboldali megszüntetett első széket a lelkész és tanító családjának nőtagjai, — a második széket a Szilva család nőtagjai, továbbá: Kenyeres Tamásné, Majoros Józsefné és Szendi Jánosné használták. A baloldali megszüntetett első széket pedig a Demeter család nőtagjai, továbbá: Nagy Antalné, Sándor Jánosné, Birinyi Lajosné; — s a második széket a Nagy család nőtagjai, továbbá: Drótos Jánosné, Drótos Lajosné, Beőr Istvánné és Szabó Jánosné használták. Az itt felsorolt nők férjeik, illetve a családok férfitagjai a templom különböző helyein a hatulsó padokban foglaltak helyet. Presbyterium előadása szerint a megszüntetett régi székek használói addig új székekbe nem helyeztettek be s egyáltalán az új székek kiosztása s új székrendezés végérvényesen nem történt senki részéről. Ennek oka az hogy a szabad székhásználatra vonatkozó presbyteri és közgyűlési határozatok megfélebbztettek s az esperesi felhívásra adó alapon történt újabb székrendezés pedig még meg nem erősített s így a végrehajtásra meg nem érett, — mert a felebbezők a székezésnek sem az egyik sem a másik módját békésen el nem fogadják.

Ad. 4., Felebbezők azt állítják, hogy a régi templomban használt helyeik — „családi székek voltak“. Állításukat, amelyre a csa-

ládi székhez való jogukat alapítják — jogcímük eredetének és fennállásának kimutatásával igazolni nem tudják s arra az egyház jegyzőkönyveiben sem található adatok. Azzal érvelnek vélt joguk mellett, hogy az új egyházi adózás megkezdése után három éven át még a régi adózási rendszer felhagyása mellett adóztak az összes egyháztalagok s ennek folytán az adócsökkentési segély három év alatt megtakarított összege is a templom és orgonaépítésre fordított, — miért is ezokból azt tartják helyesnek, hogy az újított templomban is a régi templomban volt székhasználatnak megfelelő székrendezés állapotassék meg, — vagyis mindenki ugyanazon, illetve olyan megfelelő helyen gyakorolhassa székhasználatát, mint a régített templomban. A presbyterium a családi székekre és a szerzett székjogokra kinyilatkoztatják, hogy ilyenről sem emlékezésből, sem az egyház irataiból tudomásuk nincs s hogy az ő tudtuk szerint a székhasználat megszokás és szájhagyomány alapján gyakoroltatott a multban s így szállott át az öregekről a fiakra; az idegen helyről odaszármazottak pedig — nőszülés esetén — a násznagy által vezetettek be a templomi székbe. Ellene mond a szerzett családi székjogok fennállásának az a tény is, hogy számos esetben a nő az első, a férje pedig az ötödik-hatodik székekben ül. Erre a panaszosok azt a megjegyzést tették hogy Damakon az asszonyok ülnek „ösi jog“ alapján s nem a férfiak. Vizsgáló biztos az átvizsgált presbyteri és közgyűlési jegyzőkönyvekből mellékelve a székhasználatot érintő egyetlen jegyzőkönyvet, mely az 1889 július 28-án tartott presbyteri gyűlésben a Szilva család vitássá lett székhasználatára vonatkozik. ifj. Szilva Dániel állítja, hogy a kérdéses szék az egyházmegyei bíróság által, mint „családi szék“ a Szilva családnak ítétetett. A vonatkozó egyházmegyei jegyzőkönyv azonban ezt meg nem erősíti, amennyiben az ügyről csupán annyi megemlést tesz, hogy az „békésen intéztett el“. A presbyterium még előadta, hogy ugyanazon családi női és férfi tagjainak székhasználatára nézve fennálló eltérés és visszaszágon kívül — az új alapon való székrendezést multhatatlanul szükségessé teszi az a körülmény, hogy a „családi székek“-nek vitatott székek használatára olyanok és annyian tartanak igényt, hogy mindannyian azon székekben meg sem térnének.

Ad. 5., Vizsgáló biztos a helyszini nyomozat alapján megállá-

pitja, hogy a presbyteri ülések és közgyűlések, melyeken a felül-bírálás alatt álló határozatok hoztak, — törvényszerűen hivattak egybe és tartattak meg — a rendelkezésre álló iratok és a presbyterium bizonyosága szerint. Panaszlok azonban vitatják, hogy a szeptember 21-iki közgyűlés határozatát kötelezőnek és jogérvényesnek nem ismerik el, mert szerintök azt a közgyűlés többsége nem fogadta el s a jegyzőkönyv hitelesítők sem jelöltettek ki. Azt azonban elismerik hogy a közgyűlés határideje törvényes időben közhírré tétetett és hogy a határozó közgyűlés törvény szerint határozatképes volt. Vizsgáló biztos felhívására Beőr József és ifj. D. Veres István a jegyzőkönyvhitelesítők kinyilatkoztatták, hogy ők közgyűlési jegyzőkönyvet a lelkész felhívására és azért hitelesítették, mert a jegyzőkönyv tartalma a valóságnak megfelel, amennyiben a lelkész által előterjesztett presbiteri javaslatnak a szavazó egyháztagok közül senki ellen nem mondott.

Az 1913. évi szeptember 23-án tartott közgyűlésben vizsgáló biztos kérdésére a felebbezők és érdektársai kinyilatkoztatták, hogy kívánják a székrendezési ügyben az egyházmegyei bíróság birói döntését.

A vizsgálat megejtése után — 1914 évi január hó 12-iki kelttel ifj. Szilva Dániel és negyven társa esperesünkhöz újabb beadványt intéztek. Ebben a székhasználat kérdésében hozott szeptember 20-iki és október 4-iki presbyteri, — továbbá a szeptember 21-iki közgyűlési határozatokra és azoknak már ismertetett indoklására tesznek meg észrevételeket, kifogásokat, ellenvetéseket és cáfolatokat vitatják, hogy a hozott határozatok nem fejezik ki a gyülekezet többségének óhajításait és akaratát; — a határozatok támogatására felhívott indokok nem helyesek s nem is fedik a való tényeket. Vitatják a szerzett illetve a családi székjogokat a régi templomban s ezt tartják alkalmazandónak az újított templomban is. Valótlannak mondják, hogy az egyházi építkezésekhez általában s így a templom és orgona építés költségeihez is — az egyháztagok vagyoni arányban járultak volna hozzá s állítják hogy az építkezésekre felvett 17000 korona törlesztéses kölcsönt az egyháztagok külömbség tétel nélkül egyenlően fedezik a törlesztési részletekhez való hozzájárulással. Az önkéntes adományok is a vagyoni módra való tekintet nélkül ajánltattak meg az egyes egyháztagok által. Tervet ter-

jesztenek elő a székredezésre nézve s újból is kijelentik, hogy sem a szabad székhazsnálat, sem a egyházi adózás alapján való új székredezést el nem fogadják, mert ők ragaszkodnak a „családi székekhez“.

Az ügyállás előadói ismertetése után elnök felhivja a feleket illetve az érdekelteket nyilatkozataik és esetleges újabb bizonyítékaik előterjesztésére.

A felebbezők részéről id. Uj József kinyilatkoztatja, hogy mindannyian ragaszkodnak szerzett székhazságaikhoz A presbyterium nevében Tóth István védi és indokolja a hozott határozat helytállóságát, — vitatván, hogy a damaki egyházban szerzett székhazsok nincsenek, s hogy a jövő nemzedék békéje érdekében a székhazsnálat szabaddá és egyenlővé tétele a legmegnyugtatóbb megoldás, mert ezzel az áldatlan székhazsoknak örökre eleje vétetik.

Ezek után az elnök a bizonyítási eljárást illetve a tárgyalást befejezettnek nyilvánítja és a zárt ülésben tartott tanácskozás után nyílt ülésben kihirdeti a bíróság által egyhangulag hozott következő

végzést:

Az egyházmegyei bíróság érdemleges ítélethozatal előtt a bizonyítás kiegészítését rendeli el annak felderítése és megállapítása végett, hogy a damaki egyházban a templom ujjá építése előtt minden egyes templomi széket mely családok, mi cimen és mióta használtak, — továbbá hogy a felebbezők által vitatott régi székhazsnálat szerzett jogának valósága és fenntartása esetén — újabb székredezés nélkül — az állítólagos családi székekben az arra igénytartók valamennyien jórenddel elhelyezhetők-e?

m e r t:

Az egyházmegyei bíróság tisztázandónak találta ítélethozatal előtt annak megállapítását, hogy a damaki egyházban a templom ujjáépítése előtt a székhazsnálat csakugyan szerzett illetve kimutathatólag családi székhazsok alapján gyakoroltatott-e, vagy sem. Erre pedig az eddigi adatok teljesen megnyugtató bizo-

nyitékokat nem szolgáltatottak, miután a felebbezők szerzett jogait kimutathatónak és bizonyíthatónak vitatták a megejtett vizsgálat adatai ellenére is.

K. m. f.

VADÁSZY PÁL s. k.
esperés, egyházi elnök.

RAGÁLYI BÉLA s. k.
e. m. gondnok világi elnök.

Dr. NAGY BARNA s. k.
világi főjegyző, mint jegyzőkönyvvezető.

V. A nagyvisnyói gondnok fegyelmi ügye.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett a Felsőborsodi Ref. Egyházmegye fegyelmi bíróságának Sajószentpéteren 1914. évi május 6-ik napján tartott ülésében.

Jelen voltak a Bíróság részéről: Vadászy Pál esperes, mint egyházi; — Ragályi Béla egyházmegyei gondnok, — mint — tárgyalást vezető — világi elnök. Botos József, Bartha Mihály, Barna Gyula, Dávid József, Elek József egyházi, — Zsóry György, Dr. Orbán Barna, Dr. Kovács Lóránd, ifj. Szathmáry Király Pál világi tanácsbírák. Dr. Nagy Barna világi főjegyző, mint előadó és mint jegyzőkönyvvezető.

Felek részéről: Dr. Ambrus István egyházmegyei ügyész, mint a vád hivatalbóli képviselője, — Bodolay Miklós nagyvisnyói lelkész, mint panaszos, — Fónagy Pál felfüggesztett egyházgondnok, Fehér Géza és Patkó Pipás Lajos egyháztagek mint panaszlottak.

Tárgy: Fónagy Pál nagyvisnyói egyházgondnok, Fehér Géza és Patkó Pipás Lajos nagyvisnyói egyháztagek fegyelmi ügye.

Tárgyalást vezető elnök az ülést megnyitja s az ügy megjelölése után a jelenlévő bírósági tagokhoz intézett törvényszerű felhívására adott nyilatkozatok alapján megállapítja, hogy a jelenlévő bírák közül Barna Gyula egyházi és Zsóry György világi tanácsbírák a tárgyalás alatt lévő ügyben, mint kiküldött vizsgálóbiztosok jártak el s ez okból fennálló érdekelttségük miatt az ügy tárgyalásában és eldöntésében részt nem vesznek.

Ezután a felekhez is intézett törvényszerű felhívására adott nyilatkozatok alapján megállapítja, hogy a jelenlévő többi bírák ellen sem hivatalból figyelembe veendő érdekeltségi eset fenn nem forog, — sem a felek részéről érdekeltségi kifogás nem emeltetett, — miért is a nem érdekelt bírák kellő számban lévén jelen — a bíróságot szabályszerűen megalakultnak jelenti ki.

Ezek után a Bíróság elnöke constatálja, hogy a felek szabályszerűen megidézettek s hogy törvényszerű felhívásra a felek részéről a bíróság illetékessége ellen kifogás nem tétetett. Elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását, mire az előadó a következőkben ismertette az ügy állását:

A nagyvisnyói egyházban — az új egyházi adózási rendszernek az 1912. évben történt alkalmazásba vételével kapcsolatosan — az egyház és annak belhivatalnokai között békésen el nem oszlatható nézeteltérés támadt a belhivatalnokokat díjlevelük szerint természetben megillető terménybeni és egyéb szolgáltatások készpénzbeli egyenértékének megállapítása és kiszolgáltatása körül. A magukat megértetni és meggyőzetni nem engedő izgatók által félrevezetett egyháztagok közgyűlésükön hozott határozatokban ragaszkodtak a normálkölségvetés céljaira megállapított konventi értékeléséhez, — viszont a belhivatalnokok a díjlevelük szerint természetben kijáró terményjárandóságok folyó piaci ár szerinti készpénzbeli egyenértékét vitatták jogosnak és helyesnek. A másként ki nem egyenlíthető vitát az érdekelt felek között egyházmegyei közigazgatási bíróságunk a Sajókazán tartott tavaszi közgyűlésünk alkalmával — 1913. április 18-án ítélettel akként döntötte el, hogy a nagyvisnyói egyház közgyűlésének 1912. évi szeptember hó 8-án hozott s a terményjárandóságokat a normálkölségvetés tételei szerint értékelő) rozs 9 fillér, zab 6 fillér literenként: téves határozatát megsemmisítette és a rozs értékét köblönkint 15 koronában s a zab értékét köblönkint 8 koronában állapítván meg, — arra utasította a nagyvisnyói egyház előljáróságát, hogy az előző 1912. évre már kiutalt adósegélyt a kerületi pénztárból vegyék fel s abból a lelkészt és tanítót díjlevelük szerint megillető terménybeli járulékokat az 1912. évre is visszamenőleg az általa megállapított árban szolgáltatás ki a belhivatalnokoknak. Ítéletének indokolásában egyházmegyei bíróságunk felhívta egyetemes kon-

ventünknek 1909. évi október hó 30-án 344. szám alatt hozott elvi jelentőségű döntését, amely kimondotta, hogy az egyházmegyei adóügyi küldöttség által megállapított normálkötségvetés kizárólag a segélytkérő egyház rendes szükségletének és ez alapon az egyházi III. t. cz. 12. §-ában előirt s az egyetemes adóalapról adandó segélynek megállapítása céljaira szolgál s az a belhivatalnokok díjleveleit — melynek megállapítása a fokozatos egyházi hatóságok törvényes jog és hatáskörébe tartozik — nem érinti s így a díjlevelek alkalmazásánál, vagy megújításánál a normálkötségvetés tételei sem az illető egyházközséggel, sem az illető javadalmassal szemben nem kötelezők. Az érvényben lévő díjlevél szerinti javadalom kiszolgáltatása körül pedig az egyházközség és a javadalmassal között felmerülő vitás ügyek elintézése az egyházi V. t. c. szerint kizárólag az egyházi bíróság jog és hatáskörébe tartozik, — e kérdésben pedig Egyházmegyénk is s egyházkerületünk is ismételten akként döntött, hogy a belhivatalnokok díjlevél szerinti terménybeli járandósága vagy természetben illeti meg, vagy pedig annak mindenkorli folyó piaci ára szerint vett — készpénzben.

Egyházmegyei bíróságunknak fenti ítélkezését az elégedetlenkedő nagyvisnyói egyházközség, illetve egyháztagok jogorvoslattal meg nem támadták, miért is az jogerőre emelkedett.

Egyházmegyénk már-már a nyugalom és rend visszatérését remélte a nagyvisnyói egyházközségben, egyházmegyei bíróságunk ítélkezése nyomán, de — az elkövetkezett dolgok jó reménységében megszegyenítették.

Múlt évi őszi közgyűlésünkhöz Bodolay Miklós nagyvisnyói lelkész Esperesünkhöz intézett panaszos beadvánnyal fordult, melyben azt adta tudtul, hogy a jó béke és rend nemcsak vissza nem tér de ehelyett Fónagy Pál egyházgondnok, továbbá Fehér Géza és Patkó Pipás Lajos egyháztagok egyházmegyénk ítélkezésében megnyugodni nem tudó rossz akarattal izgatnak az egyháztagok között egyházmegyei bíróságunk ítélkezése után és annak ellenére is, — folyton tartóan és tervszerűen szitván a belviszályt annyira, hogy annak nyomán a nagyvisnyói egyházközségben, annak erkölcsi és anyagi javaiban már-már a züllés jelei mutatkoznak, panaszolta, hogy Fónagy Pál gondnok egyházmegyei bíróságunk

Sajókazán hozott ítéletének átvételét és végrehajtását megtagadta; kijelentette, hogy az őt nem kötelezi, az neki semmi. A presbyteriumnak az egyházi adó beszerzésére vonatkozó határozatait végre nem hajtja, a pénztári naplót és a gondnoki számadásokat nem vezeti, — a lelkészlak és a lelkészlakon lévő kerítés kijavítására vonatkozó határozatok végrehajtásával nem törődik, annál kevésbé iparkodik az egyház javainak gondozását és kártól való megóvását törvényes kötelessége alapján önmagától teljesíteni. A presbyteri gyűlésekre szóló meghívók és a presbyteri gyűlésben felvett jegyzőkönyvek aláírását több ízben megtagadta. Állandóan izgat Fehér Gézával és Patkó Pipás Lajossal együtt a hívek között egyházmegyei bíróságunk ítélezésének a terményárakra vonatkozó megállapítása ellen s a hívektől beszedett pénzen Fónagy Pál és Fehér Géza annak meghozatala után a konventi irodát is megjárták s az ott állítólag nyert, de általuk nyilván meg nem értett, vagy félreértett információk nyomán — visszajövetelük után még makacsabban hirdetik uton-utfélén az egyháztagok között, hogy csak a 6 illetve 9 filléres normálkötségvetés szerinti érték jár a belhivatalnokoknak rozsért és zabért s nem pedig annyi, amennyit egyházmegyei bíróságunk ítéletében megállapított. Ennek következménye lett az a panasz szerint, hogy a belhivatalnokok a panasz beadásakor (1913. augusztus 15.) még az előző 1912. évre sem kaptak semmiféle fizetést. Az 1913. aug. 10-én hozott gondnokválasztó közgyűlésen pedig a békére hajlóbb presbitereket „Judásnak, hűtlen kezelőknek“ nevezték. A gyalázó egyik egyháztag beszédére így felelt: „Ez az igaz ember. Ez az igaz beszéd!“

Egyházmegyei múlt évi őszi közgyűlésünk megdöbbenéssel vette tudomásul a panaszban foglaltakat s miután abban súlyos fegyelmi vétségek mérvei is jelentkeztek — a beadványt a fegyelmi eljárás megindítása céljából áttette az elnökséghez.

A nagyvisnyói lelkész beadványa s egyházmegyei múlt évi őszi közgyűlésünknek arra vonatkozóan 20. jkvi pont alatt fentiek szerint hozott határozata alapján egyházmegyei ügyészünk hivatalból tett indítványt egyházmegyénk egyházi elnökénél a fegyelmi eljárás megindítása iránt, vádolván Fónagy Pál nagyvisnyói egyházgondnokot az E. T. V. t. cz. 34 §-ának. A 1. 2. 3. 4. pontjaiba ütköző fegyelmi vétségek miatt és indítványozván annak

gondnoki állásától való felfüggesztését, — azért, mert a gondnok törvényes hivatali kötelességét nem teljesíti, a gondnoki számadásokat, a pénztári naplót nem vezeti, sőt a pénztári naplót és a pénztár kulcsát a lelkészi lakra visszaküldötte; a presbyteri ülésre szóló meghívót s a presbyteri jegyzőkönyveket ismételtelen alá nem írta, az egyházmegyei bíróság ítéletének átvételét és végrehajtását megtagadta; a bírósági ítélete ellen, melyben a belhivatalnokok természetbeni járandóságának pénzbeli egyenértékét megállapította — folytonosan és nyíltan izgat; a belhivatalnokok fizetésének fedezésére szükséges egyházi adó behajtásáról s az egyházi épületek jókarban tartásáról felhívás és presbyteriumi utasítás dacára nem gondoskodik a lelkészével szemben kihívóan tiszteletlenkedik. Vádolván továbbá Fehér Géza és Patkó Pipás Lajos nagyvisnyói egyháztagokat az E. T. V. t. c. 34. §. B. pontjában ütköző fegyelmi vétség miatt azért, mert nyílt ellenszegülésük és izgatásuk a törvényes rendelet és az egyházi hatóságok törvényes intézkedései ellen a hithűségbe és a közerkölcsiségbe ütközik.

Az ügyész indítványa folytán egyházmegyei elnökségünk 951/1913. számú végzésével Fónagy Pál nagyvisnyói egyházgondnokot viselt hivatali állásától felfüggesztette az V. t. c. 132. §. b. pontja alapján, — ugyancsak 951/1913. szám alatt hozott másik végzésével pedig az V. t. c. 61. §-ának rendelkezéseihez képest az ügyészi vádat nyilatkozattételre való felhívással közöli Fónagy Pállal és társaival, akik ennek folytán 1913. november 26-án az esperesi hivatalban jegyzőkönyvbe mondták, majd az ügyész újabb indítványa folytán írásban is kiegészítették e vádra vonatkozó nyilatkozataikat.

E nyilatkozatban Fónagy Pál felfüggesztett egyházgondnok tagadta, hogy hivatalos kötelességeit nem teljesitené s hogy ő a törvényes rendeletek és a felsőbbség intézkedései ellen izgatna. Azt beismeri, hogy egyházmegyei bíróságunknak a termények értékelésére vonatkozó ítékezésének meghozatala után Fehér Géza egyháztaggal együtt — az egyháztagoktól összeszedett uti költségen — felment Budapestre s ott a szabad szó szerkesztőségének valamelyik embere kíséretében megjelentek konventi irodában, ahol nekik az előadó ur megmutatta a normál költségvetés tételét s azt a felvilágosítást adta, hogy terménymegváltás árába nem

köteles az egyház a belhivatalnokoknak többet fizetni, mint amennyit a konvent normálkölségvetésben megállapított. Mikor aztán az így nyert felvilágosítás után a normálkölségvetésnek másolati példányával ellátva visszatértek az egyházközségbe, — a templom előtt szokásos gyülekezés alkalmával a gyülekezet tagjainak tudtul adták utjuk eredményét, felolvasta előttük Fehér Géza a normálkölségvetés tételeit s ekkor is azután is többször és több alkalommal hirdették az egyháztagok között s hirdetik ma is, hogy az egyházmegyei bíróság ítélkezése nem helyes, mert a konvent megállapítása szerinti értékmegállapítás a törvényes. Mondotta azt is, hogy annál többet senki se fizessen. Beismeri, hogy az egyházmegyei bíróság ítélkezését nem hajtotta végre s kijelenti, hogy nem is fogja. Beismeri, hogy az egyház pénztári naplóját és az egyház ládakulcsát a lelkészhez felküldte, de ezt azért tette, mert a a kurátorságról lemondott, bár igaz, hogy újból megválasztották s azután sem vette át a kulcsot és a naplót. Beismeri, hogy a presbyteriumi gyűlésre szóló meghívót is gyűlési jegyzőkönyveket néha nem irta alá, de előbbit azért nem tette, mert olykor a szemüvege nem volt kéznél, de ilyenkor is megjelent a gyűléseken, amit az egyházfinak mindig is megmondott, — utóbbit pedig azért, mert a gyűlésből néha előbb távozott. Igaz hogy az egyházi adók beszédését nem szorgalmazta, de ő mindig kész volt az általa helyesnek tartott adókat beszédni, azzal viszont a belhivatalnokok nem elégedettek meg. Azt tagadja, hogy mulasztás terhelné a lelkészlak és a kerítés jókarba hozatala körül, mert — erre felhívást vagy presbyteriumi utasítást emlékezte szerint nem kapott s mégis önszántából tárgyalt mesteremberekkel azok rendbehozatalára vonatkozólag. Tagadja azt is, hogy a presbyteriumot Judásnak és hűtlen vagyoni kezelőnek nevező egyháztag beszédét helyeselte, vagy feldicsérte volna. Fehér Géza egyháztag nyilatkozatában előadja, hogy ő a konveti irodában nyert felvilágosítások után csakis a konveti értékelés szerinti terménymegváltási árakat tartja az egyházra nézve törvényesnek és kötelezőnek a belhivatalnokok fizetésének kiszolgáltatásánál s mást s többet maga sem hajlandó fizetni s igaz, hogy Fónagy Pállal s Patkó Pipás Lajossal együtt ugyanerre biztatta többször és több alkalommal a többi egyháztagokat is. Patkó Pipás Lajos hasonló értelemben nyi-

latkozik. Azt tagadják, hogy egyházmegyei bíróságunk ítélkezésének ellenszegültek, avagy az ellen izgattak volna.

Az ügyállás teljességének tisztábahozatala és bizonyítása céljából az elnökség 951/1913. számú felhívása folytán Bodolay Miklós lelkész 18/1914. szám alatt betérjesztette az ügyre vonatkozó bizonyítékait, s tanuként nevezvén meg Mató János, Nagy B. András és Huszár István nagyvisnyói lakosokat — becsatolja Baksa Lajos — konventi előadó hozzó intézett válaszlevelét melyben Fónagy Pál és Fehér Géza konventi utjára vonatkozólag értesíti, hogy ő nevezeteknek felvilágosítást adott ugyan az egyetemes adóalaptól megállapított segélynek normálkölsévetés szerinti tételeiről, de egyuttal figyelmeztette őket, az egyetemes konvent 344/1909. számú határozatában irt kölcsönös méltányosságára és engedékenységre, valamint általában ezen határozat tartalmára és arra, hogy az egyházközség és a behivatalnokok közötti jogviszonyt vita esetén — az egyházi bíróságok ítéletei szabályozzák, illetve döntenek el. S ez ügyre vonatkozólag más érdemleges kijelentést nem tett. — Becsatolja az 1913. évi július hó 20-iki presbteri gyűlés jegyzőkönyvét, mely felszólítja a gondnokot a 10 % vagyoni és a személyi adó beszedésére; — becsatolja az 1913. július hó 27-iki presbyteri gyűlés jegyzőkönyvének hitelesmásolatát mely szerint Fónagy Pál gondnok kinyilatkoztatta, hogy se a személyi, se a 10 %-os vagyoni adót nem szedi s a gondnok állásáról is lemond; — becsatolja az 1913. április 20-iki presbyteri gyűlés jegyzőkönyvének hiteles másolatát, melyben a lelkész jelenti a presbyteriumnak, hogy Fónagy Pál menyétől küldte fel az egyház ládájának kulcsát és a számadási naplót, aki az ott hagyva — nyomban eltávozott; — becsatolja az egyházmegyei bíróság ítéletének kézbesítésére vonatkozó vétivet, melyből kitűnik, hogy annak átvételét a gondnok megtagadta és az kényszer kézbesítés útján hagyatott nála; — becsatolja az 1913. évi február 23-iki presbyteri gyűlés jegyzőkönyvének másolatát, mely szerint a gondnok általa is s a presbyterium által is felhivatott az egyház megrongált épületeinek jókarbahozatalára s előadja, hogy mindezekkel már előző gondnok idejében is foglaltak a presbyteri gyűlésen s ezek dacára nem történt a gondnok részéről semmi intézkedés, — előadja végül Fónagy Pálra vonatkozólag, hogy Fónagy Pál egyházgondnokot a szentpéteri kir.

Járásbiróság mint büntetőbiróság I. fokulag 7 napi fogházra és 10 kor. pénzbüntetésre ítélte azért a tetteért, amellyel a presbyteriumot Judásnak nevező hűtlen vagyongazdálkodással vádoló kifejezéseit és állításait magáéva tette és helyeselte. Ezt az ítéletet időközben a miskolci kir. Törvényszék mint felebbezési bíróság is helybenhagyta.

Mindezek után az egyházmegyei ügyész indítványára a tényállás teljességének felderítése céljából egyházmegyei Elnökségünk elrendelte a fegyelmi vizsgálatot s annak megejtésével Barna Gyula egyh. és Zsóry György világi tanácsbírákat bizta meg mint vizsgálóbiztosokat, kik is azt 1914. évi március hó 8-án, illetve 9-én — Tussay János bánfalai lelkész mint jegyzőkönyvvezető közreműködésével a helyszínén foganatosították is a már ismertetett vádpontokra.

A vizsgálat során kihallgattak az összes vádlottak. Fentartották a személyesen jegyzőkönyvbe mondott és utóbb írásban is kiegészített védekezéseiket és beismeréseiket. Kijelentették, hogy az egyházmegyei bíróságnak Sajókazán hozott ítéletét nem tartják törvényesnek, — hanem csakis a konventi értékelést. Nem is hajlandók annak engedelmeskedni. Beismerték, hogy ezt mindenütt s minden alkalommal beszélték és hirdették egyesek és gyülekezések előtt is, ha a szóba került.

Kihallgattatott továbbá tanuként és eskü alatt Bodolai Miklós lelkész, a ki a beadványaiban foglaltakat vallomásaként is fentartotta s azok kiegészítésül előadta, hogy Fónagy Pál gondnok a presbyteri jegyzőkönyvek aláírását 1913. április 7-én, — július 6-án — és július 27-én tagadta meg — s hogy a gondnok a parochiális kertkerítés kijavítására 1913. április 13-án tartott presbyteri gyűlésen utasított s a jegyzőkönyvet alá is írta, de a meghagyást nem teljesítette; — s hogy a papi malom bérlőjének, mikor az a nagy esőzés miatti árvíz-veszedelemre s az árok javítására felkérte a gondnokot — utóbbi azzal felelt: „Ne törődjének a malommal, azt viheti a víz, mert a papé, — csak maguk meneküljenek“. E részben hasonlóképen vallott özv. Trestyánszki Pálné malombérlő is.

Bodolai Miklós lelkész, Mató János tanító, Nagy B. András, mint tanuk eskü alatt vallották, hogy nyomban a sajókazai birósági ítélet meghozatala után s már a gyűlésről hazajövet is s

aztán többször és több alkalommal hangoztatták és hirdették összes vádlottak — különös buzgósággal a pesti ut után, — hogy az egyházmegyei bíróság ítélete „nem törvényes, — az őket nem kötelezi s arra nem adnak semmit“. Mondották és hirdették vádlottak egyesek és gyülekezések előtt, hogy ne fizessenek többet a behivatalnokoknak a konventi értékelésnél, mert nem is kell többet fizetni törvény szerint.

Ifj. Patkó János ugyanezeket és még azt vallotta, hogy Fónagy Pál gondnok a presbyteri gyűlésre szóló meghívók aláírását többször, sőt majdnem mindig megtagadta s hogy valótlán Fónagy Pál azon állítása, hogy ezt mindig azzal az üzenettel tette volna, hogy „ha nem is ir alá, ott lesz a gyűlésen.“

A Fónagy Pál gondnok által mentségére felhívott Magyar Zsigmond és Fónagy István eskü alatt vallották, hogy velük tárgyalt a gondnok a paróchiális kerítés, valamint a lelkészlak tetőzetének kijavítása iránt, de megbízást nem adott s nem is javította ki azokat, mert időközben kiűtött a visszavonás gondnok és a lelkész, illetve presbyterium között.

Huszár István volt egyházgondnok vallotta, hogy az egyházi épületek jókarbahelyezését a presbyterium még az ő kuratorsága idejében elrendelte s ő a sátaí fakereskedőnél szerződésileg meg is rendelte a szükséges anyagot, a javító építkezésekből azonban nem lett semmi azóta, sőt most a sátaí fakereskedő az általa megrendelt anyagok át nem vétele miatt perrel fenyegeti az egyházat.

A vizsgálat megejtése és a Sajószentpéteren május 6-án tartandó bírósági ülésre szóló meghívó vétele után: 1914. április 10-én kelt levélszerű közös beadványukban terheltek ismételten és közösen kijelentik, hogy a Sajókazán hozott bírósági ítéletet, a mit a lelkészük törvényesnek tart — el nem fogadják és nem is fogják soha s kijelentik, hogy „ennek nemcsak ők hárman az elrontói, hanem az egész köznép.“

Az ügyállás ismertetése után elnök felhívja feleket nyilatkozataik és esetleges újabb bizonyítékaik előterjesztésére.

A bizonyítás kiegészítése iránt felek részéről indítvány nem tétetett.

Ügyesz a vádat az összes terheltekkel szemben fentartja s példát adó büntetést kér rájuk — az egyházi törvények értelmében.

Terheltek kijelentik, hogy a konventi irodában szerzett felvilágosítások után, — ők most is ragaszkodnak álláspontjukhoz.

Ezek után az elnök a bizonyítási eljárást befejezettnek nyilvánítja és zárt ülésben tartott tanácskozás után nyílt ülésben kihirdeti a fegyelmi bíróság egyhangulag hozott következő

í t é l e t é t:

Az egyházmegyei fegyelmi bíróság vétkesnek mondja ki Fónagy Pál nagyvisnyói egyházgondnokot az E. T. V. t.-c, 34. §-ának A. 1., 2., 3., 4. pontjaiba, — továbbá Fehér Géza és Patkó Pipás Lajos nagyvisnyói egyháztagokat u. a. t.-c. 34. §-ának B. pontjában ütköző fegyelmi vétségekben s ezért:

Fónagy Pált u. a. t.-c. 35. §-ának e) és f) pontja alapján az egyházi hivatal viselésétől való végleges megfosztásra mint főbüntetésre s választói jogától öt év tartamára való megfosztásra mint mellékbüntetésre;

Fehér Gézát és Patkó Pipás Lajost pedig u. a. t.-c. 35. §-ának b) pontja alapján feddésre mint főbüntetésre s az f) pont alapján Fehér Gézát választói jogától öt év, — Patkó Pipás Lajost pedig három év tartamára való megfosztásra mint mellékbüntetésre ítéli s végül egyetemlegesen és végrehajtás terhével kötelezi valamennyi elítéltet a felmerült s 50 koronában megállapított eljárási költségeknek — az egyházmegyei közigazgatási pénztár javára leendő — megfizetésére.

A fegyelmi bíróság Fónagy Pállal szemben a hivatali állásától való felfüggesztést elrendelő határozatot az ítélet jogerőre emelkedéséig hatályában fentartja s az E. T. I. t.-c. 126. §-a alapján vagyoni felelősségét kimondja.

I n d o k o k:

Terheltek részbeni beismerő előadásából, — az eljárás során kivett tanuvallomásokból és a becsatolt bizonyító iratokból a fegyelmi bíróság tényként állapította meg Fónagy Pál felfüggesztett egyházgondnok terhére:

hogy az egyházmegyei bíróság Sajókazán hozott ítéletének átvételét megtagadta s az kényszerkézbesítés útján hagyatott nála: — hogy e jogerős ítélet végrehajtását s annak rendelkezései sze-

rint az egyházi adó beszédését a presbyterium külön felhívása dacára sem teljesítette, sőt megtagadta s ebbeli ellenszegülését még a vizsgálat során s a tárgyaláson is kijelentette: — hogy a Fehér Géza által összegyűjtött utiköltségen a bírósági ítélet meghozatala után — törvényes felebbezési forumok megkerülésével és negligálásával — a nyitva állott jogorvoslati ut igénybevétele helyett a konventi irodát járták s ott szerzett értesüléseikre hivatkozással hazajövetelök után egyesek és gyülekezések előtt hirdette az egyházmegyei bíróság ítélezésének törvényellenes s a normálkötségvetés szerinti terményértékelésnek egyedül törvényes voltát s biztatta az egyháztagokat, hogy annál többet ne is fizessenek, mert nem kötelesek s így ne fizessék azt sem, a mit az egyházmegyei ítélet megállapított; — hogy az egyházi adót az 1912. évben egyáltalán nem szedte s a belhivatalnokok fizetését egyáltalán ki nem szolgáltatta, a pénztárkulcsot és pénztári naplót kötelességszerűen magánál nem tartotta s a naplót és számadást nem vezette; — hogy a presbyteri gyűlésre szóló meghívó és a gyűlésen felvett jegyzőkönyvek aláírását több ízben tiszteletlenül s kötelességellenesen megtagadta; — hogy az egyházi épületek — lelkészlak, kerítés malom — kijavításáról és jókarbantartásáról nemcsak kötelességszerűen, de a lelkész felhívása és a presbyterium utasítása dacára sem gondoskodott s azokat avult s javításra szorult állapotban pusztulni s a romlást fokozódni hagyta, noha az egyházi épületek jókarbahelyezését a presbyterium még elődje idejében elhatározta s noha a szükséges anyagokat még elődje szerződésileg az egyház képviselőjében már lekötötte, úgy hogy azok átvételének elmulasztása miatt az ő hibájából az egyházat a perlés veszélye fenyegeti; — hogy az egyházmegyei ítéletnek engedelmeskedni kész s az egyház vagyonának jókarbahelyezését szorgalmazó presbytereket „Judások“-nak s „hütlén vagyonkezelők“-nek gyalázó egyháztag kijelentését a templomi gyülekezeti előtt helyeselte és feldicsérte.

Tényként állapította meg továbbá Fehér Géza és Patkó Pí-pás Lajos egyháztagok terhére:

hogy az egyházmegyei bíróság ítéletére vonatkozólag, — annak meghozatala után, már a gyűlésről hazajövet s azután is meg nem állapítható több ízben — beszéltek és hangoztatták,

hogy az őket nem kötelezi, az nem törvényes, arra nem adnak semmit; — hogy több ízben egyesek és gyülekezések előtt hirdették, hogy az egyházmegyei bíróság ítéletével megállapított adóztatás, illetve terményértékelés nem törvényes, mert csak annyi illeti a behivatalnokot, a mennyi a normálköltségvetésbe értékül felvétellett; — hogy többször és több alkalommal biztattak egyeseket is, gyülekezéseket is arra, hogy annál többet ne is fizessenek s a másként ítélkező egyházmegyei birósági rendelkezéseknek ne engedelmesskedjenek, aszerint ne adózzanak.

Miután az ekként megállapított tényállás a vádba vett fegyelmi vétségek törvényes tényálladékát megállapítják és kimerítik s miután a gondnok vétkességének a vagyoni felelősséggel tartozás — s valamennyi vétkesnek ítélésének pedig a költségekben való egyetemleges marasztalás törvényszerű következményét képezi: — a rendelkező rész szerint kellet ítélkezni.

A kiszabott fegyelmi büntetés súlyosabb voltát az elítéltek éveken át tartó tervszerű, magukat a törvényes egyházi hatóságok által megértetni és meggyőzetni nem engedő, sőt azt kihívóan semmibevevő, — az egész egyházközség belbékéjét s annak erkölcsi és anyagi javait viszálynak és veszélynek odadobó, — megbánást soha — még a tárgyaláson sem — tanusító, sőt cinikus magaviselkedése, valamint az elkövetett fegyelmi vétségek súlyosabb természete s végül az indokolja, hogy az egyházközségbe a jó rend és nyugalom visszatérése az éveken át tapasztaltak után csak úgy remélhető, ha az elítéltek az egyház ügyeinek vezetésében való részvételtől, sőt még az abba való törvényes befolyás lehetőségétől is időlegesen elzáratnak.

Jelen ítélet a jelenlevő mindhárom elítélt előtt kihirdettetvén, — abban a felek valamennyien megnyugodtak, — mire elnök az ítélet jogerőségét megállapította és Fehér Gézával s Patkó Pipás Lajossal szemben a feddésre szóló ítéletet nyilvános birósági ülésben végrehajtotta.

K. m. f.

VADÁSZY PÁL s. k.
esperes, egyházi elnök.

RAGÁLYI BÉLA s. k.
e. m. gondnok világi elnök.

Dr. NAGY BARNA s. k.
világi főjegyző, mint jegyzőkönyvezető.

Ezen jegyzőkönyvi pontokat jegyezték.

Szuhay Benedek papi főjegyző: az 1—26—39. 40. 41. 46. 55 pontokat.

Dr. Nagy Barna világi főjegyző: 29—34 pontokat és a IV. V. közigazgatási és fegyelmi bírósági ügyet.

Szentmártoni Dániel papi aljegyző: 27—28. 35—38. 42—45. pontokat és az I. sz. bírósági ügyeket.

Benőcs Zsigmond vil. aljegyző: 47—53 pontokat és a II. III. bírósági ügyet.

F ü g g e l é k ü l.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett a felsőborsodi ref. egyházmegye lelkészértekezletének 1914 évi április 15-én Sajószentpéteren tartott gyűlésén.

Jelen vannak Dávid József elnöklete alatt: Vadászy Pál esperes, Balogh István, Barna Gyula, Bartha Mihály, Bartha Gyula Batta József, Bárdos István, Bálint János, Bodolay Miklós, Botos József, Csiky József, Csiky Zoltán, Dakó Lajos, Doktor Gyula, Elek József, Hubay Mihály, Kazay Géza, Kerekes János, Kovács Béla, Lenkey Gyula, Nagy Barna, Nagy Ferenc, Osváth Zoltán, Pataky János, Svingor József, Szentmártony, Dániel, Szuhay Benedek, Tóth József, Tussay János, Varga Imre, rendes — Molnár Sámuel helyettes Cseh József, Ivanics Bertalan, Svingor Jenő, Tóth Lajos segédlelkészek.

Jegyző: Bartha Gyula.

Elmaradásukat igazolták: Beregszászy Ferenc, Király Péter, Némedy József, Séra Lajos, Tóth János.

Nem igazolták: Almássy Lajos, Demeter Bertalan.

1, Közének és Bálint János berentei ifju lelkésztársunk buzgósággal teljes, szép alkalmi imadkozása után elnök a következő beszéddel nyitja meg az értekezleti gyűlést:

Nagytiszteletű Lelkész értekezellet!

Most midőn a nagytiszt. értekezellet tagjait üdvözölni szerencsém van, ne méltóztassanak tőlem azt várni, hogy az elnöki megnyitó keretében valami tudományos dissertációt tartsak mert hiszen a mi értekezleti gyűlésünk célja inkább a mi egyházi és valláserkölcsi dolgainknak családias megbeszélése. Mióta e diszes hivatalt viselem, sohasem igyekeztem kedves lelkésztársaimnak türelmét próbára tenni száraz elméleti tudományos dolgoknak pertraktálásával, hanem igyekeztem lehetőleg gyakorlati téren maradni, remélvén, hogy így talán inkább hasznára lehetek annak az ügynek a melynek szolgálatába szegődtem. Így teszek most is... Ez idő szerint az egyházi lapokban és értekezleteken sok szó esik a belmissióról vagyis arról, hogy miként lehetne egyházunk élet fo-

lyamatát élénkké tenni, s az egyes egyháztagokban a buzgóságot, a hitszilárdságot megerősíteni, vagy esetleg felkelteni: tehát én is a belmissióról fogok egyet-mást elmondani, részint saját tapasztalataim, részint a másoktól hallomás, részint pedig az olvasottak után... Nagytiszteletű Lelkészerkezet! Mikor a miskolci „Egyházi Értesítő“ téli számaiban olvassuk, hogy milyen sikerült vallásos estély tartatott ekkor meg ekkor, itt meg itt, ezeknek meg ezeknek az uraknak és urhölgyeknek közreműködésével, 280—430—550 hallgató jelenlétében: minket, a falusi kis egyházak papjait ugyan elkezd furkálni a lelkiismeret, hogy mennyire hanyag szolgák vagyunk, mennyire nem teljesítettük eddigelé kötelességünket. Nosza! egyikünk-másikunk megpróbálkozik vallásos összejövetelek tartásával. Az első nagyon szépen sikerült, akárcsak Miskolczon. Az újdonság varázsa összeterelte a hiveket! De ez a szép reményekkel biztató kezdet hová fejlődik néhány hét múlva. Az előbb még seregestől tóduló hallgatók kezdenek lassacskán elmaradni. Kivált ha mindig csak az egyházzól, bibliáról, elvont vallásos dolgokról beszélünk: az érdeklődés zérusra száll alá. Még talán egyszer-kétszer összegyűjthetünk néhány egyháztagot, de aztán kénytelenek vagyunk konstatálni, hogy magunkra maradtunk. — Hát bizony nem gondoltuk meg, hogyha Miskolc város 14000 reformátusából egy vallásos estélyen 400-an összejönnek: annyi, mintha egy 365 lélekszámmal bíró falusi gyülekezetből — péld. Hangácson — 12-en összejönnek. Azt sem gondoltuk meg, hogy a városi lakosság nagy percentjének — a létért való küzdelem idegölő harcában — nincs mindig ideje és alkalma a rendes istenitiszteleteken megjelenni; míg a mi mezei munkával foglalkozó népünket mi sem gátolja abban, hogy vasárnap, a nyugalom napján el ne mehessen az isten házába. De meg azt is elfelejtettük, hogy a városi egyházakban vannak a papnak segítőársai a belmissióskodás ilyennemű munkájában, egy-egy estély programmja változatos lehet, sőt a szereplők is váltakoznak. De nekünk falusi papoknak nincs más segítőársunk, mint legjobb esetben a tanító. És így a mi falusi esetleges programmunk a szürkességben csucsosodik ki.

Nincs, a mi élénkítő és vonzóvá tenné vallásos estélyeinket.

Én a felolvasást következőkép csináltam. Vasárnap délelőtt a szószékből kihirdettem, hogy délután istenitisztelet végeztével az

iskolában felolvasást fogok tartani. Ezzel elértem azt, hogy már délelőtt az egész faluban szét ment a hite a tartandó felolvasásnak, s a délutáni rendes isteniszteletre is többen jöttek el, mint máskor. Délután újra kihirdettem, hogy most a templomból kimegyek, az iskolában felolvasást fogok tartani, a kik akarják meghallgathatják. A templomból az egész népség az iskolába vonult, a hol a felolvasás megtartása után felhívtam a közönséget egy, — általam kijelölt — énekvers eléneklésére. Ennek megtörténte után a közönség szétszórt.

Felolvasások tartásánál különösen három dologra legyünk figyelmesek: 1. Felolvasásunk tárgyát ne mindig a vallás köréből válasszuk. 2. A más vallásu ember is hallgathassa előadásunkat a nélkül, hogy felekezeti érzületében sértve érezhetné magát. Éppen velem történt meg, hogy felolvasásom bevégzése után egy kath. vallásu ember köszönte meg az egész közönség nevében, hogy őket előadásommal szórakoztattam. 3. Tulságba ne menjünk. Felolvasásokat csak a téli vasárnapokon tartsunk, de korántsem minden vasárnap, nehogy megunják.

A hiveket látogassuk meg. E munkában azonban alkalmazkodjunk az itthoni viszonyokhoz és ne induljunk a külföld után, mert könnyen csalódás lehet osztályrészünk. Ugyanis a mi falusi népünk mezei munkás, s nemcsak a családfő, hanem az egész háznép szakadatlan munkában verejtékezik reggeltől estig; s habár nem vallástalan is, de ezidő szerint, — mikor a modern civilizáció sodrában mindenki az anyagi javakat hajszolja, — egyháziassága, hitbuzgósága ugyanám megcsappant, s a bibliát sem igen olvasgatja, mint valaha ősei: és így papjának hivatalos, rendszeres látogatását nem szívesen, sőt tehernek, alkalmatlanságnak venné. Valamikor magam is megpróbálkoztam az eféle látogatósokkal, de aztán felhagytam vele.

Megjelenésemkor a zavarba jövő családtagok arcáról mintha ez a gondolat tükröződött volna vissza: Uram teremtem, ugyan mit akar ez most itt? A betegeket mindenestre látogassuk meg. A látogatást nemcsak akkor kell tennünk, mikor az utolsó órában hívják a beteghez az urvacsora feladása végett, hanem előbb hívás nélkül. De itt is vigyáznunk kell, meg kell fontolnunk a körülményeket, figyelemmel kell lennünk a családtagokra, minden

minden egyes beteg egyéniségére; mert nem minden beteg szereti a pap látogatását, fél hogy akkor hamarabb meghal. A pap először csak úgy jelenjen meg, mint jóbarát, a ki érdeklődik a beteg iránt és csak azután lépjen lassanként előtérbe a lelkész. Ha pedig a beteg esetleg gyógyulófélben van, látogatásait ne szakaszsa félbe a pap, mert hiszen most van a legjobb alkalom arra, hogy a betegnek és hozzátartozóinak lelkét felemelje az Istenhez, s buzdítsa őket az Isten iránti hálára . . . Meglátogathatja a lelkész alkalmoszerűleg továbbá az erkölcsi betegeket, a viszálykodó házasságokat, valamint azokat a családokat is, a hol vegyes házasság van készülőben.

A ki pedig ezen kívül a hivek rendszeres látogatását sürgeti és attól üdvös eredményeket vár, az nem ismeri a mi református magyar népünket. Ezen sokak által sürgetett rendszeres látogatásoknak tulajdonképen az volna a célja, hogy a pap hiveit egyenként ismerje. De ez megtörténhetik a nélkül is, hogy a pap hivatalosan ide-oda szaladgálna. Egy, hivatását igazán átérző lelkipásztor, — bármennyire íróasztalához kössék is tanulmányai — nem fogja elszigetelni magát, hanem fog utat és módot találni arra, hogy hiveivel megismerkedjék. Ha éppen szükségét látja, egyiket-másikat fel is keresheti, de ezt mindig vigyázva fogja tenni, nehogy eljárásával feltűnést, gyanakodást keltsen, s ezáltal esetleg önmagának is ártson. Különben falun sokféle mód és alkalom van arra, hogy a pap hiveivel egyenként megismerkedjék s a körülményekhez képest lelkőkre beszéljen. Bizalmas jellegű összejövetelek alkalmával, az énekkarban, vagy mikor kint a mezőn, egyik-másik hivével összetalálkozik s rátereli a beszédet az egyházi életre, az egyházi dolgokra: mindig többet érhet el, mint a hivatalos látogatásokkal. Emberekkeli bánni tudás ez a lelkipásztori prudencia. A legszegényebbre is nyájasnak, előzékenynek lenni, vigasztal szolgálni a csapással sújtottaknak, tanácsot adni az ügyesbajosoknak, szeretetet követni minden ténykedésben: ilyen eljárással lehet legtöbb sikert felmutatni a lelkészi munka terén.

Egyik-másik lelkésztársunk a városi egyesületek, kaszinók mintájára faluhelyen is alakít egyesületet, péld. gazgakört vagy olvasókört. Időnként vallásos szellemű felolvasásokat tart a körben, remélvén, hogy így a tagok segedelmével a szunnyadó hit-

életet mihamar fellendítheti, sőt felvirágoztathatja. Azonban bizonyos idő múlva bosszankodással látja be, hogy terve nem sikerült. Ugyanis a lelkészeknek, mint elnököknek, legéberebb örököse, leggondosabb felügyelete mellett is, mihamar a suttyomba folytatott kártyázás, ivás, dorbézolás, érdekhajhászat s más eféle rendellenes, nem éppen erkölcsös dolgok honosodnak meg a körben. Nemcsak, de az asszonyok, — mint házastársak — egyre-másra járnak panasza az elnökhöz, hogy vagy csináljon rendet, vagy zárassa be a kaszinót, mert az „ember“ soh'sincs otthon, mindig a kaszinót bujja.

Hogy ezek a falusi kaszinók, gazdakörök legtöbbször nem a kitűzött nemes célt szolgálják, annak nagy és mélyreható okai vannak. Ugyanis a mai időben a matérialisztikus és utilitarista elvek uralják a helyzetet minden téren, úgy a magán életben, mint a társadalmi berendezkedéseknél. A mi falusi népünk is az evangéliumi eszmék szép virágos mezejéről letévedt a ferde, a beteges gondolkodás süppedékes talajára, s így közszelleme megromlott. Tetteinek irányítója nem a krisztusi lélek, hanem az egoizmus, mely sivár következetességgel gázolja le az isteni szikrának, az emberi léleknek legszebb tulajdonságait, minők: az emberszeretet, alázatosság, hűség, igazságosság, felebaráti kötelesség stb. A valóságellenes sajtó termékeinek olvasása is demoralizálólag hat a mi falusi népünkre. Az eféle sajtónak legolcsóbb produktumai eljutnak a legfélreesőbb falvakba is és végzik az erkölcsi mérgezés bomlasztó munkáját, melynek szembeszökő következménye a valáserkölcsi élet rohamos hanyatlása, az egyháziatlanság, a papíránti bizalmatlanság és sok helyen az egyházi adó megtagadása.

Több-kevesebb ideig tartó kísérletezés után végre rájövünk arra, hogy van a belmissziói munkának egy olyan formája, melylyel faluhelyen leginkább lehet eredményt elérni. Ez az énekkar. Az énekkar tagjai a téli hónapokban, esténként szoktak összegyűlekezni tanulásra. Ilyenkor a pap mindig érintkezhet velök, s fejthet ki köztük oly irányu belmissziói munkát, a mely a helyzetnek, az adott viszonyoknak a legmegfelelőbb. Lehet az énekkar egyszersmind olvasókör is, a hol sok életrevaló eszmét felszínre lehet vetni, a tagok gondolkozásmódját helyes irányba terelni, vallásos érzését erősíteni, sőt fejleszteni. Lehet velök a téli hónapokban

vallásos színezetű hangversenyt rendeztetni, a hol aztán a nép megismerkedik a szívet lelket nemesen szórakoztató, gyönyörkötető dolgokkal. Derék tanítóm, a ki az egyházi munkaterén valószínűleg jobb kezem, (nem nyugodott addig, míg a „Téli Ujság“-ra 58 a „Vasárnap“-ra 36 előfizetőt nem szerzett) az énekkar legénytagjaival és a nagyobb leányokkal szindarabokat (A tót leány. A bor.) adatott elő, az erkölcsi sikeren felül jelentékeny anyagi haszonnal. Ugyanis a tiszta jövedelemből szereltük fel iskoláinkat a törvény által rendelt tanszerekkel. Jutott a jövedelemből az iskolai könyvtár gyarapítására is. Azonban egy jól szervezett énekkarnak működése nemcsak az egyháztagok művelődésére, a jó, nemes és szép iránti érzékének felkeltésére és fejlesztésére van befolyással, hanem befolyással van kultuszunk magasabbra tételére is. Akár templomban, akár temetéseknel szerepeljen, mindig az egyháziasságot mozditja elő, s szertartásunkat teszi változatosabbá. Éppen azért én, az énekkarok megalakítását minden olyan egyházközösségben, a hol elegendő hanganyag van, — mondjuk — a hol a lélekszám legalább 300 a belmisszióskodás szempontjából nagyon fontos dolognak tartom.

Falusi egyházainkban a belmissziót ne egyleteskedéssel kezdjük. Mert sokáig, talán évtizedekig kell a népet rendszeresen, tervszerűen nevelnünk, míg a belmissziói munkálkodásnak ezen ágát közöttük sikerrel kultiválhatjuk. A mi köznépünknek ezidőszertint nincs még annyi intelligenciája, hogy egyik-másik egyletnek nemes célját igazán megtudná érteni. A ki házat akar építeni, nem a tetőn kezd, hanem az alapot rakja le először, azután a falakat, hogy legyen mire a tetőt felhuzni. Kezdjük meg a munkát, a lelkek nemesítését mi is az ismétlősöknél és így kísérjük folyton figyelemmel a serdülő ifjúságot, foglalkozzunk velök. A biblia olvasásával párhuzamosan fejtsünk ki oly irányu munkásságot, mely az ifjak vallásosságának, hitlenségének, egyháziasságának érzületének felkeltésére, fejlesztésére és megszilárdítására a legalkalmasabb. Az egyletek alakítását hagyjuk akkor, mikor már a behatóbb vallásos neveléssel annyira neveltük a nemzedéket, hogy az egyletek magasabb céljait fel tudja fogni.

A belmissziói munkálkodásnak beláthatatlan nagy mezeje van. Függsz a pap egyéniségétől, hiveinek mivelttségétől, természetétől

és a helyi viszonyoktól. Első sorban is szükség, hogy tudjam magamat tájékozni a belmissziói munka minden ágában. Majd tanulmány tárgyává tenném saját egyházamat, népemnek természetét, gondolkozásmódját stb. és ha az annak megfelelő munkásságot fogom alkalmazni, akkor reményem lehet, hogy munkámmal célt érek. Csak a sablonokat ne erőszakoljuk, és ne utánozzuk, mert a belmissziót bizonyos sablonos rendszabályok szerint eredményesen gyakorolni ugyis teljesen lehetetlenség. A hány az ember, annyiféle annak a lelkivilága, egyiknél egy, — másiknál más módszer vezet eredményre. Éppen úgy, mint a testi betegségeknel. A hányféle a betegség, annyiféle az orvosság. Egyik ember egy — a másik másféle gyógykezelést kíván. De valamint a tapasztalt, ügyes orvos mindig feltalálja magát betegeivel szemben a helyes diagnózis megállapításával és tudja a megfelelő gyógyszert rendelni: éppen úgy egy hivatása magaslatán álló pap mindig tudni fogja azt, hol és miként kell „hintegetni az evangéliom sót“, hol és miként kell „olajat és bort önteni a sebekbe“. De — mint említettem — a helyzetekhez, viszonyokhoz is alkalmazkodnunk kell. A mit megtehet egy városi pap az ő művelt közönsége körében azt nem teheti meg egy falusi pap az ő egyszerű földmivelő népe között. Mert elvégre is a mi jó Miskolcon, az nem válik be Hangácson és viszont megfordítva.

Végül még egyet! Tagadhatatlan, hogy egy-egy falusi gyülekezetben a pap a vezető, irányító és éltető központ, ha t. i. hivatásának magaslatára fel tud emelkedni. A papnak, mint evangéliomi munkásnak kötelessége a tanítás mellett a nevelés is. A helyes irányban való nevelésnél pedig fő a jó példaadás. Exempla docent. Éppen úgy a belmissziói munkánál is legfőbb dolog a szigorú önbírálat, a papi hivatáshoz méltó egyszerű, mértékletes, erkölcsileg tiszta, fedhetlen élet. Ugyanazért tartsunk önmagunk felett szigorú vizsgálatot, s tegyük fel magunknak gyakran azt a kérdést: Ugy élünk-e, mint a hogy prédikálunk. Templomi beszé-
dünkben kikelünk a mértékletlenség, a dorbézolás, a káromkodás ellen, de ugyan magunk nem gyakoroljuk-e ezeket? Éppen azért, ha azt akarjuk, hogy munkánk célt érjen, azon kell lennünk, hogy hiveink ne lássanak tőlünk mást, mint a mit a szószéken hallanak. Soha nem osztottam azoknak a felfogását, a kik azt mondják,

addig vagyok pap, míg a szószékben vagyok, mert ezeknek élete és prédikálása közt „nagy közbevettetés vagyok“. Más munkatér-
ren a hivatalnok eredményesen működhet akkor is, ha talán er-
kölsi tekintetben esetleg kifogás alá esik. Nálunk papoknál ez
másképen megy. A mi munkamezőnkön bármily odaadással és hü-
séggel forgolódjunk is a ránk bizottakban: nem fogunk teljes si-
kert elérni, ha erkölcsi fogyatkozásaink vannak. Igen, minket más
mértékkel mérnek! Éppen azért a belmisszióskodásnál munkánk
sikerének főtitka, a kitartó, hűséges munka mellett az önfegyelme-
zés, az evangyéliom sáfáraihoz illő evangyéliomi élet. „Ti vagytok
a földnek savai, hogy ha a só megizetlenül, mivel sózzák meg“?
A gyűlést megnyitom.

Értekezletünk az igazán szép, a belmissziót a gya-
korlati kivihetőség szempontjából alaposan tárgyaló, s
tapasztalati igazságokban, megszivlelendő bölcs taná-
csokban bővülködő megnyitó beszédért jegyzőkönyvi
köszönetét nyilváníttja s felkéri elnököt, hogy beszédét
jegyzőkönyvünkben mindenesetre, s lehetőleg még a
Sárospataki Református Lapok-ban és a Lelkészegyesü-
letben is közöltetni sziveskedjék.

2., Doktor Gyula emlékbeszédet olvas fel néh. Leskó László
volt berentei lelkésztársunk felett.

Az emlékbeszédben hiven élénk állított elhunyt lel-
késztársunk emlékét kegyeletes érzések közt örökíti meg
értekezletünk jegyzőkönyvében, a tartalmas szép beszé-
dért felolvasónak köszönetét nyilváníttja s azt emlék-
könyvbe vétetni rendeli.

3. Az egyházmegyénk egyes egyházaiban végezhető és vég-
zendő belmissziói munkák tárgyában

határozatképen megújítja értekezletünk s szóról-szóra
jegyzőkönyvébe foglalja Bartha Mihály lelkésztársunk ide-
vonatkozó s értekezletünk múlt évi tavaszi gyűléséből
felterjesztett következő szép munkálatát:

Nagytiszteletű Lelkészi értekezlet!

A főtiszteletű egyházkerület múlt évi őszi közgyűlése 22. jegyzőkönyvi pontjában egy az általa kiküldött bizottságnak a belmisszió egyházmegyei irányítása s az egyházkerületi lelkeszi értekezlet szervezése tárgyában készített két javaslatát azon felhívással tette le az egyházmegyékhez, illetve az egyházmegyei értekezletekhez, hogy azokkal tüzetesen foglalkozzanak, hogy minden egyes gyülekezetre vonatkozólag a lelkeszi értekezletek állapítsák meg — az illetékes lelkész és presbyterium meghallgatásával — a folytatólagos és folytatható belmissziói munkát. Értekezletünk nagytiszt. elnöke engem bizván meg a két javaslat tanulmányozásával s észrevételeim megtételével, megteszem azt az alábbiakban:

A belmissziói munka, melynek nagyobb mérvű felkarolására hívja fel a protestáns lelkeszi kart az egyházi feisőbbség, sohasem szünetelt a mi egyházunk életében; mert hiszen az a szemmel látható haladás, az a fejlődés, melynek világos jelei tapasztalhatók az egyes gyülekezetekben a 30—40 évi mulittal szemben: mind a mellett bizonyítanak, hogy a lelkeszek úgy szellemi, mint anyagi téren megtettek minden lehetőt, a gondjaikra bizott egyház és annak tagjai érdekében.

Hogy mégis a fokozottabb, szélesebb terjedelmű belmissziói munkára hivatunk fel egyházunk fennhatóságaitól, annak oka: nem a mi eddig lelkiismerettel folytatott munkálkodásunk lekicsinylése, semmibe sem vevése, hanem azon tapasztalat eredménye, következménye, hogy a megváltozott viszonyok között, a vallásfelekezetek nagy versenyében, a régi s már elavultnak minősíthető fegyvereket újjakkal kell kicserélni, ha azt akarjuk, hogy a küzdelemből győzedelmesen kerüljünk ki. Épen azért a bizottság munkálatát a szűkös és időszerűség szempontjából elfogadhatónak ajánlom.

Amennyiben már azonban maga a javaslat is elismeri azt, hogy a belmissziói munka terén minden gyülekezetet, — hogy úgy fejezzem ki magamat — egy kalap alá venni nem lehet, mert más uton, más eszközök használatával, más intézmények létesítésével közelíthető meg, úgy érhető el a cél egy egyszerű, földmivelő népből és napszámosokból álló gyülekezetben, mint a nagy népességű s műveltebb tagokból álló egyházakban.

Egyházmegyénk területén, ilyen kisebb népességű, nagyrészt földmivesekből, napszámosokból, cselédekből álló gyülekezet lévén a legtöbb, minket legközelebről azok a kérdések érdekelhetnek, hogy a fentebb megrajzolt gyülekezetekben a belmissziói munkát hol kezdjük, miket öleljünk fel, miféle intézményeket valósítsunk meg, hogy célunkat elérjük, hogy a tulságoskodás miatt szellemi csömörlés okozói ne legyünk.

Hol kezdjük tehát a munkát? A tapasztalt gazda, ha az aratás eredményét kimaradhatatlanul biztosítani kívánja s akarja magának arra alkalmas időben felszántja földjét, széttöri annak rögeit, megadja annak a magvak életére és fejlődésére feltétlenül szükséges táperőt is és csak akkor hinti abba belé a kenyérmagot; tehát nem a vetésen, hanem földjének okos és helyes megművelésén kezdi munkáját.

Igy kell megkezdeni a belmissziói munkát a lelkésznek is, a sziveket, a lelkeket kell először elkészíteni, alkalmassá tenni az isteni magvak befogadására. Kezdjük meg tehát a munkát a kicsinyeknél a még nem tanköteles gyermekekkel.

Ha utunk községünk egyik vagy másik utcáján viszen el, gyakran láthatunk házak kapujában, kapuk előtti fák árnyékában játszadozó gyermekcsoportokat. Ezen gyermekcsoportok mellett soha se haladjon el a lelkész a felnőtt ember fel sem vevésével. Ezen nem keresett, hanem önkényt adódó alkalom módot nyújt neki, munkája megkezdésére. Egy nyájas szó, egy a gyermeki lélek gondolatkövét túl nem haladó érdeklődő kérdés többszöri, több alkalommal megisméltése által oly eredményhez jutunk, mely későbbi munkánknak sikerét feltétlenül biztosítja; mert megszüli irántunk abban az ártatlan gyermeki lélekben a bizalmat, mely egy pár alkalommal találkozás után már is mosolyt keltő, de nekünk véghetetlenül jól eső kérdésekben fog megnyilatkozni a gyermeki ajkakon. Első feladata tehát a lelkésznek:

1., a kicsinyekkel való foglalkozás, nem keresett, de önkényt kínáló alkalmakkal a bizalom fölköltése céljából.

Népünk mint már fentebb említém, földmivelő, vagy mezei munkás nép lévén, kora tavasztól késő őszig, hajnaltól alkonyatig távol van hajlékától, az anyát pedig lekötik a házi bajok, a munkálkodó férj számára az ebéd kivitele. a mezőre, így még nem tan-

köteles kicsinyei felett nem örködhetik oly féltő gonddal, mint azt tenni szeretné és akarná is. Azoknak gondját esetleg nagyobb gyermekére bizza, aki szintén gyermek lévén, nem képes megakadályozni vagy épen elhárítani a gyakorta előforduló veszedelmeket, szerencsétlenségeket, melyeknek különösen falun annyi gyermek esik áldozatul. Második feladata tehát a lelkésznek:

2. Nyári menhelyek létesítése a még nem tanköteles gyermekek részére, egy idősebb, jó erkölcsű, feddhetetlen életű nő felügyelete alatt. Hasson oda minden erejével, minden befolyásával, ha kell, a felsőbb közigazgatási hatóságok megkeresésével, a törvényes eszközök felhasználásával is, hogy ezen menhelyek létesüljenek. Annak megalkotásánál azonban megállania nem szabad, hanem folytassa munkáját úgy, hogy ezen menhelyeket s az ott elhelyezett gyermekeket keresse fel, gyakorta látogassa meg s a felügyelő nőnek betanítás végett átadott, rövidke imákat, kis verseskéket a gyermekekkel mondassa el, leereszkedő nyájasságával, irántok való érdeklődésével aztán még inkább erősíteni fogja maga iránt azt a bizalmat, amelyet már az első pontban említett eljárásával azoknak egyikében, vagy másikában felkeltett.

A vallástanítás ezidőszerint még tanítóinknak a feladata; a mi munkásságunkat az iskolánál az egyházi törvény annyiban szabja meg, hogy annak adminisztrációnális és szellemi felügyeletét ránk bizza; evégből aztán kötelességünké van téve, hogy az iskolát évente a szükséghez képest kevesebbszer vagy többször meglátogassuk. Itt e téren is többet kell tennünk. Figyelemmel kell kísérni tanköteles gyermekeinket nemcsak a komoly foglalkozás óráiban, hanem olykor-olykor a játék idején is, mert azok az indulatok, érzések, melyek a komoly foglalkozás óráiban elrejtve maradnak előttünk, a játékban való elmerülés alkalmával mintegy önkéntelenül törnek elő; amikor aztán a tanító által közölt tapasztalatok és a saját megfigyelésünk alapján helyes képet nyerhetünk az egyes gyermekek lelki világa felől s így tudhatjuk meg, mely irányban kell folytatni munkásságunkat, melyik a gyom, mit kiirtani, melyik az alkalmas, odaillő mag, mit elhítenünk szükséges?! . . .

Harmadik feladata azért a lelkésznek:

3. A tanköteles gyermekek figyelemmel kísérése nem csak

komoly foglalkozásaik között, hanem olykor-olykor játékaik közben is, hogy azoknak lelki világát kellőképen megismerhesse.

A hat évi tanfolyamot bevégzett gyermekek konfirmációja a legtöbb egyházban úgy történt idáig, hogy az ugynevezett kiskátét a tanító kezdte tanítani s aztán a konfirmáció előtt egy pár hétig a lelkész vette keze alá a gyermekeket s a még szükséges ismereteket ő adta meg azoknak.

Két ember által végzett fél munka és semmi más; mert míg az egyik keveset ad, míg idő van rá, a másik többet kíván adni akkor, amikor az idő rövideje nem engedi meg azt. Negyedik feladata azért a lelkésznek az:

4., hogy vegye át a konfirmáció oktatást egészen és hogy megadhassa a gyermekeknek mindazt, amit a népiskola a vallás-tanítás terén meg nem adhatott; kezdje meg a konfirmáció oktatást a második félév elején, szerdán, szombaton délután, mikor az iskolai oktatás szünetel, egy-egy órát fordítva rá, szélesebb alapra fektetve elvégezheti mindazokat a dolgokat, melyeket a konfirmáció oktatásnak felölelni kell.

Főlöszleges dolognak tartom hosszasan bizonyítgatni azt, hogy a mindennapi iskolából és az ismétlőből kikertült növendékeink kezébe ritkán kerül könyv, sőt ha kerül is, nincs idejük arra, hogy azokat olvasgassák; így aztán az a kis örökség is, mit az iskola falai közül az életbe visznek magukkal, rájuk nézve mihamar elkallódik, az ott szerzett vallási és a gyakorlati életre annyira szükséges ismereteket elfelejtik. Ötödik és igen fontos feladata a lelkésznek:

5., a mindkét nembeli ifjuságnak a nyári vasárnapok délutánján fokozottabb mértékbeni oktatása.

Ez az oktatás azonban részint az idő rövideje részint más okok miatt nem ölelhetvén fel mindazokat, amelyeket a gyakorlati élet is megkövetel, hatodik feladata a lelkésznek:

6., hogy ahol csak lehetséges, az ifjusági egyesületeket, olvasó-egylettel összekapcsolva meg kell alakítania.

1912. évi őszi értekezletünkön egyik lelkész társam egy igen értékes és nagy körültekintéssel írott munkát olvasott fel az ifjusági egyesületek megalakításáról. Ezen munkálat ugyanazon évi őszi egyházmegyei közgyűlésünk jegyzőkönyvében szóról-szóra

lenyomatva van. Helyeslem, csak annyit jegyzek meg reá, hogy amennyiben nekünk a széledezőket, a veszendőket kell megtartanunk elsősorban, akiknek nagy száma pedig épen a legszegényebb sorsu napszámosok és cselédek gyermekeiből kerül ki, akik az 1 korona tagsági díjat befizetni nem képesek, az ilyeneknek engedjük el azt, a hiányzó összegeket hozzuk össze a gyülekezet tagjaitól gyűjtés útján.

Sokszor hallottunk már ugy eszmecsereközben, mint egyházi lapok útján szót ejteni arról, hogy a mi templomaink nagyon ridegek, istenitisztelestünk olyan egyoldalú, hogy az csak az értelemre hat s a magasabb vágyakat tápláló sziveket és lelkeket nem képes kielégíteni többé. Ebből indulnak ki aztán azok, kik a mi puritán templomunkat értékes műkincsekkel és híres festők képeivel felékesíteni óhajtanák. Én az így gondolkozókkal vitába nem elegendem, csak annyit mondok csupán, hogy aki a mi templomainkban nem az Istent, nem az ő igéjének gyönyörűségét keresi, hanem azt, ami ő szemének és érzékének gyönyörködésre szolgál, az a muzeumokat keresse föl, ahol letűnt századok műkincsei és halhatatlan mesterek alkotásai felhalmozva vannak. Lehet és kell is vonzóbbá, változatosabbá tenni a mi istenitisztelestünket is, orgonák építése és énekkarok szervezése által. Hetedik feladata a lelkésznek:

7. Templomi orgonák felállítása és egyházi énekkarok szervezése.

A zene nemesíti a szívet, a templomi zene vallásos érzéset, gondolatokat támaszt a szívben és lélekben; előkészíti azokat annak a végetlen szellemnek, Istennek imáadására. Egy jól szervezett egyházi énekkarnak mícsoda szerepe van, minő hatást ér el egy egyházi ünnepély vagy az urvacsora feletti szereplésével, azt érezni, megbírálni, kellő mértékben méltányolni csak az tudja, aki egy ilyen énekkar fellépése alkalmával megfigyelte hallgatóinak arcukat s látta azokon fellobbani a lelkesedés tüztét.

Az egyházi énekkarok közreműködésével tartom én megvalósíthatónak a téli időszakban és hazafias emléknapiokon az ugynevezett felolvasó estélyek tartását, amikor egyházunk, hazánk multjának nagy és követésre méltó alakjait oda állítjuk hallgatóink lelke elébe, hogy tanuljanak azoknak magasztos példájából haza-

szeretetet egyházuk, vallásuk iránt törhetlen ragaszkodást, soha meg nem ingatható hűségét. Nyolcadik feladata tehát a lelkésznek:

8. A téli időszakban és hazafias emlékünnepeken az egyházi énekkar közreműködése mellett felolvasó estélyek tartása.

A mai nyomasztó megélhetési viszonyok, melyek úgy a vagyonosabb, mint a szegényebb sorsu embert egyaránt sújtják, beszédnél hangosabban hívják fel a lelkészt arra, hogy belmissziói munkásságát az anyagiak terére is kiterjessze. A vagyonos ember, ha nem könnyen is, de mindenesetre sokkal könnyebben segíthet magán, mint a szegény ember; ez utóbbit a nyomasztó szükség, a kiszipolyozó uzsorások karjai közé hajtja, mert a szükségletei fedezésére megkívántató hitelt vagyoni biztosíték hiánya miatt elzárják előle a nagy bankok, a nagy takarékpénztárak, vagy ha esetleg s megkönyörülnek is rajta, olyan busás közvetítési díjat kell fizetnie, hogy a kölcsönkért kis összegecskének jókora része ott marad.

Aki a községi hitelszövetkezetek működési körét, ügykezelését ismeri, nem ajánlhatja eléggé a lelkészi karnak, hogy a lelkésznek legyen kilencedik feladata az:

9. Alakítson községi hitelszövetkezetet s annak ügyei vezetését maga vegye a kezébe, hogy alkalmá, módja legyen hiveivel megismertetni a szövetkezeti eszme áldásos voltát, ahol hiteligényének kielégítését minden nagyobb utánjárás nélkül, költség nélkül meg lehet, ahol takarékoskodás által, csekély összegű befizetésekkel tőkét gyűjthet magának hanyatlókora napjaira.

Ime nagy tiszti értekezlet! ezek az elvek, azok az intézmények, melyeket a belmisszió terén a legkisebb egyházban is megvalósítani lehet. Nem hangsúlyozhatom azonban eléggé azt, hogy e téren minden a lelkésztől, az ő gondolkozásától függ és épen azért azt az egyet nem szabad soha felednünk: mindent, ami szép és jó, mindent, ami megvalósítható!

Hogy a népesebb, a műveltebb gyülekezetek körében az elmondottakhoz mit kellene még felölelniök, azt minden bizonnal tudni fogják azok, kiket jó szerencsájük, vagy érdemük és kiválóságuk ilyen egyházak élére állított!

4. Barna Gyula előterjesztést tesz egyházmegyei gyámtárunk

alapszabályainak felmerült indítvány alapján olyan irányban leendő módosítása tárgyában, hogy gyámjárunkból a nyugdíjas lelkészek is segélyeztessenek.

Tekintettel arra, hogy gyámjárunk a lelkészi özvegyek és árvák segélyezésére alakult, a nyugalomba vonuló lelkészek ilyenmü segélyezésének kérdését, illetőleg az alapszabály e tárgyban leendő módosítását a napi rendről leveszi értekezletünk s egyszersmint — miután a gyámjári tőke örvendetesen gyarapszik, csekély fizetésünk pedig sok más irányban is igénybe van véve — a korpótlék után eddig fizetett 1%-os járulék fizetését beszüntettetni határozza.

5. Szentmártony Dániel jelentést tesz a néh. Szabó József irodalmi hagyatékának jelenlegi állapotáról. — Fájó szívvel állapítja meg, hogy ez a szép tervünk, t. i. Szabó József emlékének értekezletünk által való kettős megörökítése ugy látszik leküzdhetetlen akadályokba ütközik; kellő számu előfizető a munkára nincs, kiadó nem akad, az emlékkő árát értekezletünknek nincs miből előlegeznie, sőt erre — régebbi ígérete ellenére — maga a család sem hajlandó, ilyen körülmények között ő az egész ominózássá vált ügyet, illetőleg ennek elitézését az értekezlet belátására bizza.

Értekezletünk mindenekelőtt köszönetét nyilvánitva Szentmártony Dánielnek az ügy megoldása körül teljesített fáradozásaiért, szintén a legmélyebb szomorúsággal állapítja meg, hogy szép terve anyagi erő hiányában meg nem valósítható, a nagyobb számban remélt előfizetésekre alapított vállalkozás, t. i. a mű kiadása az előfizetők csekély száma miatt sikerre nem nyújt kilátást, a kiadásra előbb vállalkozott cég megszűnt, utódai a kötelezettséget nem vállalták, sőt mint a család egyes tagjainak e tárgybani leveleiből megállapítható, ők maguk sem működtek kellőleg közre, hogy a vállalkozás sikerülhessen, miért is értekezletünk, anélkül hogy a sikerelenségért bárki is váddal illethetné, de meg azért is, mert az emlékkövet anyagi erők hiányában, az irodalmi hagyaték kiadása nélkül fel nem állíthatná, — e szép és

nemes szándékától ezuttal — sajnos — elállani kénytelen, az irodalmi hagyatékot tisztelettel visszaszármaztatja s az emlékkő felállítását is a családnak engedi át, annak jelzése mellett, hogy a költségekre pénztárából 100 azaz száz koronát szives készséggel felajánl.

Abban az esetben, ha a mű kinyomatását maga a család eszközölné, az eddig jelentkezett előfizetők névsorát s a befolyt pénzeket is rendelkezésére bocsátja, ellenkező esetben azonban az előfizetőknek visszaküldi.

Miről a család jegyzőkönyvi kivonatban értesíteni határoztatik.

6. Barna Gyula indítványozza, hogy a tavaszi gyűléshez hasonlóan őszi egyházmegyei gyűlésünk is Sajószentpéteren állandósítsassék.

Az egyházmegye e tárgyban kiküldött bizottságának részletesen megokolt ugyanilyen értelmű javaslata felolvastatván, azt pártolólág terjeszti fel értekezletünk.

7. Szentmártony Dániel indítványozza, hogy miután az egyházmegyei lelkészi könyvtár könyveit lelkésztársaink — alig egy — két kivétellel — a könyvnek ki és behordásával járó bajlódás s a hozzájutás nehézségei miatt egyáltalán nem olvassák s ilyen formán az évi könyvtári díj jóformán erkölcsi haszon nélküli befektetés, mondja ki értekezletünk, hogy az évi 2 kor. könyvtári díjat évi 1 kor.-ra kívánja leszállítani.

Értekezletünk az indítvány értelmében felkéri a nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlést, a könyvtári díjak szedését egyelőre beszüntetni sziveskedjék.

8. Tussay János felolvasást tart „Egyházi életünk körébe tartozó egynémely reformálandó dolgokról“ címmel, tanulmányos s megszívlelendő dolgokat hozván fel a lelkészválasztás, — a segédlelkészek helyzetének javítása, — a stóla rendezés — s végül a papok és tanítók elharapódzó nőtlensége körüli reformálás szükségése mellett.

Az élvezetes, tartalmas szép előadásért felolvasónak jegyzőkönyvi köszönetet mond értekezletünk.

9. Pataky János felolvasást tart „Az egyházi főhatóságok felügyeleti jogáról az iskolákban a legújabb időben“ — címmel s részletesen kifejti, hogy egyházi felsőbb hatóságunk e felette igen értékes jogáról le nem mondhat.

Az alapos tanulmányra valló, komoly, tartalmas felolvasásért értekezletünk elismerését és jegyzőkönyvi köszönetét nyilvánítja.

10. Több tárgy nem lévén,

elnök a gyűlést berekeszti.

DÁVID JÓZSEF

ért. elnök.

BARTHA GYULA

ért. jegyző.

A jegyzőkönyv tartalma.

1. A gyűlés megnyitása.
2. Esperesi jelentés felolvastatik.
3. Távollevők igazoltatnak.
4. Fejes István volt püspök halála feletti részvényilatkozat.
5. Dr. Antal Gábor dunántuli püspök érdemeinek méltatása.
6. Lesko László elhalt berentei lelkész halála feletti részvényilatkozat.
7. Kiss János varbói nyug. tanító érdemeinek méltatása.
8. Csabay Pál gömöri elhunyt esperes elhalálozása feletti részvényilatkozat.
9. Dr. Tüdös István püspök ur üdvözlése.
10. Dr. Baltazar Dezső tiszántuli püspök üdvözlése a főrendi házba való behívása alkalmából.
11. Németh István dunántuli új püspök üdvözöltetik.
12. Szavazatbontó bizottság jkönyv felolvasása. Lemondás. Új szavazás elrendelése.
13. Szabályszerű szavazatok kiállításának kellékei: Megtorlás.
14. Tanácsbírák beosztása. (Barna, Szathmáry Király Pál.)
15. Tanácsbírák beosztása. (Dávid J., Dr. Kovács Loránt.)
16. Berentei lelkészé Bálint János választatván, beerősítettik.
17. A berentei lelkész beiktatásáról szóló jelentés.
18. Tóth Lajos s.-lelkész bekebeleztetik.
19. A s.-ecsegi lelkész beigtatásáról szóló jelentés.
20. Borzy Barnabás nekézseni tanítóvá választatik.
21. Egyházkerületi képviselők kiküldetnek.
22. Lelkészerkekezleti jkönyv felolvastatik. (Belmissió. Korpótlék után kebelbeli gyámtárunk javára az 1%^o beszünttetetik.
23. Missióügyi bizottság jelentése.
24. Segélyosztó bizottság jkönyve felolvastatik.
25. Egyházlátogatási számszéki jegyzőkönyv felolvastatik. Intézkedések.
26. Lelkészeink a törvényben előirt köteleességeik teljesítésére figyelmeztetnek.
27. Számvevőszéki jegyzőkönyv felolvastatik.
28. Gyámtári válaszmány jegyzőkönyve felolvastatik.
29. Számvevőszék javaslatra kéretik a Kalvineum érdekében.
30. A borsodi egyház adósegély ügye.

31. A radostyáni egyház új iskola építése tudomásul szolgál.
32. A meszesi egyház köteleességét teljesítette.
33. A szavazatok minden egyházban törvényszerűen történtek.
34. Tornaszentjakab mulasztását rendbe hozta.
35. Könyvtár felügyelő bizottság jelentése.
36. Tanító egyleti választmányi jegyzőkönyv felolvastatik.
37. Elnökség, mint küldöttség jelentése a szendrői egyház ügyeiről.
38. A vándor gyűlések megszüntetése érdekében kiküldött bizottság jelentése.
39. A sajlászlófalvi iskola címe megállapítottatik.
40. Ugyanazon egyház egyházfentartási alapja.
41. Bárdos István kérelme a stola rendezési ügyben ez alkalommal nem teljesítettik.
42. Ózd és Lak énekkarának szabályrendelete megerősítettik.
43. A s.-vámosi énekkar alapszabályzata megerősítettik.
44. Botos József 1000 koronás alapítványa a parasznyi egyház javára elfogadtatik.
45. A mályinkai egyház a tanítói díjlevél megerősítését kéri.
46. Az abodi keresztyén ifjusági egyesület alapszabályai fölterjesztetnek megerősítés végett.
47. A vasárnapi és hétköznapi isteni tisztelet megtartásának ellenőrzése.
48. A vagon leltárak ügye.
49. A káplántartási rendelkezés az érdekeltek figyelmébe ajánltatik.
50. A tandíjkárpótlás kieszközlésére utasítottatnak előljárói az illetékes egyházaknak.
51. Intézkedés az iskola mulasztók meggátlása ügyében.
52. Küldöttségi jelentés a kondói egyház hátraléka ügyében.
53. Segélyt kérő egyházak.
54. Elek József közalapi és nyugdíjintézeti kezelő jelentése tudomásul szolgál.
55. A jegyzőkönyv hitelesítése.

Bírósági ügyek.

- I. A varbói templomi székügy.
- II. A szilvásváradai templomi székügy.
- III. Lengyel Gyula szendröládi lelkész, mint panaszlott ügye a lád-bessenyoői egyházzal, mint panaszossal.
- IV. A damaki székügy.
- V. A nagyvisnyói gondnok fegyelmi ügye.

Függelék.

Értekezleti jegyzőkönyv elnöki megnyitóval és Bartha Mihály tbirónak a belmissióra vonatkozó munkálatával együtt.

	Végh János		
	Szalázy József		
8	Ambrus István		
	Tóth Bertalan		
	Molnár Samu		
	Spányi Péter		
	Müller Lajos		Mániss László
	Kendrei József		Foványi Lajos
	" " Pál		Egyi Samu
10	Köcs János		Ógysó Pál
	" " József		Sándor Dániel
	Kontor Pál		Egyi János
	Erdélyi Lajos		Kalagh Károly
	Palóczy "		Mitka Károly
	Füllár István		Sivay Péter
11	Egyi József		Olái József
	K. Szabó János		Mitka József
	Lápori Lajos		Maszó Pál
			Kisaly József
9	Ambrus János	2	Molnár "
	Szabó Mihály		Horváth János
11	Farkas		16
	Egyi János		Egyi Lajos
			Pérec József
			Ambrus Lajos
			Füvészy Lajos
			Ménassy Péter
			21
			Kovács László Adám

